

MERKURJEVA PRAVLJIČNA DEŽELA

Gorenjski sejem

od 30. 11. do 4. 12.

Vabiva Janko in Metka

Podpredsednik slovenske vlade dr. Andrej Ocvirk
za Gorenjski glas

Pri ekonomskih odločitvah je preveč politike

Elan prodan za 31,8 milijona mark

Elan prodan Comelu

Elan je kupilo podjetje Comel, ki so ga upniki ustanovili prav v ta namen, manevr slovenskih bank na dražbi ni uspel.

Podpisovanje zapisnika - Igor Triller, Darko Ostoja in Jože Kristan (od leve proti desni). Foto: G. Šinik

Kranj, 28. novembra - Na kranjskem sodišču je bil danes na tretji dražbi dolžnik v stečaju prodan, končuje se torej stara in začenja nova zgodba Elana. V podjetju Comel d.o.o. Begunje je trenutno dobra polovica Elanovih upnikov, med njimi polovica slovenskih in polovica hrvaških, pričakujejo, da se jim bodo v prihodnjih treh mesecih pridružili še drugi upniki, ki bodo po oceni predsednika upniškega odbora Maria Porobija v gotovini poplačani približno 18-odstotno, kot delničarji pa 60-odstotno.

Na dražbi, ki jo je vodil stečajni upravitelj Elana Igor Triller, pod nadzorstvom stečajnega sodnika Vojka Pintarja, sta nastopila dva dražitelja, ki sta izklicno ceno v višini 22,5 milijona mark "navila" na 31,8 milijona mark. Varščino v višini 2,25 milijona mark je do 25. novembra vplačala Gorenjska banka, na dražbi pa je Jože Kristan iz Gorenjske banke zastopal še Ljubljansko banko iz Ljubljane in Stanovanjsko komunalno banko iz Ljubljane, vsako do ene tretjine. Podjetje Comel je sodišču v depozit postavilo zastavno pogodbo terja-

tev v zahtevani višini, na dražbi ga je zastopal Darko Ostoja.

Tri slovenske banke so imele medsebojne garancije, boniteto zanje je dala Banka Slovenija, Comel pa je imel garancijo Medžimurske banke iz Čakovca ter boniteto Narodne banke Hrvaške.

Dražitelj Jože Kristan je ugovarjal, da Comel ne izpolnjuje pogojev za nastop na dražbi, saj Medžimurska banka ne bi smela in mogla izdati garancije v višini izklicne cene, temveč po podatkih Banke Slo-

Jože Kristan nam je po končani dražbi sporočil, da bodo vložili zahtevo po izdaji začasne odredbe, s katero naj bi sodišče zadržalo izvršitev danes sprejetih sklepov ter sprožili zakonske postopke za zaščito svojih interesov. Izrazil je prepričanje, da je bila dražba nična, posebej so presenečeni, ker je stečajni sodnik razglasil svojo nepristojnost v današnjem postopku in da niso bili preverjeni strokovni argumenti glede pogovora za nastopanje Comela.

Igor Triller, stečajni upravitelj Elana, je dejal, da je pritožba možna na stečajni senat, ki lahko spremeni odločitev stečajnega upravitelja ali stečajnega sodnika, če seveda za to obstaja zakonjske osnove. Možna je v osmih dneh, ne zadrži pa izvršbe, kar pomeni, da lahko takoj podpišejo pogodbo o nakupu Elana. Na naše vprašanje, koliko so v tem trenutku vredne terjatve Elana, je dejal, da približno 120 milijonov mark, kar je 26 odstotkov vrednosti na dan uvedbe stečaja.

venije z 31. maja letos (ko je bila izključena iz monetarnega informacijskega sistema) le v višini 1,4 oziroma največ 2,4 milijona mark, zato je po njegovem takšna garancija nična. Poleg tega Medžimurska banka nima velikega pooblastila, Comel pa kot komisionar ne more sklepati poslov v tujini. Igor Triller, ki je dražbo vodil, je ugovore zavrnil, kar na dražbi lahko stori takoj.

Po več kot polurnem "uvodu" se je nato dražba začela, oba dražitelja sta izmenoma dvigovala ceno po 100 tisoč mark, dokler ni po dobri uri Triller, ki je moral kar 93-krat vprašati "kdo da več in koliko", trikrat udaril s kladivom, cena se je ustavila pri 31,8 milijona mark, zadnji dražitelj pa je bil Comel. Triller je natančno ob 11.45 razglasil, da je Elan v stečaju prodan.

Jože Kristan je odločitvi ugovarjal, dejal je, da gre za eklatantno kršenje pravnih norm in da podjetje Comel ter Medžimurska banka tega ne moreta plačati, zato je zahteval, naj se odločitev razveljavi in dolžnik v stečaju proda trem bankam po izklicni ceni. Triller je tudi ta ugovor zavrnil, Kristan se je obrnil še na stečajnega sodnika Pintarja, vendar je ta dejal, da je pristojnosti nima.

Kupna pogodba mora biti podpisana v osmih dneh, kupec pa mora kupnino plačati v treh mesecih, po podpisu pogodbe pa tečejo 9-odstotne letne obresti od neplačanega dela valutne vrednosti kupnine. ● M. Volčjak

Predvsem brez panike

Da je vodstvo slovenske skupščine dobilo predlog predsednika slovenske vlade Lojzeta Peterleta za glasovanje o zaupnici ali nezaupnici, ni nobena tragedija, saj je to povsem normalen del tehnologije vladanja v parlamentarnih demokracijah. To je poteza vladajočih ekip, ko začutijo, da se jim majo tla pod nogami in si z negativnimi glasovi poslancev zagotovijo dostojno slovo, s pozitivnimi pa si utrdijo oblast in zaupanje, vsaj v parlamentu. Zato je vsaka panika ob slovenskem primeru odveč, neumestne pa so tudi grožnje, kakšna tragedija čaka Slovenijo, če vlada pade, pa opravičevanje in posipanje s pepelom pri tistih, ki so grajali vlado, že sedaj, ko natančno niti še ne vemo, ali bomo oziroma, kako bomo glasovali. Seveda s tem nočemo zmanjševati pomena zahtevanega glasovanja in njegovega izida v skupščini, vendar ga je treba ocenjevati realno, vsak, ki pa v tem sodeluje ali bo sodeloval, pa naj bi tudi vedel, kako naprej v primeru pozitivnega ali negativnega izida glasovanja.

Ob vladi je tudi vodstvo slovenske skupščine v kočljivem položaju. Peterle je zahteval, ki jo je posredoval predsedniku parlamenta dr. Bučarju, naslovil: Postavitev vprašanja zaupnice in predlog za sklic izredne seje skupščine Republike Slovenije. Torej, premier predlaga glasovanje o zaupnici in to na izredni skupni seji vseh zborov skupščine. Zaupnice ne veče samo na eno nerušeno postavko iz svojega programa, ampak

na več programskih postavk (na nekaterih, na primer pri osamosvajanju je bila vlada uspešnejša in to priznava tudi opozicija), predlaga pa glasovanje na skupni seji, kjer računa na večino in to je del njegove računice obstanka. Kljub mnogim očitkom, da vlada ignorira parlament in se obnaša vzvišeno, da ne odgovarja (ali ne odgovarja zadovoljivo) na poslanska vprašanja in ni vedno pripravljena na dialog s parlamentom.

Scenariji so lahko tudi drugi. Nikjer namreč ni zapisano, v kolikšnem času mora predsednik parlamenta sklicati ta najvišji zbor. Predlog za glasovanje lahko tudi zavrne, če ugotovi, da je utemeljitev predloga nepopolna ali pomanjkljiva. Parlament vlado lahko tudi sam odpokliče, glasovanje pa se lahko opravi tudi na ločenih sejah zborov, kjer pa bi bil izhod težko predvidljiv, verjetno pa vlada ne bi prišla "skozi". Lahko pa se skupščina tudi odloči, da bo pač ta vlada dala še do sprejema nove ustave, v najboljšem primeru do začetka prihodnjega leta.

Žogica je vržena, igra se začne. Če je že tako, potem naj se športno odigra do konca, brez nepotrebnih podaljškov in kazenskih strelcov, če uporabim športni žargon. Občinstvo, v tem primeru državljani Slovenije, zanesljivo športno igro pričakuje, nikakor pa ne cirkusa. Ne gre nam tako dobro, da bi si kaj takega lahko privoščili. Poskušajmo vzeti te stvari čim bolj normalno in realno. ● J. Košnjek

Odpadki še vedno na Jesenicah

Jesenice, 28. novembra - Na tiskovni konferenci 15. novembra 1991 na Jesenicah je namestnik republiškega ministra za varstvo okolja mag. Mitja Bricelj zagotovil, da bodo prvi sodi s posebnimi odpadki zapustili dvorišče jeseniške železarnice najkasneje v desetih dneh. Ta datum je že mimo, vendar dana obljuba še ni uresničena.

Kot nas je seznanil direktor železarnice Boris Bregant, na Jesenicah pričakujejo v petek, 29. novembra, avstrijske špediterje. Ker bodo oni poskrbeli za prevoz tovora prek Avstrije, nameravajo sami vzeti vzorce odpadkov. To pa pomeni, da se utegne transport odpadkov v Jesenice ponovno zavleči za nekaj časa. Če tega problema ne bodo hitro rešili, bodo v železarni prisiljeni prestaviti vagon z odpadki na drugi konec tovarne, saj jih ovirajo pri vsakdanjem transportu materiala. Obenem direktor Bregant meni, da bi Jeseničani morali od vlade zahtevati za svojo potrpežljivost pri hranjenju odpadkov nekakšno nadomestilo, vendar ne samo v denarju. ● S. Saje

Spominski dnevi ob 70-letnici rojstva pesnika Franceta Balantiča

Vrnitev zavrženega pesnika

"Trohneče vence sem si strgal z glave..." Verzi Franceta Balantiča, pesnika rojenega v Kamniku, ki so bili dolga leta, tako kot on, pozabljeni, zamlčani, zavrženi. V teh dneh Kamničani in slovenska kulturna javnost svojemu pesniku vračajo, pravzaprav šele podeljujejo veljavo, ki mu gre.

Kamnik, 26. novembra - Skupščina občine Kranj in odbor za postavitev spomenika Francetu Balantiču bosta v teh dneh naredila korak, za katerega prof. France Pibernik, poznavalec pesnika in njegovega dela, še pred desetimi leti, ko je začel zahajati v Balantičevo družino, ni verjel, da bo kadarkoli storjen. Spominski dnevi, ki v Kamniku potekajo od četrka in se bodo končali jutri, z odgrnitvijo spomenika posvečenega pesniku, so nedvomno razveselili tudi njegove domače. Pesnikova sestra je, kot je povedala na tiskovni konferenci, prepričana, da je "pri nas zelo narobe, ker se vse gleda skozi politiko, saj je bil France pesnik in še "da so Kamničani le spoznali njegovo vrednost".

Spominski dnevi so se začeli že včeraj zvečer z odprtjem razstave o življenju in delu Franceta Balantiča, predavanjem prof. Franceta Pibernika in recitalom Balantičevih pesmi, ki so jih predstavili kamniški gimnazijci.

Današnji večer bo posvečen knjižnim noviteta Mohorjeve družbe o Francetu Balantiču in zamlčani literaturi. Predstavljena bodo tri nova dela: *Tini glas piščali - Ogenj*, ki prečiščuje in antologija *Jutro pozabljenih*.

Jutrišnje svečanosti se bodo začele s spominsko mašo ob 15. uri, v župnijski cerkvi v Kamniku, ki jo bo vodil metropolit dr. Alojzij Šuštar. Sledila bo slavnostna akademija ob 16. uri, v srednji šoli Rudolfa Maistra, uro kasneje pa bodo na Novem trgu v Kamniku odkrili spomenik Francetu Balantiču. Spomenik je delo kiparja Draga Tršarja in ni samo portret pesnika, ampak tudi poskus ponazoritve časa in usodnega trenutka, v katerem je France Balantič preminil. ● M. Peternej

Vlada drugače od Kranjca in Pleskoviča

Ljubljana, 28. novembra - Na današnji tiskovni konferenci po seji slovenske vlade je finančni minister Dušan Šešok pojasnil stališče vlade do informacij, ki po zaslugi dr. Pleskoviča in dr. Kranjca v mednarodni javnosti krožijo o Ljubljanski banki. V intervjuju za Reuter je Pleskovič govoril o zlomu bančnega sistema, kar naj bi slovenskim bančnim poslom napravilo na tujem precejšnjo poslovno škodo. Dr. Pleskovič je časnikiarjem pojasnjeval, da je šlo za nespornost in da je v intervjuju govoril o zlomu bančnega monopola. Vlada se je ogradila od izjav dr. Pleskoviča, pa tudi dr. Kranjca, ki je javnosti razlagal zaupne podatke o bančnem sistemu. Ko je vlada danes razpravljala o okoliščinah in posledicah omenjenih izjav, je sklenila, da v celoti stoji za Ljubljansko banko, delniško družbo. ● D. Z.

Mario Porobija, predsednik upniškega odbora Elana, je dejal, da je zadovoljen s tem, saj so upniki že od vsega začetka trdili, da je projekt revitalizacije in ohranitve Elana koristen za vse upnike. Dražba je pokazala, da izklicna cena ni bila realna, saj je tržna cena za skoraj 10 milijonov mark večja, kar pomeni, da se bo stečajna masa po treh mesecih povečala za 31,8 milijona mark, ko bodo poravnani stroški stečajnega postopka, bo masa razdeljena upnikom. Ocenjuje, da bodo upniki, ki se bodo odločili gotovino, poplačani 18-odstotno, delničarji pa 60-odstotno.

Darko Ostoja je dejal, da je v Comel zdaj vključenih dobra polovica upnikov, med njimi je polovica slovenskih, pričakuje, da se bodo v treh mesecih vključili še preostali in jih bo do izteka stečajnega postopka 80, morda celo 90 odstotkov. Nikakor ne pričakujejo razveljavitve dražbe, dodal je, da bo nemara tudi Gorenjska banka vstopila v Comel, saj je na dražbi pokazala veliko zanimanja za Elan. Comel je bil pred pol leta ustanovljen prav zaradi nakupa Elana, na dražbi je licitiral do višine, ki so jo ocenili kot realno vrednost Elana, ocenile vse banke, ki so na dražbi "stale" za Comelom. Iz povsem pragmatičnih razlogov je v.d. direktorja Sašo Vuga, član stečajne ekipe Elana, tudi lastništvo Comela in dve leti starega Consaltinvesta je javnosti znano. Na naše vprašanje, kakšne bodo zdaj prve poteze Comela, je dejal, da bodo Elan preoblikovali v delniško družbo in upnikom v skladu z njihovimi terjatvami, ki so jih cedirali, dali delnice. Deloma so jih pripravljene kupiti ameriški, italijanski in švicarski bančniki, s katerimi že potekajo intenzivni pogovori, niso bili pripravljene kupiti celotnega Elana, zainteresirani pa so za delnice. Tako bodo finančno konstrukcijo zaprli, če vse delnice ne bodo prodane, jih bodo ponudili upnikom v sorazmerju z njihovo udeležbo. Povedal je še, da banka Les ni vključena v Comel, ker ji to preprečuje njej stečaj.

GORENJSKI GLAS
MALI OGLASI 217 960

Regionalizem je za Slovenijo realnost

Bomo morali po vsak žig v Ljubljano

Regionalizacija Slovenije je kot prostovoljna oblika lokalne samouprave zapisana v delovnem predlogu nove slovenske ustave, Stranka demokratične prenove pa meni, da bi morala ustava regije ali pokrajine prepisati.

Ljubljana, 26. novembra - Če pa bo v ustavi ostala sedanja kompromisna formulacija - Stranka demokratične prenove ne misli zaostrovati razprave, ker zna biti ponovno obtožena za zavlačevanje pri sprejemu ustave (Miran Potrč), oblikovanje pokrajin bo ostala bistvena naloga SDP, zato je mogoče do pokrajin priti samo z glasovanjem za SDP (Franci Pivec). - potem bo treba to plat lokalne samouprave opredeliti v zakonih in že takoj na začetku določiti tudi vire financiranja. Regionalizem je za Slovenijo dejstvo in oblikovanje 12 pokrajin, ki so vsaka zase zaokrožena celota s svojimi zgodovinskimi, kulturnimi in tudi gospodarskimi značilnostmi, je smiselno. Če ga ne bomo uradno priznali, ga bomo imeli v "ilegalni" in to je hujska nevarnost za razbijanje države (na to se nasporniki regionalizma v Sloveniji zgovarjajo), kot pa umestitev v ustavo in zakone. Vsaka lokalna skupnost, po novem bo to občina, se bo lahko po svoji volji odločala, v kateri regiji ji je mesto in prihodnost, nedvomno pa kaj dosti drugače od sedanje regionalizacije Slovenije ne bo. Če ne bo neke vmesne stopnje med centralno državo in občinami (bilo naj bi jih blizu 250), bo med centralo in občinami zija nepremostljiv prepad, in če ne bo imela državna uprava izpostavn na nižjih ravneh, bo treba po vse v Ljubljano. Kaj lahko pa se zgodi, da bo vsaka od teh občin želela postati neke vrste okraj. Zato je vsaj trislopeska oblastna struktura nujna, če ne želimo Slovenije zaradi velikih apetitov po centralizaciji razbiti in vse njene dela stlačiti v isti kalup, centralni upravi pa prepustiti milostno razdeljevanje te ali one pristojnosti. Kot je dejal Franci Pivec: delitve oblasti pospešuje svobodo in povečuje možnosti stikov med ljudmi in oblastjo ter kontrolo nad oblastjo in umiritev raznih ekstremizmov že na lokalni ravni. ● J. Košnjek

Še o (ne)imenovanju Franca Benedika za ravnatelja

Odločitev vlade nelegitimna

Škofja Loka, 28. novembra - Zavrnitev Franca Benedika za ravnatelja osnovne šole Cvetka Golarja na Trati je v škofjeloški občini dvignila precej prahu. Po javnem vprašanju, ki so ga na predsednika izvršnega sveta naslovili člani liberalno-demokratske stranke, je odločitev vlade na ponedeljkovi seji občinskega parlamenta kritiziral tudi odbornik Mišo Čepak in jo označil za nelegitimno.

Kot je dejal Mišo Čepak, je izvršni svet s tem na kaj čuden način demonstriral svojo nadstrankarskost in kadrovske politiko. Po novem šolskem zakonu se je imenovanje ravnateljev umaknilo iz parlamentarnih klopi, ravnatelje zdaj imenujejo sveti šol v soglasju z ustanoviteljem; po občinskem statutu je to izvršni svet. Franc Benedik se je prijavil za ravnatelja šole na Trati kot edini kandidat, za to mesto izpolnjuje vse z zakonom določene pogoje, pozitivna so tudi strokovna mnenja o njegovem dosedanjem vzgojnem in izobraževalnem delu. Svet šole ga je potrdil.

Kateri argumenti so vodili izvršni svet, da je dal negativno mnenje za Franca Benedika, je vprašal Mišo Čepak. Proti njemu je glasovalo šest članov, pet glasov pa je podprlo. Po občinskem statutu je potrebna večina glasov vseh članov. V izvršnem svetu je trinajst članov. Odločitev je torej nelegitimna!

Izvršni svet je že na naslednji seji, na kateri je zavrnil Franca Benedika, imenoval za vršilko dolžnosti ravnatelja predsednico sveta šole Marjo Potokarjevo, sicer profesorico angleškega jezika. Hkrati ko je prevzela to mesto, je nastopila delo nova učiteljica angleščine. Mišo Čepaku je hkrati nelegitimna, vprašal je, ali je izvršni svet že pred imenovanjem Potokarjeve dal šoli tiho soglasje za iskanje nove učiteljice. Odgovore pričakuje od predsednika izvršnega sveta Vincencija Demšarja in Boruta Bajžlja, ki je v vladi odgovoren za družbene dejavnosti.

Na ponedeljkovi seji parlamenta odgovora ni bilo. Nanj še vedno čakajo tudi v liberalno-demokratski stranki. ● H. Jelovčan

Slovenski novinarji v Gozdu Martuljku

Kranj, 28. novembra - Danes so se v hotelu Špik v Gozdu Martuljku zbrali slovenski novinarji na tridnevni študijskih dneh. Poleg razprav o slovenskem novinarstvu nekoč in danes ter etiki, kodeksu, človekovih pravicah in novinarstvu, bo na teh dneh ustanovljena tudi novinarska zbornica, spregovorili pa bomo tudi o sindikalni organiziranosti in novinarski kolektivni pogodbi. Slovenskim novinarjem želimo na Gorenjskem prijetno bivanje in uspešno študijsko delo.

Uredništvo Gorenjskega glasa

Stranka demokratične prenove

Kriza se bo še poglobljala

Ljubljana, 25. novembra - Predsedstvo Stranke demokratične prenove je ugotovilo, da se bo gospodarska kriza še zaostrovila. Sedanja vlada ji ne bo kos, zato je treba dobiti novo ekspertno vlado. Gospodarstvo se razkraja zaradi številnih napačnih vladnih odločitev. Tuji partnerji se bojijo tudi zato, ker se trgajo gospodarske vezi tudi doma. Na 8. oktober smo bili povsem nepripravljeni. Iskati bi morali nove trge in kapital za posodobitev proizvodnje in preprečevanje domačih monopolov. Za politično osamosvojitve plačujemo previsoko gospodarsko ceno. ● J. Košnjek

Gorenjski GLAS in PPC GORENJSKI SEJEM KRANJ

KUPON ZA BREZPLAČNI VSTOP NA SEJEM V KRANJU, vrednost: 50 SLT

otroci do 15. leta - prost vstop

MIKLAVŽEVI NAKUPI

od 30. 11. do 4. 12. 91

NOVOLETNI SEJEM

od 13. do 22. 12. 91

IZ GORENJSKIH PARLAMENTOV

Škofjeloški parlament zavrnil rebalans proračuna

"Če kmetijstvo dobi, glasujem za"

Tako je po štetju glasov za predlog rebalansa občinskega proračuna dejal Milan Brenc.

Škofja Loka, 28. novembra - V ponedeljek so se v Škofji Loki sestali na skupni seji odborniki vseh treh zborov občinske skupščine. Glavna tema debate je bil predlog izvršnega sveta o rebalansu občinskega proračuna. Kot je uvodoma dejal Milko Okorn, sekretar sekretariata za občno upravo in proračun, republiško finančno ministrstvo obljublja konec tega ali v začetku naslednjega meseca novo oceno javne porabe, torej nov denar in drugi rebalans. Prvi namreč z 10,7-odstotnim povečanjem občinske porabe zadošča le za uskladitev plač v družbenih dejavnostih za prvih osem mesecev in zgolj tolikšno pokritje materialnih stroškov, da lahko preživijo. Inflacija v kasnejših mesecih ni več pokrita.

Od marca sprejete proračuna, ki je znašal 387,3 milijona tolarjev, je proračun zdaj popravljen na 421,7 milijona tolarjev, kar je realno še vedno manj. Izvršni svet se je odločil za različno povečanje posameznim porabnikom, priškrnil je predvsem tam, kjer je bila poraba v prvih devetih mesecih nižja od planirane in pri programih, ki se zamikajo. Med drugim po 15. novembru proračun ne bo mogel več plačevati regresov za kmetijstvo. S tem se ni strinjal Matevž Debeljak (DPZ), ki je dejal, da sicer ne gre za velike denarje, a če se bo tako nadaljevalo, bo kmetijska proizvodnja padla. Pripomba je padla tudi na račun sklada stavbnih zemljišč. Če podjetja prispevka ne plačujejo, ga je treba izterjati, ne pa s povečanjem točke primanjkljaj prevaliti na plačnike.

Miro Dušč (ZZD) je vprašal, ali obstaja ocena, kaj bo za proračun pomenilo pešanje gospodarstva in zamrznitev plač, kako uspešno se v občini pobirajo davki od drugih zavezancev in opozoril na nujnost pravične delitve denarja po posameznih dejavnostih, da jih letošnje osnove ne bodo pretirano teple v prihodnjem letu. Tone Mlakar (ZKS) je opozoril na posledice zmanjševanja dotacij za krajevne skupnosti. Marjan Luževič (DPZ, LDS) pa za najemnino športne dvorane na Podnu, ki jo dobivajo društva. Če denarja ne bo, bo šola začela dvorano tržiti, to pa pomeni, da bodo domači klubi ostali zunaj. Pavel Florjančič (ZZD) je svetoval izvršnemu svetu, naj se drugače loti dela. Z rebalansom proračuna se namreč pokrivajo le plače, za dejavnosti denarja skoraj ni, razvoj vitalnih dejavnosti je zavrt.

Še bolj konkreten je bil Andrej Novak (DPZ, LDS), ki je dejal, da je predlog rebalansa proračuna neuporaben. Vsebovati bi moral primerjavo med prihodki in odhodki po obdobjih, vpogled v terjatve in obveznosti ter poročilo o stanju na ziro računu proračuna. Ugotovil je, da je med prihodki (indeks 84) in odhodki (indeks 67) za devet mesecev bistven razkorak: kje je denar? Iz proračuna ni razvidno, kaj so za izvršni svet prioritete, cilji. Predsedniku izvršnega sveta je tudi očital, da se je na seji sveta zavezal za renominacijo in ne za rebalans proračuna. Zahteval je tudi poročilo o delu občinske davčne uprave, pojasnilo, kako je z denarjem, ki ga občina dobiva iz

republike in dejal, da je proti sprejetju predlaganega rebalansa. Matej Demšar (ZKS) se ni strinjal, da mirujejo vse načrtovane investicije, ki še niso bile začete, konkretno dograditev šole v Poljanah, za katero se zavzemajo tri krajevne skupnosti, razmišljajo celo o uvedbi samoprispevka, v proračunu pa ni niti denarja za pripravo del. Mišo Čepak (DPZ, SDP) je ugotovil, da ni programa dela in zato tudi proračun ne more biti dober. Vprašal je, kam bo šel denar od prodaje družbenih stanovanj.

Odborniki so na nekatera vprašanja sicer dobili odgovore, na večino najbolj bistvenih pa ne. Milko Okorn je med drugim dejal, da je bila škofjeloška davčna uprava ob kontroli dobro ocenjena, da denarja od prodanih stanovanj v proračun pred januarjem ne bo, potrdil, da razvojne usmeritve res ni, da gre le za preživetje dejavnosti in da bo proračunska poraba v prihodnjem letu zasnovana na septembrskih cenah. Septembra je dotacija iz republike v občinski proračun bistveno narasla zaradi uskladitve plač in lanskih poplav.

Vincencij Demšar, predsednik vlade, pa je zavrnil očitke Andreja Novaka; na seji vlade se ni zavzemal za renominacijo proračuna, ampak za to, da republika deli pravice občinam-po tem, kako uspešno pobirajo davke in gospodarijo z denarjem. Ker ni tako, je terjat oceno, koliko denarja bo do konca leta v proračunu in kako se bo razdelil.

Občina brez praznika

Strankarsko sestavljena komisija, ki jo je skupščina imenovala na prejšnji seji, da pripravi spremembo 8. člena občinskega statuta, ki govori o prazniku občine Škofja Loka, je delo opravila. Odbornikom je enoglasno, s pridržkom člana SDP (če se bo strinjal tudi poslanski klub stranke) predlagala, naj bi občinski praznik, 9. januar, ukinili. Predlog komisije so, razen odbornikov iz SDP, v ponedeljek potrdili tudi v parlamentu. Ob tem je Jože Taler (DPZ, Ruplovi demokrati) pohvalil komisijo, ki je delo hitro in strpno opravila. Dejal je, da ukinitve praznika ni negacija NOB, je pa najboljša rešitev gordijskega vozla, s katerim se je parlament brezplodno trudil več kot leto dni.

Razen rebalansa proračuna je v ponedeljek doživel zavrnitev tudi predlog programa razvoja turizma v občini. Odborniki pričakujejo konkreten in ovrednoten program za naslednje leto na decembrsko skupščino. ● H. Jelovčan

Seja jeseniškega izvršnega sveta

Nemški učitelji na jeseniških šolah?

Jesenice, 28. novembra - Na minuli seji jeseniškega izvršnega sveta so člani razpravljali o predlogu sodelovanja z občino Beljak na Koroskem. O programu so se dogovorili na seji delovne skupine v začetku novembra. Kaj je s preventivnimi pregledi delavcev?

V okviru sodelovanja z občino Beljak naj bi v jeseniško občino povabili skupino 12-letnih koroskih otrok, ki bi jih namestili pri družinah v Zirovnici. V šoli bi dnevno organizirali 2- do 3-urne tečaje slovenskega jezika. V to obliko izobraževanja bi kot pomočnike pritegnili tudi sovratniške, pri katerih bi stanovali beljaški otroci. Del tega izobraževanja pa bi razvili tudi skozi druge nešolske oblike, kot so igre in izleti. Tečaj naj bi trajal sedem dni.

Nadaljevanje seje kranjskega DPZ

Brez kompromisov

Kranj, 27. novembra - Tudi na današnjem nadaljevanju zasedanja Družbenopolitičnega zbora Skupščine občine Kranj so se nadaljevala dolgotrajna strankarska prepričevanja, ki obrodijo zelo skromne sadove. Tudi tokrat ni bilo zadovoljivega soglasja o sestavi organov Radia Kranj, tako da se bo "ustanoviteljska agonija" te sicer odmevne institucije nadaljevala.

Edino popolno soglasje brez posebne razprave je bilo na današnjem nadaljevanju zasedanja DPZ občine Kranj doseženo ob že večkrat omenjeni skoraj nič več aktualni temi: socialnem programu. Neaktualni zato, ker se leto, za katerega je bil program sestavljen, izteka. Sicer pa je ta strankarski zbor skoraj pet ur porabil za prerekanja o kadrovskih zadevah, največ ob Radiu Kranj, ki tudi (po več kot letu in pol) ni dobil z zakonom predpisanih upravnih in programskih organov. Kljub veliki prožnosti in volji Liberalno demokratske stranke za kompromis (na zasedanju so v korist Liberalne stranke umaknili enega od svojih kandidatur) ni bilo potrebne večine, poskus glasovanja o prvotnem predlogu pa se je zaključil z protestnim odhodom (obstrukcija!) večine odbornikov pozicije. Tudi tokrat se je postavilo vprašanje vloge in potrebnosti komisije za volitve, imenovanja in kadrovske ter administrativne zadeve, saj je očitno, da delegati v tej komisiji doseženih medstrankarskih sporazumov in kompromisov, ne upoštevajo. Po mnenju mnogih, je bila z neuspešnim glasovanjem o organih radia, dolgoročno zamujena priložnost za kompromis, nobene volje (ali argumentov) pa tudi ni bilo za to, da se potrdijo oz. ovržejo javno izrečene obtožbe o manipulacijah pri gradnji kranjske radijske postaje. Kot bistveno novost bi lahko ocenili le skoraj soglasno oceno, da skupščina (zaradi medborovskih nesoglasij do nadaljnega le DPZ) potrebuje poseben odbor za šolstvo, ki bo spremljal politiko na tem področju ter komisijo za kontrolo porabe občinskega proračuna.

Naj ob koncu tega poročila omenimo še pobudo oziroma, kot so se kasneje soglasno sporazumeli, zahtvo, da mora izvršni svet do naslednjega zasedanja pripraviti pregled stanja in problematike kranjskih kulturnih institucij. Zlasti pa jih zanima, kakšna bo usoda Prešernovega gledališča, kaj je bilo storjeno za možnost nadaljevanja njegove sezone in uvrstitve njegovega financiranja v nacionalni program. ● S. Z.

Dogovarjajo se tudi, naj bi v letovišču v Novigradu - če se bodo politične razmere umirile - letovala skupina šolskih otrok iz Beljaka. V osnovnih šolah na Jesenicah naj bi poiskali interese za šolanje učencev na šolah v Beljaku, ob tem pa bi morali poznati programe njihovih šol. Ker na Jesenicah ni zadosti učiteljev nemškega jezika, naj bi mogoče kandidate iskali med učitelji iz Beljaka, ki naj bi na jeseniških šolah poučevali enkrat do dvakrat tedensko. V tečaje naj bi vključili učence 7. in 8. razredov. Razen tega predvidevajo še druge oblike šolskega sodelovanja, tako na izobraževalnem, kulturnem in športnem področju.

Jeseniška občina že nekaj časa sodeluje tudi s sosednjo občino Šentjacob ter z italijanskim Trbižem. Te stike bodo še naprej

ohranili in obogatili.

Na seji so dali tudi soglasje za izstop zavoda osnovno zdravstvo Gorenjske iz skupnosti zdravstvenih zavodov Gorenjske. Med drugim so bili pozorni na opozorilo dr. Branislava Čeha in dr. Alojza Novaka, ki pravita, da je zaradi slabega finančnega stanja podjetij v zadnjem času močno upadlo število preventivnih zdravstvenih pregledov delavcev. Zakonodaja o zdravstvenem varstvu delavcev, ki velja v razvitih evropskih državah je zelo stroga in tudi bivša Jugoslavija je podpisala mednarodne konvencije o aktivnem zdravstvenem varstvu delavcev. Spoštovati bi jih morali tudi v Sloveniji. Izvršni svet bo zato opozoril pristojne službe v firmah na spoštovanje predpisov, ki veljajo za zdravstveno varstvo delavcev. ● D. Sedej

Odgovor radovljiškemu poslancu

Govorice o visokih plačah so neosnovane

Radovljica, 26. novembra - Demosov poslanec radovljiške občinske skupščine Zvone Prezelj je na septembrskem zasedanju dal pobudo izvršnemu svetu, da prouči razmere v zdravstvenih domovih v občini in da odgovori na pripombe o dolgem čakalnem času, visokih plačah vodilnih, o kadrovske zasedbi...

Dr. Dušan Bavdek, v.d. direktorja Osnovnega zdravstva Gorenjske, odgovarja, da gre pri poslanski pobudi za neosnovane govorce, ki povzročajo slabo voljo in silijo zdravstvene delavce v položaj, ko se morajo za svoje plače stalno "opravičevati". Plače namreč niso visoke: direktor enote, ki vključuje vse tri zdravstvene domove v radovljiški občini, je z vsemi dodatki za štirideset let minulega dela prejel za avgust 17.300 tolarjev, za september pa nekaj več kot 22.000. Vodja zdravstvenega doma Radovljica, ki ima šestnajst let delovne dobe, je dobil za avgust 12.900 tolarjev, za september pa 16.500. Avgustovska plača odgovorne sestre z dvaintridesetimi leti delovne dobe je bila 10.500 tolarjev, septembrska pa 12.900. Septembrske plače so bile nekoliko višje od avgustovskih zato, ker so vsebovale tudi dodatke, ki jih julija in avgusta niso izplačali.

Kar zadeva očitke o dolgih čakalnih dobah, v Osnovnem zdravstvu Gorenjske odgovarjajo, da jih ni - ne v splošnih ambulantah in dispanzerjih in ne v patronažni in babiški službi, so le vrste v čakalnicah. V vseh treh zdravstvenih domovih v občini je zaposleno 151 delavcev, kar je precej manj kot pred časom in pet manj, kot jih priznava financier. ● C. Z.

Vladna zahteva še ni uslišana

Verjetno se bo vodstvo slovenske skupščine v ponedeljek odločalo, kdaj bo parlament glasoval o zaupnici ali nezaupnici slovenski vladi.

Ljubljana, 27. novembra - Kot je bilo slišati v sredo, se bo predsedstvo slovenske skupščine v ponedeljek odločalo, kdaj bo glasovanje o zaupnici oziroma nezaupnici vladi, kar je zahtevala Peterletova ekipa sama. Obrazložitev zahteve je bila v začetku tedna pri predsedniku skupščine dr. Francetu Bučarju. Kot je več ali manj znano, vlada ugotavlja, da je bila na več področjih delovanja nemočna in tu omenja osuščevanje, sprejemanje lastninskih zakonodaj, gospodarsko politiko, pa poslanske interpelacije in zahteve po glasovanju o zaupnici. Glasovanje o zaupnici ni enostavna zadeva. Predvsem je potrebna preprčiljiva utemeljitev in postopek, o čem bo parlament sploh glasoval: ali o zaupnici ali nezaupnici. Pravni strokovnjaki bodo morali tudi ugotoviti, kako glasovati, ali na skupni seji vseh zborov ali na ločenih sejah zborov. Kaže, da bo vlada sama predlagala glasovanje na skupni seji in sprejem odločitev z večino glasov. Slišati je bilo tudi že zahteve, da bi o zaupnici glasovali

javno, z javnim izrekanjem vsakega poslanca posebej. Več o tem bo znanega prihodnji teden. Vlada ugotavlja, da je blokirana, da za svoje delo rabi podporo politične javnosti, predvsem pa parlamenta in naj se trdnost njenega položaja ugotovi, saj domači pritiski na vlado škodijo ugledu na tujem, in to pri tistih, od katerih je odvisno priznanje Slovenije, zato, kot je dejal Peterle, "polovica Evrope pričakuje glasovanje."

Dr. Jože Pučnik, predsednik Demosa in Socialdemokratske stranke Slovenije je takoj po sestanku v Poljčah, kjer je bilo govora tudi o zaupnici ali nezaupnici vladi, za Gorenjski glas dejal:

"Z glasovanjem o zaupnici bi morala vlada priti skozi, sicer je to relativno nevarna zadeva. Jaz računam, da ima vlada še vedno večinsko podporo v parlamentu. Če je pa nima, je prav, da se ji izreče nezaupnica. Uspoštevanja vredna možnost, da se vlada odloči za glasovanje o zaupnici, je tudi usoda njenega koncepta lastniničenja podjetij. Lastninski

koncept je ena bistvenih sestavin Demosovega programa. Če tega ni mogoče uveljaviti, potem ta program ni izpolnjen in je treba preveriti, zakaj tega ni mogoče izpolniti."

Socialdemokratska unija Slovenije je v poslanci republiškim poslankam in poslancem med drugim zapisala, da vprašanje zaupnice slovenski vladi ni več vprašanje prestižnega tekmovanja med vladajočo koalicijo in opozicijo, temveč je postalo temeljno vprašanje preživetja in načina, kako se bo Slovenija razvijala. Za SDU je rešitev prehodna vlada z izrazitim gospodarskim interesom in dobrimi pogajalci.

Stranka demokratične prenove marsikaj očita sedanjim vladi in meni, da se kriza sama po sebi ne bo nikoli končala. Za odpravo krize potrebujemo kompetentno vlado, sposobno voditi makro ekonomsko politiko, zato predlagamo takojšnjo zamenjavo mandatarja in ministrov, ki vodijo gospodarske resorje. Ta stranka

je za oblikovanje ekspertne vlade.

Liberalnodemokratska stranka v izjavi za javnost poudarja, da je z delovanjem vlade že dolgo nezadovoljna. Njena neučinkovitost je še zlasti pogubna za slovensko gospodarstvo, slabša pa se tudi položaj javnih služb. Vsemu temu se pridružujejo tudi zdrahe v Demosu, ki vlado onemogočajo v njenem delovanju. Če bo vlada padla, bo država Slovenija dobila priložnost, da jo na poti nadaljnega uveljavljanja samostojnosti in mednarodne uveljavitve ter priznanja vodi verodostojna, racionalneje organizirana, strokovno sposobnejša in zato učinkovitejša vlada. Ker smo se za zahtevo po glasovanju odločili po tehtnem premisleku in povsem odgovorno, ne moremo pristati na ocene, da smo to naredili preuranjeno ali da smo komu ukradli idejo. Zaupanje je tako omajano, da je tudi vlada spoznala, da mora na glasovanje.

● J. Košnjek

Slovenska vlada pripravila osnutek proračuna

Proračunska vreča še ni zavezana

Ljubljana, 28. novembra - Slovenska vlada je na sejah ob koncu preteklega tedna, ne glede na sklep, da zahteva parlamentarno glasovanje o zaupnici, že obravnavala osnutek gospodarskega in socialnega programa ter proračuna za prihodnje leto, kar ni bila lahka naloga. Negotove razmere, v katerih se je Slovenija znašla ob vojni v Jugoslaviji in s tem popolnoma neurejenih odnosih do njenih ostankov ter vprašljiv položaj v mednarodnih odnosih, so vlado prisilile k precej pesimističnim načrtovanjem, vreča javne porabe pa je zato veliko skromnejša, kot bi si njeni porabniki želeli. Zlasti za obrambo naše mlade države kaže, da sredstev ne bo dovolj.

Na eni od tiskovnih konferenc o zadnjih sklepih Izvršnega sveta nam je minister za finance **Dušan Šešek** razložil, da bo po ocenah, na katerih temelji tudi osnutek proračuna, družbeni proizvod v Sloveniji v letu 1992 upadel za 6,5 odstotka in bo znašal približno 287 milijard tolarjev. Vlada se je odločila, da kot zgoraj navedeno mejno proračunske porabe določi 38 odstotkov družbenega proizvoda, kar je enak delež, kot je bil načrtovan za leto, ki se izteka. Tako naj bi znašal republiški proračun v prihodnjem letu 107 milijard tolarjev, za obremenitev družbenega pro-

izvoda v letošnjem letu pa je poudaril, da je ta upadla od prvotno načrtovanih 38 na 29 odstotkov. Zahteve posameznih ministrstev so bile znatno večje, vendar je proračun mogoče stvarno zbrati le v omenjenih mejah. Poudaril je, da so vsa ministrstva z možnimi sredstvi zelo nezadovoljna. Dosegli so soglasje za vsa področja razen za obrambno, kjer ocenjujejo, da z dodeljenim deležem v letu 1992 ne bodo mogli zagotoviti načrtovanega usposabljanja 15.000 vojakov in zadovoljive obrambe Slovenije, zato naj bi o tem položaju v petek razpravljalo Predsedstvo Republike,

ki pa ima na izbiro le dve možnosti: ali povečati obremenitev družbenega proizvoda, ali pa zbrati za obrambo večja sredstva na račun drugih dejavnosti. Pri predlagani višini sredstev za obrambo je potrebno vedeti, da 10,6 milijarde tolarjev v ta namen predstavlja kar 3,7 odstotka družbenega proizvoda, kar ni daleč od tistih 4,5 odstotka, kolikor jih je bilo v preteklosti namenjenih za nekdanjo JLA. D Velikim zahtevam nekaterih področij je v obrazložitev potrebno navesti, da gre v nekaterih primerih - to še zlasti velja za obrambo - za takoi-menovane zagonske stroške nove nastajajoče države, ko se posamezni sistemi šele izgrajujejo. Na drugi strani pa je potrebno povedati, da tudi navedene primerjave z lanskim letom niso povsem korektni: letos je bilo v proračunski porabi celotno zdravstvo, ki naj bi z novim letom prešlo v zavarovalniški sistem (torej izven proračuna), ni pa tudi do-

končno znano, ali bomo za pokritje deviznih vlog občanov res potrebovali 15 milijard tolarjev javnega dolga. Pri zbiranju proračuna naj bi bili najpomembnejši viri prometni davki (35,5 mrd.), takse in carine (30,7 mrd.) in dohodnina (10,5 mrd.), pri razdelitvi pa so se sredstva najbolj povečala za obrambo, notranje in zunanje ministrstvo. Če od celotnega zneska republiškega proračuna odštejemo sredstva namenjena občinam (tako imenovana proračunska izravnava) in javni dolg, znaša vrednost republiškega proračuna 87,5 milijarde tolarjev od tega bo za stimulacije v kmetijstvu - edini panogi, ki letos beleži rast - namenjenih 1,3 milijarde (letos 2,4), za ceste 11,4 milijarde, za intervencije v gospodarstvu 1,3 milijarde tolarjev, za brezposelne 8,7 milijarde ter za blagovne rezerve (ki so se v časih blokad in krize izkazale kot zelo dragocene) 1,7 milijarde tolarjev. Vsa ministrstva bodo morala v prihodnjih dneh pripraviti nove finančne načrte, saj so iz "proračunske preživetja", kot ga je tudi letos imenoval finančni minister, dobila znatno manj, kot so prvotno načrtovala in zahtevala. ● S. Zargi

NOTRANJEPOLITIČNI KOMENTAR

Marko Jenšterle

MARKO JENŠTERLE

S fronte v diplomatsko zakulisje

Aretacijo vukovarskega poveljnika Mileta Dedakovića - Jastreba in predsednika HSP Dobroslava Parage je mogoče gledati z dveh različnih zornih kotov. Kot prvo gre pri teh primerih za obravnavo na hrvaškem notranjepolitičnem prizorišču, ko Tudman v svoji nemoči išče vzroke za »padec hrvaškega Stalingrada«, in namesto da bi jih pri tem najprej iskal kar pri sebi, odgovornost prenaša na opozicijo.

Očiten vojaški poraz njegove politike skuša spremeniti v zaroto proti legalni oblasti na Hrvaškem, saj naj bi po njegovih besedah znamenitega Jastreba v vukovarske obrambne vrste infiltriral kar zloglasni KOS. Gre torej za dokaj znano in v preteklosti tudi dovolj uspešno metodo »ustvarjanja sovražnika«, s čimer se pozornost javnosti presuši drugam. V zadnjem času je bilo Tudmanu zelo neprijetno poslušati najrazličnejše očitke o tem, kako je Zagreb že vnaprej žrtvoval Vukovar. Koliko bo hrvaški vodja uspešen v tej svoji taktiki, bo kmalu pokazal čas, vsekakor pa bo svoje ljudstvo vsak dan težje prepričeval o pravilnosti politike, če enostaven pogled na najnovejše hrvaške zemljevide pokaže, da se Hrvaška vztrajno manjša na račun Velike Srbije. Tudman je torej posegel po represiji (zadnjem možnem orožju), kar pa je zelo slabo za ugled vsake države, ki teži k demokraciji.

Z drugega zornega kota pa se nam omenjeni aretaciji kaže kot izpolnjevanje pogojev, ki jih Evropa postavlja Hrvaški. Eden od glavnih je kontrola nad lastnim ozemljem in obrambnimi silami. Tu je več kot jasno, da o njej na Hrvaškem ni mogoče govoriti. Če je Tudman na primer lahko brzdal vojake iz sestave garde in z njimi spuštal premirje, tega nikakor ni mogel storiti s Paragovo vojsko. V napetih mednacionalnih odnosih je dovolj najmanjša provokacija za propad vsakega premirja, pa čeprav je podprto z uglednimi domačimi in mednarodnimi podpismi.

Hrvaške interne prepire o pravilnosti vojaške strategije seveda s pridom izkorišča srbska stran, ki na zavzetem območju še vzpostavlja tudi svojo politično oblast, hkrati pa pritiska na Dubrovnik in agitira za njegovo osamosvojitve. Srbi ob tem odpirajo popolnoma novo fronto na jugu nekdanje Jugoslavije - v Makedoniji, saj v Beogradu že opozarjajo na to, da so Srbi v tej republiki »ogroženi«. Čeprav je prav vsem že dobro znan scenarij osvajanja teritorija, ki izhaja iz tako imenovane »srbske ogroženosti«, je presenetljivo, da je še vedno izredno uspešen. Srbi so bili najprej ogroženi na Kosovu, pa na Hrvaškem, v Bosni in Hercegovini in sploh povsod, kjer je le mogoče najti kakšnega od njihovih ljudi. Če pogledamo čisto realnost, potem lahko vidimo, da si v Jugoslaviji prav nihče v zadnjem času ni prisvojil toliko teritorija kot ravno Srbija. Logično vprašanje ob vsem tem je, kako to, da mednarodna javnost tega ne spregleda.

Odgovor nanj tiči v tem, da so srbski politiki izredno premeteni diplomati, saj očitno z velikim pridom izkoriščajo mednarodne zveze, predvsem pa dejstvo, da se je jugoslovanska zunanja politika vedno krojila v Beogradu. Ravno osebne zveze pa so tiste, ki danes močno vplivajo na potek dogodkov pri nas. Bitka na tem področju se praktično šele začne. Tudi za Slovence. V času, ko za vse področje Jugoslavije veljajo sankcije mednarodne javnosti, so še kako pomembni vsi kanali (tudi najmanjši), skozi katere lahko prodre naš glas.

Prihajamo v čase najbolj potuhnjene in premetene diplomacije, ki bo skoraj z celoti potekala v zakulisju in bo torej javnosti v glavnem prikrita. Zaradi tega ni nepomembno, če se na primer izkušeni slovenski diplomat Ignac Golob kot akreditirani dopisnik Neodvisnega Dnevnikarja sprehaja po hodnikih zgradbe Združenih narodov v New Yorku. Na ta način lahko v tem trenutku koristi veliko več, kot če bi imel formalni diplomatski status (v imenu Jugoslavije ali Slovenije), saj bi se ga morali v tem primeru vsi njegovi partnerji, v skladu z ukrepi, na veliko izogibati.

STRANKARSKA NOVICE

Prvo uradno srečanje SKD in SKZ-LS
Še naprej samostojno in s tesnim sodelovanjem

Lojze Peterle: Ali je smiselno, da dve tako sorodni stranki še naprej nastopata ločeno?
Ljubljana, 26. novembra - Čeprav so si Slovenski krščanski demokrati in Slovenska kmečka zveza - Ljudska stranka zelo blizu (nekaj volilcev je celo v obeh strankah), pa so se predstavniki strank šele v torek sešli na prvem uradnem srečanju. Za to srečanje je bilo precejšnje zanimanje že zato, ker je predsednik krščanskih demokratov hkrati tudi predsednik vlade in ker se je v javnosti dosti govorilo o tem, ali se bosta stranki zaradi sorodnih izhodišč (krščanski etos) združili ali kako drugače povezali. Nekoliko presenetljivo je le to, da se s torkovega sestanka ni udeležil predsednik kmečke zveze Ivan Oman.

Ko so govorili o odnosih med strankama in o medsebojni podpori pri konkretnem političnem delu, je predsednik poslanskega kluba SKZ-LS Marjan Podobnik povedal, da se je Slovenska kmečka zveza - Ljudska stranka na obnem zboru na Vrhniki odločila za samostojno pot kot desnosredinska stranka in za sodelovanje z drugimi strankami. Lojze Peterle je na to dejal, da krščanski demokrati "jemljejo na znanje politično profilacijo SKZ-LS" in da članstvo, ki se strankarsko prekriva, še vedno pričakuje, da bi "stranki šli skupaj". Čeprav o tem ne v kmečki zvezi in ne pri krščanskih demokratih nismo enotni, pa bo morala vsaka stran zase odgovoriti, ali je smiselno,

da ob tako enotnih stališčih še naprej delujemo vsak zase," je dejal Lojze Peterle in poudaril, da so krščanski demokrati še naprej pripravljeno sodelovati s SKZ-LS in da v njej vidijo tudi najbližjega koalicijskega partnerja. Ivan Pučnik (SKZ-LS) je dejal, da ni zadovoljen s sodelovanjem strank, še zlasti ne z mlačnim odnosom Slovenskih krščanskih demokratov do kmečke zveze in do zakonov, za katere je še posebej zainteresirana. Nace Polajnar, vodja poslanskega kluba Slovenskih krščanskih demokratov, je odkrito priznal, da je bilo težko pridobiti njihove poslance za model združništva, za kakršnega se je zavzemala kmečka zveza, in da imajo krščanski demokrati na godarski zakon podobne načelne pripombe kot kmečka zveza. Kar za deva nacionalno pokojnino, so se dogovorili, da bosta o tem vprašanju na skupnem sestanku razpravljali socialni komisiji obeh strank. O tem, kako v novi slovenski ustavi opredeliti pravico do splava, so oboji menili, da je v ustavi ni treba omenjati in da naj bi to uredili z zakonom; sicer pa je treba več narediti za ustvarjanje razmer, v katerih splav ne bo več potreben. Ko so predstavniki kmečke zveze opozorili na nenormalne razmere v bančništvu, predvsem na monopoli

STRANKARSKA NOVICE

Ljubljanske banke, je Lojze Peterle dejal, da je slovenska država s 14 odstotki res največji delničar banke, da pa sicer nima toliko besede kot delnic. ● C. Zaplotnik

Demokratska stranka Škofja Loka

Priprave na ustanovni sestanek

Škofja Loka, 19. novembra - V Škofji Loki se je sestel iniciativni odbor Demokratske stranke (Rupel - Bavčarjeve stranke) občine Škofja Loka z namenom konstituirati odbor in pripraviti ustanovni sestanek občinskega odbora Demokratske stranke. Ta bo že v začetku decembra, javnost pa bo o tem pravočasno obveščena. V sporočilu za javnost so člani iniciativnega odbora Blaž Kavčič, Jože Taler in Igor Furlan zapisali, da mora ta stranka začeti v tem okolju čim prej delovati. Reševanje aktualnih družbenogospodarskih problemov in oblikovanje strategije razvoja občine v okviru samostojne, suverene države Slovenije je mogoče utemeljevati le na pluralni parlamentarni demokraciji, nacionalni samozavesti in svobodnem posamezniku. Demokratska stranka bo zavzela aktiven odnos do vprašanj, pomembnih za samostojno in suvereno Slovenijo, in do razvoja Škofje Loke kot okolja z edinstveno zgodovinsko, kulturno in gospodarsko identiteto, predvsem pa do naraščajoče brezposelnosti, do lastniničenja in nove slovenske ustave. Stranka se bo vsidrala kot močna sredinska stranka, vsebinska naslednica prvotne Slovenske demokratične zveze. ● J. K.

SDZ - Narodno demokratska stranka

Prevarano zdravstvo

Ljubljana, 25. novembra - Na seji na izvršnem odboru stranke je bilo sproženih nekaj zanimivih pobud. Pripravili naj bi nov stanovanjski zakon, saj sedanji ni pravičen način privatizacije, saj so popusti preveliki. Dejali so tudi, da je vlada prevarala zdravstvo. Vlada je sprejela kolektivno pogodbo, denarja za plačilo po pogodbi pa ni bilo. Vlada je že dobila pisno zahtevo za objubljeni denar. Plače so sedaj še nižje kot pred stavko in to zaradi inflacije. Ugotovili so, da vladi sedaj ni lahko, saj dobiva pod noge vsa mogoča polena.

Radovljiški krščanski demokratje

Pogovor o Slovencu

Radovljica, 29. novembra - Slovenski krščanski demokratje iz Radovljice organizirajo danes, 29. novembra, ob 19. uri v hotelu Grajski dvor v Radovljici pogovor o časopisu Slovenec. Pogovora se bodo udeležili tudi uredniki Slovenca. Vabljeni vsi, ki vas ta problematika zanima. ● J. K.

STRANKARSKA NOVICE

Prenovitelji pri nadškofu
Za mir in socialno pravičnost

Ljubljana, 27. novembra - V sredo sta se v nadškofijskem ordinariatu v Ljubljani srečali delegaciji nadškofije in Stranke demokratične prenove, ki sta jih vodila ljubljanski nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar in dr. Ciril Ribičič. Obe strani sta predstavili svoje poglede na ključna družbena vprašanja sedanjega časa. Dialog je bil odprt in neposreden. Stične točke obeh strani so prizadevanja za mir, pomoč beguncem in socialna pravičnost v družbi. Srečanje je bilo ocenjeno kot koristno za medsebojno spoznavanje, krepitev strpnosti in zaupanja. Soglasno so sklenili, da bodo s podobnimi pogovori nadaljevali. ● J. K.

Zeleni Slovenije

Bomo imeli dve zeleni stranki

Ljubljana, 24. novembra - Na seji predsedstva Zelenih Slovenije je zagrozila možnost razkola v stranki. Končno sodbo o tem naj bi dala skupščina stranke 14. decembra v Ilirski Bistrici. Na seji predsedstva so imeli na dnevnem redu osnutek statuta, ki ga je pripravilo vodstvo stranke, razen tega pa še osnutek, ki so ga pripravili Zeleni iz občine Ljubljana - Center. Ljubljanci očitajo republiški vodstvu prisvajanje politične moči, zato naj se stranka odreče oblasti. Če to ne bo sprejeto, bodo ustanovili svojo stranko Zelenih. Imenovali so komisijo, ki bo proučila zahteve in oba statuta ter ocenila, če je mogoče oba statuta združiti v enega. Glede slovenske vlade pa so bili za podporo, vendar so v njej potrebne spremembe.

Socialdemokratska stranka Slovenije

Izginuli bencinski dinar

Koper, 24. novembra - V Kopru je bila konferenca Socialdemokratske stranke Slovenije, na kateri je dr. Jože Pučnik, predsednik stranke in Demosa dejal, da bodo socialdemokrati vztrajali v Demosu toliko časa, dokler bo imela koalicija večinsko podporo, sicer pa je dr. Pučnik izrazil upanje, da bo Peterletova vlada dobila podporo in da bodo vsaj za nekaj časa stabilizirane notranjepolitične razmere. Slovenski prometni minister Marjan Krajnc, član te stranke, pa je na konferenci dejal, da je šlo ob uvedbi bencinskega dinarja za prevaro. Velik del tega je zgini v integralnem proračunu, potem pa smo morali najemati posojila po 17 ali celo 45-odstotni obrestni meri. Minister je dejal, da smo denar pošiljali v Beograd, vendar beograjska banka teh plačil ni odvajala v Združene države Amerike. ● J. Košnjek

Manjši prispevek za telefon

Ziri - Kranj, 28. novembra - Predstavniki vodstva krajevne skupnosti Ziri, gradbenega odbora za izgradnjo telefonije, odbora naročnikov in vodstva PTT podjetja Kranj so se v torek sestali v Kranju, da se dogovorijo, kako po nedavnem sestanku naročnikov za priključek in imenovanju odbora, ki bo pregledal dosednji potek izgradnje telefonije, nadaljevati akcijo. Dogovorili so se, da se prispevek naročnikom zmanjša še za 50 DEM v tolarški protivrednosti. Tako bi tisti, ki bi morali v treh obrokih plačati v protivrednosti še 200 DEM, plačali zdaj 150 DEM, ostali pa namesto 400 DEM v protivrednosti 350 DEM. Plačilo še vedno velja v treh obrokih, z njihovim takojšnjim podpisom aneksa k pogodbi pa se PTT tudi obvezuje, da bodo s tem za naročnike telefona vse obveznosti poravnane in bodo morali kupiti le še telefonski aparat, ki bo kasneje tudi njihova last. Telefonska akcija pa bo končana najkasneje do 30. julija prihodnje leto. Vendar pa PTT to olajšavo naročnikom pri dodatnem prispevku pogojuje, če bodo tudi podjetja "posodila" načrtovani znesek, ki bi jim ga, kot je bilo že doslej opredeljeno, vračali s porabljenimi impulzi. Zato bo v prihodnjih dneh ponovni sestanki z vodstvi zirovskih podjetij. Karkoli bi se namreč pri naročnikih in v podjetjih zataknilo, in ne bi zbrali potrebne denarja na tako dogovorjeni način, bi se akcija nadaljevala le, če bi razliko lahko pokrila krajevna skupnost. V krajevni skupnosti so nam tudi povedali, da so iz občinskega proračuna dobili načrtovana oziroma predvidena sredstva, svoj prispevek pa je dala tudi že Zavarovalnica Triglav. Pripravljajo pa tudi že sestanki z naročniki telefona. ● A. Ž.

Miklavževi nakupi na sejmu

Kranj, 29. septembra - Jutri (v soboto), 30. novembra, se v hali A Gorenjskega sejma in v otvoritveni dvorani večnamenske hale začnejo tretji Miklavževi nakupi. Trajali bodo do srede, 4. decembra, na njih pa prireditelji obljublajo bogato izbiro igrač, vse vrste daril za najmlajše in starejše, blaga za široko potrošnjo, obrtniške izdelke, pohištvo, kopalniško opremo, avtomobile...

Med 92 razstavljalci bo Merkur Kranj predstavil kopalniško opremo iz uvoza, v otvoritveni dvorani sejma pa Pravljino deželo z risankami in vsak dan prireditve za otroke ter obisk Miklavža ob 17. uri (v nedeljo pa ob 15. in 17. uri). V Merkurjevi Pravljini deželi obljublajo tudi veliko izbiro uvoženih igrač. Živila Kranj se bodo predstavila s slaščicami iz Kranjskega kolačka, imeli pa bodo tudi darila za Miklavža, vsak dan pa bo Miklavž ob 18. uri (v nedeljo ob 16. uri) obiskal tudi njihov paviljon, pred tem pa bodo vrtili risanke. Za najmlajše bo v hali A dopolne brezplačno vozila tudi vrtna železnica.

Različnih zanimivosti pa bo v prihodnjih dneh na letošnjih Miklavževih nakupih na Gorenjskem sejmu v Kranju še več. Ena takšnih je tudi, da bo vstop s kuponom, ki ga objavljamo tudi danes v Gorenjskem glasu, brezplačen. Brezplačen vstop bodo imeli tudi otroci, študentje in upokojeanci. Sicer pa bo vstopnina 50 tolarjev. ● A. Ž.

TEHNIČNA TRGOVINA MARJAN**IZKORISTITE MIKLAVŽEVO PONUDBO IN
MOŽNOST NAKUPA NA OBROKE**

HI-FI stolp Samsung s CD, gramofon samo 21.950,00
VIDEOREKORDER SHARP, 3 glave, LCD display samo 30.950,00
VIDEOREKORDER PANASONIC, NV-J30 samo 44.950,00
televizorji ekran 51, 55 in 63 cm s teletextom ali brez
del. čas od 10. - 12. ure od 15.30 - 19.30, sobota od 9. - 12. ure

Vodopivčeva 17, Mohorjev klanec, Kranj,
tel. 064/214-788

**OBISK MIKLAVŽA
NA GORENJSKEM
SEJMU**

Miklavž bo obdaroval otroke z darili, kupljenimi na sejmu
sobota, 30. 11., ob 18. uri
nedelja, 1. 12., ob 16. uri
ponedeljek, 2. 12., ob 18. uri
torek, 3. 12., ob 18. uri
sreda, 4. 12., ob 18. uri

Predstavlja se KRANJSKI KOLAČEK s svojimi slaščicami. Vsak dan pred prihodom Miklavža predvajanje risank.

Gostinska in trgovska ponudba na paviljonu ŽIVILA.

VELIKA PONUDBA DARIL ZA MIKLAVŽA

ŽIVILA Kranj
trgovina in gostinstvo

Vstopnine ni!

Kje parkirata težka tovorna vozila

Zbor združenega dela se je moral »popraviti«

Radovljica, 25. novembra - Zbori radovljiške občinske skupščine so na zadnjem zasedanju zavrnilo pobudo za spremembo namembnosti zemljišča na območju Cajhnove žage na Lancovem. Zbor združenega dela je s tem tudi »popravil« sklep, ki ga je sprejel na septembrski seji, ki je zaradi nesklepnosti na skupnem zasedanju nadaljeval z ločeno sejo. Takrat je namreč sklenil, da sprejme amandma, ki bi zasebniku iz Lesce omogočil na Lancovem ureditev parkirišča za težke tovornjake oz. bi le legaliziral tisto, kar je že narejeno. Izvršni svet, ki se je s tem problemom ukvarjal že nekajkrat, je na eni od oktobrskih sej sklenil, da zasebniku dovoli začasno uporabo parkirnega prostora, da je začasnost omejena na dve leti po ureditvi ustreznega parkirišča v industrijski coni Lesce in da dovoljenje ne legalizira posega v kmetijsko zemljišče niti ne morebitnih novih posegov.

V radovljiški občini, predvsem pa v radovljiško-leskem koncu, se že nekaj časa ukvarjajo s problemom, kje urediti parkirišče za težka tovorna vozila. Ko so pred šestimi leti iskali lokacijo za blejske mehanične delavnice, so preverili tudi pet lokacij za parkirišče in ugotovili, da je edina primerna lokacija v poslovno-obrtni coni Lesce - Radovljica. Ostalo je le pri ugotovitvi in pri tem, da je občina pridobila zemljišče, medtem ko do urejanja parkirišča ni prišlo. In verjetno še nekaj časa ne bo! V občini so sicer že dali pobudo za spremembo zazidalnega načrta poslovno-obrtno cone Lesce, vendar ga bo mogoče spremeniti šele tedaj, ko bodo zaradi gradnje drugega tira železniške proge in križanja železnice in ceste v Lescah sprejeli novo zasnovo prostorske in prometne ureditve.

Ker občina ni zagotovila parkirišča za težka tovorna vozila, so nekateri zasebniki začeli sami reševati problem. Zasebnik iz Lesce je kupil nekaj več kot pol hektarja kmetijskega zemljišča šestega kakovostnega razreda na območju Cajhnove žage na Lancovem. Kmetijska zemljiška skupnost mu je dala pozitivno mnenje, posebna občinska komisija, ki si je

ogledala zemljišče, pa tudi zagotovilo, da bo na parceli lahko zgradil garažo in parkirišče. Zasebnik je naročil dokumentacijo za pridobitev lokacijskega in gradbenega dovoljenja in si pridobil pozitivno soglasje krajevnih skupnosti Radovljica in Lancovo ter priporočilo Obrtnega združenja Radovljica. Do tu vse lepo in prav, potem pa se je zataknilo. Nova občinska komisija, ki si je ogledala lokacijo, je zavrnila možnost za ureditev parkirišča; odbor za prostor pa je ugotovil, da lokacija krajinsko in prometno ne ustreza. Ker je zasebnik v času, ko so na občini preverjali lokacijo in odločali o njej, že začel urejati parkirišče, je izvršni svet najprej sklenil, da dovoli začasno uporabo parkirišča, na zadnji oktobrski seji pa je še zahteval, da morajo biti vsi objekti montažni in da naj gradbena in urbanistična inšpekcija pregledata urejanje parkirišča in konstrukcijo gradnje.

Zgodbe o »spornem parkirišču« s tem verjetno še ni konec. A tudi, če bi je bilo, ostaja na morje podalo v hribe. Posebno dober obisk je bil v Pogačnikovem domu, kjer je prizadeveni gospodar Srečko Poljanec avgusta letos prenočil več gostov kot vsa leta prej. Zal je naštel le 24 tujcev, čemur je bil primeren gostinski pro-

V dolini in na gorskih višavah

Delovna vnema zagotavlja razvoj

Radovljica, 26. novembra - Več kot devetdesetletne tradicije, ki jo ima planinstvo v radovljiški občini, ne morejo pretrgati še tako težavne gospodarske razmere. Planinsko društvo Radovljica resda zmore le še najnunejša popravila svojih objektov, vendar po drugi strani članska dejavnost spet oživlja, ugotavlja predsednica Meta Rutar. Velik pomen za povezavo članstva pripisuje tudi novim društvenim prostorom.

Letos je vodstvo PD Radovljica poskrbelo le za najnujnejša vzdrževalna dela, ki pa so za več kot 2000-člansko društvo vseeno pomenila velik zalogaj. Posebno zahtevna je bila obnova dveh stebrov pri tovarni žičnici iz Zadnjice na Kriške pade. Pri tamkajšnjem Pogačnikovem domu so tudi podrli neprimerno greznico, vendar bodo novo lahko zgradili šele prihodnje leto. Največ stroškov so imeli s prenovo vodovoda v Valvasorjevem domu pod Stolom, kjer jih v prihodnosti čaka še popravilo temeljev in postavitve prizidka za sanitarije in drvarnico.

»Tudi planinci krepko občutimo denarno stisko, zato je izpolnitev večine načrtov odvisna predvsem od prostovoljnega dela. Vsega le ni moč opraviti brezplačno,« razmišlja Meta Rutar, predsednica PD Radovljica, pa razlaga naprej: »Nosače je kljub plačilu vse težje dobiti, zato smo morali zvoziati zalogo hrane k Roblekovemu domu na Begunjski pred začetkom poletne sezone kar s helikopterjem. To je seveda zelo drago in lahko pobere ves zaslužek v postojankah. Če smo imeli letos dober obisk po domovih? Kar zadovoljni smo s sezono, saj se je veliko ljudi namesto na morje podalo v hribe. Posebno dober obisk je bil v Pogačnikovem domu, kjer je prizadeveni gospodar Srečko Poljanec avgusta letos prenočil več gostov kot vsa leta prej. Zal je naštel le 24 tujcev, čemur je bil primeren gostinski pro-

met. Tam so nam veliko škode naredili neodgovorni gostje v zimski sobi, ki niso zaprli vrat za sabo. Sneg je uničil vzmetnice, zato bo tam poslej manj udobja.«

Ni bojzani za napredek

Delavnost radovljiških planincev se je letos poznala tudi v dolini, saj so društveni odseki prizadevno izpolnjevali svoje načrte. »Posebno smo zadovoljni,« pohvali sogovornica, »da je po večletnem premoru ponovno zaživel mladinski odsek, v katerem se zbirajo radovljiški in leški osnovnošolci. Vsak mesec jih je 30 in več odšlo na planinski izlet, poskrbeli pa so tudi za planinsko izobraževanje. Odsek za planinsko hojo in vodništvo je pripravil vrsto izletov po domačih in tujih gorah, za katere je bilo veliko zanimanja. Markacisti so letos obnovili pot čez Kriško steno, delovni pa so bili tudi gorski reševalci in alpinisti. Ker se mladi vse bolj zanimajo tudi za športno plezanje, nameravamo na prihodnjem občnem zboru imenovati odsek za to dejavnost. Za zbiranje članstva so bili doslej velika ovira društveni prostori, saj se v graščini pozimi sploh nismo mogli sestajati. Zato smo vesel, da so nas pod svojo streho sprejeli radovljiški gasilci v novem domu.«

Pa še to! Tam je planinska pisarna odprta vsako sredo med 16. in 18. uro, ko lahko vsak dobi željeno informacijo, plača članarino ali kupi katero od edicij Planinske založbe Slovenije. Druge dni se bodo v njej zbirali člani odsekov, kar bo še bolj utrdilo povezanost radovljiških planincev. ● Stojan Saje

Namesto asfalta v novih ulicah

Pesek v oči gradbenemu odboru

Šenčur, 26. novembra - Odločitev prebivalcev novih šenčurskih naselij za asfaltiranje ulic bo morala počakati na uresničitev vsaj še do prihodnje pomladi. Vprašanje pa je, razmišlja predsednik gradbenega odbora v Sajovčevem naselju Sašo Zupan, ali bodo takrat ljudje sploh zmogli zbrati denar za vsak dan dražjo nalozbo.

Osnovni sklep zbora krajanov Sajovčevega in Mačkovega naselja ter Pipanove ulice pred mesecem dni se je nanašal na takojšnje asfaltiranje ulic, pred katerim bi moral Sklad stavbnih zemljišč iz Kranja poskrbeti za utrditev podlage. Prav pri slednji nalogi se zapleta že ves čas, kar se gradbeni odbor ukvarja s pripravami na asfaltiranje.

»Že na junijskem zboru krajanov smo ugotovili,« razlaga predsednik gradbenega odbora Sašo Zupan, »da je vrsta neizpolnjenih nalog pri komunalni ureditvi naselij, med drugim tudi izravnavna in utrditev ulic pred polaganjem asfalta. O tem smo se pozneje pogovarjali na več sestankih s predstavniki Stanovanske zadruge, občine Kranj in Sklada stavbnih zemljišč. Predsednik sklada Tadej Markič je na sestanku 7. oktobra 1991 pristal, da bo sklad naročnik priprave tampona na vseh

ulicah, zato smo 25. oktobra ponovno sklicali zbor krajanov in sprejeli odločitev za asfaltiranje. Zatem je sklad predlagal plačilo milijona tolarjev za tampon, drugo pa naj bi sofinancirali sami, kar je, milo rečeno, pesek v oči. Gradbeni odbor na to nikakor ne bo pristal, saj so krajanje že plačali pripravo cest do asfalta v ceni komunalne ureditve. O nastalem problemu nameravamo skupaj z vodstvom KS Šenčur seznaniti predsednika kranjskega izvršnega sveta, na prihodnjem zboru krajanov pa bomo postavili javno vprašanje, zakaj še vedno ni uresničen sklep za dokončanje zazidalnega načrta Šenčur. Zal ta zaplet odmika uresničitev že dolgo potrebne ureditve ulic. Odbor je pripravljen izpolniti svoje naloge, da bi do asfaltiranja prišlo vsaj spomladi, kar bo odvisno tudi od plačilnih sposobnosti stanovalcev.« ● S. Saje

Miklavžev sejem - Predvor - V Kulturnem domu v Predvoru bo od danes (29. novembra) do nedelje, 1. decembra, Miklavžev sejem. Po lanski uspehi prireditvi so se namreč organizatorji odločili, da bo prireditve vsako leto. Na sejmu se bodo od 11. do 19. ure predstavljali obrtniki in podjetja s pestro ponudbo tekstila in igrač. Letos so še posebno skrb namenili družabnosti. Organizacijo je prevzelo podjetje Vencelj in njegov vodja Miran Zadnikar. Obetajo zabavno otroško popoldne od 15. ure naprej, ki ga bo vodil igralec Kondi Pižorn. Vsako popoldne bo tudi odprt oder za otroke. Tako bodo danes učenci osnovne šole Matije Valjavca, uprizorili igrico, jutri bo otroška modna revija trgovine Pedenjped, v nedeljo pa nastop otroške plesne skupine iz Kranja. Vsak dan ob 16.30 bo Miklavž delil darila. Poleg stojnic na sejmu bosta tudi stojnici Rdečega križa Kranj in slovenske Karitas Kranj za sprejem oblačil in drugih daril za otroke na Hrvaškem in v begunstvu. ● (dp)

Da žep ne bo preveč bolel

Kadarkoli, če nam visi za vratom inflacija pa še toliko bolj, je najbolj boleč tisti udarec, ki nas zadene po žepu. Morda bi vprašanje, ki smo ga zastavili direktorju Zavarovalnice Triglav d. d. Ljubljana Območne enote Kranj Francu Lotriču, celo sodilo v našo rubriko Pritožno knjigo, prosim. Zakaj? Pred približno mesecem dni je namreč med svetovanjem voznikom v spremenjenih prometnih razmerah na cesti jeseni in pozimi Zavarovalnica Triglav d. d. Ljubljana - Območna enota Kranj med drugim napovedala, da v zvezi z zavarovanjem oziroma obravnavanjem in hitrejšim reševanjem škod iz avtomobilskega zavarovanja pripravljajo posebno akcijo. Kaj je zdaj s tem?

»Napovedane aktivnosti se lotevamo decembra in bo morda potekala tudi še januarja,« odgovarja direktor Franc Lotrič. »Namen pa je, pomagati udeležencem v prometnih nesrečah, da bi čimprej dobili izplačano odškodnino. Gre za nesreče in odškodnino iz tako imenovanega obveznega (AO) zavarovanja.

Da v zavarovalnici lahko začnemo reševati škodo, kjer sta udeležena v nesreči dva voznika, moramo najprej imeti za to določene podatke oziroma informacije. V Zahodni Evropi na primer že desetletja uporabljajo za izmenjavo takšnih podatkov tako imenovano Evropsko poročilo oziroma Euroobrazec, ki po večini daje dovolj podatkov, da se postopek zavarovalnice lahko sklene in škoda povrne oškodovancu takoj. Tudi v naši hiši se že več kot deset let trudimo, da bi to postal naš vsakdan. Zal nam to še vedno slabo uspeva. Zato smo se odločili, da decembra na tem področju naredimo nekaj več, da bomo tovrstno reševanje škod lahko v prihodnje pospešili.

Čeprav zelo dobro sodelujemo pri nesrečah s policijo, nenazadnje tudi policisti nimajo samo tega dela, da potem nam čimprej posredujejo podatke o škodah. Res pa je tudi, da ne moremo pohiteti pri reševanju škod, če ima oškodovanec edini pojasnilo, da ima vse podatke o nesreči in njegovih škodi policija. Ta akcija, ki jo pripravljamo, pa naj bi pripomogla, da v primerih, ko gre za materialno škodo (brez telesnih poškodb), z izpolnjenim evropskim poročilom celoten postopek poenostavimo in s tem pospešimo tudi reševanje oziroma izplačilo odškodnin.

Zato naj bi vsak voznik imel v avtomobilu Evropsko poročilo. Že doslej se je dobilo na vseh poslovnih mestih oziroma pri sklenitvi zavarovanja. Objavili smo ga, kot vzorec, tudi že v Gorenjskem glasu. Zdal pa v Območni enoti Kranj Zavarovalnice Triglav pripravljajo poseben letak, ki bo zavarovanca, da tako rečemo, vodil pri izpolnjevanju tega Evropskega poročila. Letake in poročila bodo v decembrski akciji imeli tudi policisti, pisali bomo obširno tudi v Gorenjskem glasu. Cilj pa je, kot rečeno, da bi ob materialni škodi, brez telesnih poškodb, oba voznika (udeleženca v nesreči) brez klicanja policije, izpolnila ta obrazec in na ta način omogočila, da oškodovanec hitro dobi povrnjeno škodo.

»Vemo namreč, da bomo v prihodnje, kot dobra zavarovalna hiša, merjeni po tem, kako hitro bomo reševali škode in s tem pomagali oškodovancem - našim zavarovancem.« ● A. Ž.

Prihaja novi pokojninski zakon

Ljudi naj bi dolgo ohranil aktivne - ženske do 58. moške do 63. leta

Do konca leta naj bi slovenski parlament sprejel novi pokojninski zakon, s 1. januarjem 1992 pa naj bi se že upokojevali po novem.

Radovljica, 25. novembra - Zakon bo krojil usodo in socialni položaj precejšnje števila državljanov, ne le 425 tisoč današnjih upokojevcov, pač pa zlasti tistih, ki bodo v naslednjih letih izpolnili pogoje za odhod v pokoj. Zato ni vseeno, kakšen bo zakon, menijo socialisti, ki so v Radovljici privedli javno tribuno o jutrišnjem pokojninskem zakonodaji, k besedi pa povabili svojo poslanko v parlamentu Darjo Lavtižar - Bebler in Vinka Simnovca, direktorja gorenjske enote Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja Slovenije.

Odhodi v pokoj so se zadnje leto močno pospešili, deloma zaradi bojazni pred novo zakonodajo, ki obeta manj ugodne pogoje za upokojevtve, deloma zaradi bremen, ki jih prenaša aktivni del prebivalstva, je dejala poslanka Darja Lavtižar - Bebler. V Sloveniji je zdaj že 425 tisoč upokojevcov, do konca leta bo tudi 80 tisoč brezposelnih, oboji pa sloni na prispevkih aktivne populacije, ki prejema vse nižje plače in je njena socialna potrdljivost zaradi tega nenehno na preizkušnji. Z materialne plači zakonodajalec presoja tudi rešitve v novem pokojninskem zakonu, ki ne predvideva širjenja pravic. Darja Lavtižar - Bebler je nazivala nekatere dobre in slabe plači pokojninskega osnutka, kot jih vidi njena stranka. Po evropskem vzoru višja starostna meja za upokojevtve, poleg obveznega tudi dodatno zavarovanje, možnost dokupa študijskih let in vojaške dobe, upoštevanje delovne dobe prisilno mobiliziranih v okupatorsko vojsko, so po njenem dobre rešitve. Pač pa je socialistična stranka kritična do nekaterih privilegijev, ki ostajajo nedotaknjeni tudi v novem zakonu. Prethodni bi kazalo beneficirano delovno dobo denimo v organih za notranje zadeve, kjer si je najbrž ne zaslužil prav vsak zaposleni, pa pravico do posebnih pokojnin za zasluzne državljane, v zavarovalno dobo bi se moralo upoštevati tudi prestajanje kazni pri nekdanjih političnih zapornikih. Hodo sporna se zdi poslaniki izenačitev moške in ženske delovne dobe, kjer bi ženskam pribitek lahko olajšalo le materinstvo. O navali na upokojevanje pred sprejemom nove zakonoda-

nejšem obdobju za odmero pokojnine, to menda ne bo mogoče. Osnuček novega zakona je precej omejevalen. Jemlje, denimo, tudi možnost predčasne upokojitve, ki bo prišla v poštev le pri tehnoloških presežkih in nekaj drugih izjemah. Kako bo z usklajevanjem pokojnin po novem? Obetajo da tako kot pred sedanjo »zamrznitvijo«, da se bodo tekoče povečevale (ali zmanjševale) z gibanji plač.

Nova zakonodaja bo veljala od 1. januarja 1992. Kdor bo 31. decembra 1991 izpolnil pogoje za upokojevtve, tudi predčasno, se bo lahko tudi po novem letu še upokojil po starem. Sicer pa se bodo pogoji, ki prinašajo povečanje starostne dobe pri odhodu v pokoj, spreminjali postopno. Vsako leto se za 6 mesecev podaljša starostna meja, od leta 1997 naprej pa bo res znašala tri leta več, za moške 63, za ženske 57 let.

Franci Kudelja iz Preddvora: »Šele na pol poti do pokoja sem, tako da o novem pokojninskem zakonu še ne razmišljam veliki. Kdove kolikokrat se bo medtem še spremenila zakonodaja! Slišim, da bo zakon izenačil delovno dobo moških in žensk. Nisem za to. Ženske bi morale imeti še krajšo delovno dobo. Moški bi morali zaslužiti toliko, da bi ženske lahko ostale doma in se ukvarjale z gospodinjstvom.«

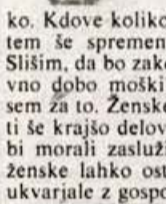
Marija Bohinec iz Preddvora: »Leto dni pred odhodom v pokoj sem brezposelna. Delala sem v Iskrji PTS, ki je šla v likvidacijo. Po novem zakonu pojdem v pokoj leta 1993, oktobra. Zavod za zaposlovanje bi mi lahko dokupil manjkajoča leta, toda dokler imam pravico do nadomesti-

la, se to ne bo zgodilo. Povečevanje starostne dobe in celo izenačevanje delovne dobe moških in žensk se mi ne zdi pametno, vsaj ta čas ne, ko je toliko brezposelnosti.«

Janez Hašaj iz Škofje Loke: »Po starem imam do pokoja še 10 let, če bo obveljal novi zakon, se mi bo delo podaljšalo za tri leta. Ne vem, če je pametno podaljševati zaposlitev starejšim, ko čaka na delo toliko mladih brezposelnih. O izenačitvi moške in ženske delovne dobe pa sodim, da razlika mora ostati. Ženske ste vendarle nežnejši spol, dodatno vas obremenjujejo delo doma in materinstvo.«

Kristina Mall iz Kranja: »Že zdaj je kar dolga aktivna doba, 30 let za ženske in 35 let za moške bi bilo ravno prav. Podaljševati starostno mejo ravno v obdobju najhujše nezaposlenosti je napačno in do mladih nepravilno. Tudi za tiste, ki študirajo, je pot do pokoja dolga in gredo precej stari v pokoj. Meni manjka še veliko do pokoja, 13 let, če bi se hotela upokojiti predčasno. Tega po novem menda ne bo več.«

Jelka Dežman iz Radovljice: »Nimam več dosti do upokojitve, dve leti in pol. Medtem se bodo pogoji za upokojevtve vsaj zame poslabšali in bom pokoj do čakala kasneje. Ne vem, zakaj naj bi šle ženske v pokoj z enako delovno dobo kot moški. Raje naj bi mislili na to, da bi ženske bolj ostajale doma.« ● D. Z. Žlebir, foto: G. Sinik

Več kot 22 tisoč beguncev ne moremo preživeti

Vse kaže, da ljudje na Hrvaškem vse manj zaupajo podpisanim premirjem, saj val beguncev s kriznih območij v Slovenijo ne usahne. Z Republiškega štaba za civilno zaščito so nam sporočili, da izjave predstavnika Urada Republike Hrvaške za begunce celo kažejo, da 22.000, kolikor jih imamo sedaj, v Sloveniji ni mogoče namestiti in skrbeti zanje.

Miran Bogataj, poveljnik Republiškega štaba za civilno zaščito piše, da se bo treba zaradi vztrajanja hrvaških organov in njihovih predstavnikov ustrezno organizirati, da bi preprečili stihijski priliv, zlasti na mejnih kontrolnih točkah. Ne gre za negotovnost za sprejem teh ljudi, temveč bi kazalo poprej izbrati tudi možnosti za namestitve in oskrbo beguncev na drugih območjih Hrvaške. Mišljeno so zlasti možnosti v Istri in hrvaškem Zagorju. V primeru potrebe, da se organizirane skupine beguncev prepeljejo prek Slovenije v Istro na druga varna območja na Hrvaškem, pa bo Slovenija pomagala. O tem je obveščena tudi hrvaška stran.

Materialne možnosti za oskrbo beguncev so že izčrpane, je na tiskovni konferenci prejšnji teden dejal Miran Bogataj, saj je naša država v ta namen porabila že pet milijonov nemških mark. Prav toliko bo potrebovala tudi v prihodnje, saj kaže, da bo vojna na Hrvaškem trajala vsaj še pol leta, večina beguncev pa se ne bo vrnila, ker se nima kam. Ko bi vsaj pri oskrbi beguncev bolj pomagala mednarodna skupnost. Mednarodni Rdeči križ sicer oskrbuje Slovenijo s paketi za družine, ki so sprejele begunce. Dobijo jih okoli 1500 na mesec. V prizadevanju za internacionalizacijo problema beguncev s Hrvaške pa zaenkrat ni uspehov, saj

SVET BREZ BLEŠČIC

Ko človek pomisli tudi na gladovno stavko

Dvanajst let je bilo Branetu, ko se je zgodila nesreča. Po strahotni neumnosti, toda bila je nesreča. Med počitnicami je šel delat v LTH, kjer sta delala tudi oče in mati. Da bo morda za nove hlače na koncu, za kakšen dinar žepnine, so upali. Čistil je sem in tja po delavnici, hodil po malico za delavce, poprijel tu in tam. Tisti ponedeljek 1966, leta je Brane prišel v delavnico s peto z oprano obleko. Rezkalni stroj so mu ukazali očistiti. Moral je na kolena, in potem ko je delo opravil, je šel v lakirnico, da si je z bencinom očistil madeže s kolen. Potem so zunaj malicali. Nekdo je zavohal bencin. Brane je povedal, da si je hlače malo prej očistil. Čakaj, pravi oni, bom poskusil, če bo kaj gorelo... Bolj za šalo kot zares je prižgal vžgalico. V trenutku je zagorelo. Brane je bil živa baklja. Od strahu in opeklin je tekel... Ko so ga pogasili, so bile noge ena sama opeklina. Brane pa je ostal invalid za vse življenje.

Po osnovni šoli se je s petnajstim letom zaposlil v LTH pri hladilnih skrinjah vse do leta 1989, ko so ga invalidsko upokojili. Posledice opeklin so bile namreč vsako leto hujše, vse težje je hodil, vsako leto je moral na operacije.

Od zavarovalnice je tedaj, po nesreči, dobil 250.000 dinarjev, ker je bil zavarovan kot šolar. Toda ostala je še obveznost tovarne. Te odškodnine ne Brane nje govori starši niso nikoli prejeli, čeprav je v aktih delavskega sveta tovarne iz leta 1968 zapisano, da naj bi dobil v enkratnem znesku 7 milijonov dinarjev odškodnine. Nobenih dokumentov pa "ne najdejo", ki bi pričali, kdo je prevel to odškodnino, za katero

bi takrat lahko kupil šestnajst fičov ali hišo in pol.

Ko je 1989 šel z izjemno nizkimi dohodki v pokoj - delal bi še, če bi mu tovarna uredila prevoz na delo, a mu ga ni - se je šel prav zavedel svoje nesreče: z zdravjem bo vedno slabše, dohodek pa bo realno vse bolj padal. Takrat je vložil tožbo proti LTH. Toda sodni mlini meljejo počasi, leta minevajo, Braneta pa muči vse hujši občutek, da so ga umazano ogoljufali. Kdo je prevzel tisti denar? Ga je pobasal eden, sta si ga razdelila dva, so bili trije... Zamegli se mu pred očmi, ko pogleda na svoj listek z invalidsko pokojnino. Za oktober je dobil vsega 3.105 SLT. Da bi segel v višji razred, mu ugotavljajo malo premajhno invalidnost. Od povsod dobiva le negativne odgovore. On pa tuhta in ne more iz začaranega kroga. Zadnjič je zagrozil z gladovno stavko, a ga je njegova zdravnica prepričala, da je to misel opustil, ker bi si zdravje le še bolj načel. Toda s tem denarjem ne more ne živeti, ne umreti. Še bolj kot ta miloščina pa ga boli zavest, da so ga ogoljufali. Res je bil še otrok in je bil zaposlen le med počitnicami, toda bil je tam, delal je, za nesrečo ni bil kriv sam. Zdaj naj vse posledice nosi le sam? Zakaj le? Z gladovno stavko je hotel hitreje pognati sodne mlino, hotel, da bi se zganili v LTH, kjer vsi stari delavci poznajo njegov primer in njegove tegobe. Toda, v tej tovarni je vse kot zakletko, razmišlja.

Morda bo tale naš zapis koga odgovornega v tovarni le zbudil. Gospodje, 3.105 SLT res ni znesek, zaradi katerega bi od veselja skočil do stropa, posebno ne, če so noge bolne, iz dneva v dan slabotnejše... ● D. Dolenc

DELAJSKI ODVETNIK ODGOVARJA

Določitev osnovnega osebnega dohodka v pogodbi o zaposlitvi

Vprašanje: Direktor podjetja je v predlogih pogodb o zaposlitvi določil vsem delavcem osnovne osebne dohodke, znižane za 20 % - glede na izhodiščne oziroma osnovne OD, določene s podjetniško kolektivno pogodbo za posamezne tarifne razrede. V pogodbah tudi ni navedeno, v kateri podrazred znotraj tarifnega razreda je razvrščeno posamezno delovno mesto. Ali lahko podpis takih pogodb zavrnemo?

Ogovor: Po določbah 6. člena Splošne kolektivne pogodbe mora biti v pogodbi o zaposlitvi obvezno določen osebni dohodek in nadomestila osebnega dohodka. Pod pojmom "osebni dohodek" je mišljen osnovni osebni dohodek, ki je s podjetniško kolektivno pogodbo delavcu zagotovljen za poln delovni čas, predvideno (normalno) delovne rezultate in normalno (ne težje) delovne pogoje. Ta del osebnega dohodka ne more biti nižji od osnovnega oziroma izhodiščnega OD, ki je določen za tarifni razred (znotraj tega pa za eventualni podrazred), v katerega je razvrščeno delovno mesto, na katero je delavec razporejen. Tako določeni osnovni OD tudi ne more biti nižji od izhodiščnega OD, določenega za posamezni tarifni razred v panožni kolektivni pogodbi; poleg tega pa je delavcu v primeru, če je njegov osnovni OD po razvrstitvi v tarifni razred nižji od osnovnega OD, ki ga je prejel pred tem, zagotovljen enak OD kot pred razvrstitvijo vse dotlej, dokler ni izenačen z osnovnim OD po kolektivni pogodbi.

V konkretnem primeru je torej direktor ravnal v nasprotju z navedenimi določili. Možnost največ 20 %-nega znižanja osnovnih OD je sicer s Splošno kolektivno pogodbo za gospodarstvo predvidena za primer, ko bi izplačilo osnovnih osebnih dohodkov, določenih s podjetniško kolektivno pogodbo ogrozilo poslovanje oziroma obstoj podjetja. Odločitev o tem pa mora sprejeti poslovodni organ s soglasjem organa upravljanja, če so za to izpolnjeni predpisani kriteriji, vendar ta ukrep lahko velja največ 6 mesecev. Ker gre za odločitev, ki je izjemnega značaja, ne more vplivati na določitev osnovnega OD v pogodbi o zaposlitvi, ki ima trajni značaj.

Podpis pogodb, ki tega ne upoštevajo, morate zavrniti ter zahtevati, da se ustrezno popravijo. To lahko v vašem imenu stori tudi sindikat podjetja.

Na vprašanje, ali mora biti v pogodbi o zaposlitvi določen tudi t. i. plačilni razred (oz. tarifni podrazred), je odgovor pritrdilen.

Pravna služba pri Svetu kranjskih sindikatov Breda Milkč, dipl. iur.

Po tednu otroka

V imenu otrok hvala za lepa doživetja

Kranj, novembra - Ves mesec oktober so v Kranju potekale prireditve ob tednu (mesecu) otroka. Občinska zveza društev prijateljev mladine jih je izpeljala ob pomoči Vzgojno varstvene organizacije Kranj in njenih enot, osnovnih šol, Zveze telesnokulturnih organizacij, Zveze organizacij za tehnično kulturo, Zveze kulturnih organizacij, Kino podjetja, Prešernovega gledališča, Gorenjskega muzeja, Zavoda za šolstvo v Kranju, sekretariata za družbene dejavnosti občine Kranj, izvršnega sveta in predsedstva kranjske skupščine, Gorenjske banke, Občinskega sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, trgovinskih podjetij v Kranju in društev prijateljev mladine v krajevnih skupnostih.

Na srečanja so povabili tudi otroke s Hrvaške, ki pri nas bivajo kot begunci. Poleg številnih prireditev je bilo uspešno tudi srečanje otrok prometnikov, odmeven pa je bil tudi drugi otroški parlament, ko so bili otroci gostje predsednika izvršnega sveta Vladimira Mohoriča. Poslanci, ki jih je izvolil ta parlament, pa bodo prihodnji mesec sodelovali v slovenski skupščini, ko bo otroke sprejel predsednik dr. France Bučar.

Organizator letošnjega tedna otroka se zahvaljuje vsem, ki so sodelovali, kratkohlanike pa spet vabi na teden otroka v letu 1992. ● D. Z.

Kdo zadržuje izplačilo vojaških pokojnin

Radovljica, novembra - Vojaške pokojnine, ki so v pristojnosti Zavoda za socialno zavarovanje vojaških zavarovancev v Beogradu, že dva meseca zamujajo. Na občinskem odboru ZZB NOB v Radovljici so se sešli na posvet nekateri vojaški upokojevcem, ki so zaradi omejenih razmer v težkem gmotnem položaju. Z odločbo SPIZ Slovenije so sicer dobili zagotovilo o izplačilu akontacije, začeni s 1. novembrom, od septembrske osnove, kar pa je glede na rast življenjskih stroškov bolj pičila tolažba. V izpisku Poštni hranilnice je resda naznačeno skoraj 40-odstotno povečanje pokojnine za mesec oktober, tega denarja pa od nikoder. Na sestanku so menili, da je Zavod zagotovo nakazal pokojnine Poštni hranilnici, ki je razposlala izpiske, kaže pa da denar nekdo neupravičeno zadržuje.

Prikrasani in ogorčeni vojaški upokojevcem so se na sestanku dogovorili, da bo občinski borčevski odbor iz Radovljice poslal republiškem odboru ZZB NOV Slovenije pismeno obrazložitev in zahtevo po posredovanju pri pristojnih republiških organih za odpravo težav z nakazili pokojnine. ● (JR)

Slepi za vrstnike na Hrvaškem

Škofja Loka, 26. novembra - Danes je izpred Srednje šole za osebe z motnjami vida, Centra slepih v Škofji Loki odpeljal obložen kombi pomoči vrstnikom na Hrvaškem. Brezplačni prevoz je darilo podjetja termičnih izolacij Termo Škofja Loka. Akcijo so izvedli učenci in delavci šole na pobudo mentorja prostocasnove dejavnosti Življenja široka cesta. Lastne prispevke so obogatili z večjo količino Braillovega pisalnega papirja, zvezki za slabovidne in tolarско protivrednostjo dveh odpovedanih delavskih malic. Skupno so v centru izvedli nabiralno akcijo, v kateri so zbrali prehrabene izdelke, odeje, perilo, obleke in denar. Za zbrani denar so kupili hrano, ki jo vrstniki na Hrvaškem najbolj potrebujejo. V Bregani sta predstavnik delavcev in učencev izročila zbrano pomoč predstavnikom zagrebskega zavoda za osebe z motnjami vida. ● J. Svoljšak

Blejski dnevi o predšolski vzgoji

Bled, 28. novembra - V Festivalni dvorani na Bledu so se končali Blejski dnevi, ki jih je Skupnost vzgojno-varstvenih zavodov Slovenije pripravila za vodstvene ljudi v vzgojno-varstvenih organizacijah, pedagoške vodje in svetovalne delavce.

V treh dneh se je na posvetovanju, ki naj bi postalo tradicionalno, zvrstilo več zanimivih tem s področja predšolske vzgoje, začeni z izhodišči novega zakona o vzgoji in varstvu predšolskih otrok in nacionalnim programom na tem področju. Razpravljali so tudi o pravih otrok, razvojnih nalogah, predstavili vzgojno-izobraževalni program diplomiranega vzgojitelja predšolskih otrok, tehtali novo vlogo vrta in obravnavali še vrsto drugih tem. Pripravili so tudi okroglo mizo z naslovom »Predšolska vzgoja - kam«, za katero so sodelovali ugledni strokovnjaki s tega področja, povabili pa so tudi ministra dr. Petra Vencija in dr. Katjo Boh ter dr. Srečka Zakrajška. ● D. Z.

VENCELJ d.o.o.

Preddvor 62
 tel. 064/45-052
 fax. 064/45-645

MIKLAVŽEV SEJEM

DOM KRAJANOV
 PREDDVOR
 od petka, 29. 11.,
 do ponedeljka, 1. 12.,
 od 11. do 19. ure

Vsako popoldne IGRICA in OBISK SV. MIKLAVŽA s spremstvom ter obdaritev otrok.
 V soboto otroška modna revija PEDENJPED.
 V nedeljo otroška plesna skupina iz Kranja.
Vstop prost!

GORENJSKI GLAS
V ZVEČ KOT ČEŠP

TELEFONIJA JE LAHKO EN PROBLEM MANJ

Na pisalni mizi imate telefon, morda računalnik z modemom, v bližini fax. Vaše podjetje ima 4 do 24 PTT linij in 4 do 220 internih telefonskih priključkov. Toda nič ne deluje tako, kot bi moralo.

Telefonskega omrežja ne morete zamenjati. Lahko pa si zagotovite novo telefonsko centralo. Tako, ki bo svoje delo zmogla z lahkoto, že jutri, brez velikih priprav in montažnih posegov, za dostopno ceno.

Pokličite nas. Teling je podjetje iz grupacije Iskra Telekom, z več desetletno tradicijo v telekomunikacijah, z znanjem in izkušnjami, ki jih ni mogoče z ničemer nadomestiti. Naše prednosti so:

- popolnoma obvladamo izdelek
- imamo stalno zalogo nadomestnih delov
- v svetu in doma smo prodali že milijon telefonskih priključkov.

Za del kupnine vam ponujamo leasing.

Naš naslov je:

TELING, Prodaja Ljubljana,
 61000 Ljubljana, Trg republike 3,
 Fax (061) 219-634,
 Telefon (061) 212-879.

TELING

Novo ime s tradicijo

ISKRATELEKOM

Podpredsednik slovenske vlade dr. ANDREJ OCVIRK

Pri ekonomskih odločitvah je preveč politike

Če bomo prihodnje leto živeli tako kot letos, bomo lahko zadovoljni.

Ljubljana, 25. novembra - Leto se izteka in sprašujemo se, kako bomo živeli prihodnje leto, v razprave te dni prihaja program gospodarske in socialne politike republike Slovenije v prihodnjem letu. S podpredsednikom slovenske vlade dr. Andrejem Ocvirkom smo se pogovarjali v odmoru med ponedeljkovo sejo vlade, ki je razpravljala tudi o tem dokumentu.

"Predsednik Kučan na obisku v Kranju dejal, da ste super direktor slovenskega gospodarstva, kako se počutite na tem položaju?"

"Zelo slabo. Če bi že bil direktor, bi moral imeti tudi določene pravice za ekonomsko vodenje, pri nas pa se jih veliko vključuje v ekonomsko politiko in zgodi se, da dobro zastavljena stvar postane popolnoma neekonomsko in nekonsistentna, ko se razprede po vseh resorjih, po vseh političnih strukturah."

"Slovenska vlada navzven ne deluje enotno, pri prejšnjih smo bili navajeni, da so vsi nastopili približno enako, za to vlado pa to ni značilno?"

"To je točno. Lahko tudi rečem, da je preveč političnega strukturiranja pri ekonomskih odločitvah. Če vzamemo samo zakon o lastninjenju, veste, da sem se od njega precej distanciral prav zaradi tega."

"Koliko časa bomo po vaši oceni potrebovali za lastninsko reformo, če pustimo vsebino ob strani?"

"Še veliko, saj vemo, da ni še vse zajeto, izven je bančni sistem, zavarovalništvo, javni gospodarski sektor. Problem pa je v tem, da jo je težko izvajati v tako slabih gospodarskih časih, vprašanje je, ali v tem času lahko najdemo prave lastnike."

"Ključno vprašanje ekonomske in socialne politike v prihodnjem letu je sanacija bank, kaj pripravljate?"

"Zakon o sanaciji bank, pri Banki Slovenije smo oblikovali svet za sanacijo bank. Sicer pa moramo govoriti o sanaciji gospodarstva, saj je precejšen del njegovih problemov nakopičen v bančnem sistemu. Prva stvar, ki bo rešena, so devizne vloge varčevalcev, država Slovenija bo prevzela dolg Narodne banke Jugoslavije do bank, kar bo seveda tudi korak k povrnitvi zaupanja v naše banke."

Banke trdijo, da imajo 40 do 60 odstotkov aktive, ki jim ne prinaša obresti, pokrivati jih morajo drugi, to bo potrebno prenesti na institucijo, ki bo prevzela sanacijo bank, da bi postale čiste in poslovne normalno. Bistvena stvar so seveda sredstva, da bomo lahko servisirali dolg podjetij do bank."

"Koliko časa bo čiščenje trajalo?"

"Ključno je vprašanje, kdo bo ta dolg pokrival, moramo ga prevzeti v proračun republike Slovenije in če ga prevzamemo, so problematični izvori za pokrivanje teh dolgov. Brez intenzivnega vključevanja tujega kapitala ga bo težko pokriti."

"Stečaji so zaustavljeni, kaj se bo dogajalo na tem področju?"

"Niso zaustavljeni, v proceduri je nov zakon o stečajih, ki naj bi dal večjo besedo upnikom, za vzor je bil glede tega vzeti ameriški zakon. Dogovoriti se bodo morali, kaj storiti, kako zagotoviti nadaljnje delovanje firme, na

Zahodu imajo pri tem največ besede upniki, pri nas razne institucije in sodišča, če dajemo za stečajne upravitelje advokate, potem res le razprodajo, kar je še preostalo."

"Kakšno bo sodelovanje z drugimi republikami?"

"Vemo, da se zdaj krha in obseg poslovanja se zmanjšuje, predvsem zaradi restriktivnih ukrepov tudi drugih republik. S Hrvaško smo sprejeli plačilni sporazum, ker pogojev za trgovinskega še ni, pripravljamo ga. V plačilnem sporazumu smo med pogoje za poslovanje podjetij vključili tudi možnost, da do sedanjih pozitivni saldo menjave med Slovenijo in Hrvaško v višini 6 milijard dinarjev izkoristijo za formiranje firm za joint inventure. Vendar ugotavljamo, da Hrvaška to preprečuje in da zahteva devizno vlaganje naših firm. Razumemo, da veliko proizvodov, zlasti prehrabnih, ne morejo izvažati v Slovenijo, vendar hkrati ugotavljamo, da, kjer je možno, definirajo kontingente in jih nato ne odobravajo. Naša podjetja kljub temu izvažajo na Hrvaško in upajo, da bodo stvari pozitivno rešene, boji mo pa se, da se Hrvaška administrativno, se pravi politično zelo zapira in da bo to težko rešiti."

Z Bosno, posebej z nekaterimi predeli, stvari normalno funkcionirajo, dogovorili smo se s TAS-om in sodelovanje teče. Plačilnega sporazuma pa nismo mogli sprejeti, vendar po konceptu hrvaškega podjetja lahko odpirajo račune, torej nimamo sporazuma de jure, imamo pa ga de facto."

Podobno je z Makedonijo, kjer so osnovni problem transportne poti. Zelo so zainteresirani za sodelovanje, tudi mi smo, ker se je popolnoma sesedlo tržišče prehrabnih artiklov, zato iščemo možnost morske povezave, čez Albanijo, vendar se tudi tu stvari nekako ustavljajo."

Za Srbijo pa vemo, da je za nekatero blago iz Slovenije in Hrvaške uvedla posebni prometni davek v višini 20 odstotkov."

"Dosti direktorjev mi pravi, da računajo še na živahno trgovanje s Srbijo, celo bolj kot s Hrvaško?"

"Prepričan sem, da bomo s Srbijo še sodelovali, že večkrat sem to rekel. Vendar zdaj išče osnovno politično platformo, na razgovoru z izvršnim svetom je bilo poudarjeno, da je brez usklajene politične platforme dogovarjanje na gospodarskem področju blokirano."

"Kaj se bo zgodilo z ukrepi EGS?"

"Veliko političnih osebnosti obljublja priznanje in kooperativne odnose s Slovenijo, vendar pri tem navadno ne slišimo še tistih nekaj čevčev, ki jih povedo poleg. Mislim, da je ključno delovanje na političnem področju, da se politika odloči in vzame Slovenijo kot kooperativno

republiko, kajti v nasprotnem primeru se bo zrušil edini večji trg, ki ga slovensko gospodarstvo še ima."

"Trenutno manjka dolarjev, kako bo država vplivala na denarno politiko?"

"Država ima vpliv nanjo, saj se na koncu politike usklajujejo v parlamentu, monetarna in fiskalna politika sta ključni stvari države. Z zelo restriktivno monetarno politiko se v tej fazi popolnoma strinjamo, saj je nujna za zmanjšanje inflacije, usmeritev gospodarstva v izvoz, uravnoteženje povpraševanja, ko smo prišli iz faze presežkov kapitala v bančnem sistemu."

"So bili ti presežki namenski?"

"Bili so tudi namenski, vemo, da se je iz primarne emisije financiral izvoz, kmetijstvo in da po spremembi zakonodaje teh možnosti ni več, financirati jih je treba iz realnih virov, torej iz prihodkov države."

"Kakšni bodo davki, višji, enaki, manjši?"

"Prometni davki so v proceduri, nižji so za približno 5 odstotkov. S tem pa vsi niso zadovoljni, drugi pa spet iščejo, kako bi iz prihodkov financirali več. Davki se lahko znižujejo takrat, ko bruto družbeni proizvod raste, ko pada, težko, lahko se le na račun javne porabe in intervencij v gospodarstvo, ki se prav tako financirajo iz prihodkov države."

"Plače ste delno zamrzili, kaj pa cene?"

"Vemo, da je to ukrep, ki je bil v Jugoslaviji že mnogokrat preizkušen in ni dal pozitivnih rezultatov, vemo, da smo bili v Sloveniji vedno proti takšnim ukrepom, da smo jih vedno skušali odpraviti. Zato se za zamrzitev težko odločamo, čeprav menimo, da je marsikatera podražitev ekonomsko neupravičena, da je rezultat monopolnega položaja in prenašanja stroškov na segmente, ki so tržno neelastični. Ukrepati bo možno na osnovi zakona o monopolih, pri prehrabnih izdelkih bomo postavili

razmerja med proizvodno in prodajno ceno, tako kot med pšenico in kruhom tudi za meso, vendar se trgovina in kmetijstvo še nista uskladila, kakšna naj bodo ta razmerja."

"Kakšna so izhodišča za proračun?"

"Izhodišča so znana, sprejeli smo scenarije makroekonomskega razvoja, kot realnega smo vzeli tistega, ki računa na 6,5-odstotni padec družbenega proizvoda v naslednjem letu in ob tem predviden obseg javne porabe, ki je v tem kontekstu nominalno za 30 odstotkov višji, kot je bil renomiriran proračun v letošnjem letu. To se pravi, da je ta proračun skrajno restriktiven, daleč od tega, da bi lahko zadovoljili vse potrebe po pokrivanju vseh družbenih sektorjev in intervencije v gospodarstvu, vendar moramo v skladu z makroekonomsko politiko ostati v realnih okvirih."

"Ključnega pomena bo obseg brezposelnosti?"

"Vemo, da je tudi po izkušnjah drugih držav kritična meja 12 do 13-odstotna brezposelnost, v proračunu smo predvideli sredstva za pokrivanje tolikšnega obsega brezposelnosti, mislimo, da čez ta odstotek ne bi šli. Tudi v davčnem sistemu bomo predvideli možnosti za spodbujanje zaposlovanja, ne pa za odpuščanje delavcev, prav tako za prvo zaposlitev, da ne bo več tako kot zdaj, ko nihče ne skrbi za povečanje obsega zaposlovanja in proizvodnje, za povečanje števila proizvodnih programov."

"Bomo prihodnje leto živeli bolje, slabše ali tako kot letos?"

Zaenkrat po vseh podatkih, ki jih imamo, ne moremo trditi, da bi prihodnje leto živeli bolje, če bomo obdržali bostoječo raven, bomo lahko zadovoljni. Ključna bo zaustavitev padca industrijske proizvodnje in s tem tudi družbenega proizvoda, kar pomeni odpiranje novih trgov. Zdej je tega še malo, denimo, češki, madžarski trg, v glavnem se srečujemo še z blokadami." ● M. Volčjak

Vita Mavrič, šansonjerka

PESEM JE - ŠANSON

Kranj - Dvorana Prešernovega gledališča je bila v sredo zvečer obupno prazna, tako da bi z odra zagotovo pregnala vsakega začetnika. Ni pa tej praznini gledališča - kdo ne mara toplote, ostrine, mehke žalosti šansona? - podlegla Vita Mavrič - Ručič; odpela je svoj program, razmeram prilagojeno inačico tretjega samostojnega koncerta, pela je za vsakega od dvajsetih poslušalcev posebej in za vse skupaj. Prišla je na oder, kot bi stopila iz Colettinega romana, odložila pokrivalo in plašč, da bi pela o vojakovi ženi, v noč zaljubljenemu dnevu, o dekletu v dežju... Zgodi se, da uveljavljeni pevec poje prazni dvorani, toda svet se ne podre zaradi tega. Naslednji teden v rojstnem Celju, kjer redno poje na prireditvah, v gledališču in galerijah, se bo na koncertu v celjski Glasbeni šoli gotovo trlo zvestih poslušalcev. Verjamem, da bo tako tudi na njenem prihodnjem koncertu v Kranju, kadar že bo.

Na pogovor pred kranjskim koncertom je prihitela v nekakšni naglici, rdeči kodrastih lasje so ji plapolali, sesedla se je na stol, pa ni mogla obmirovati. Skoraj me je zaskrbelo, ali bo va načrtovani pogovor sploh lahko izpeljali. Do večernega koncerta je bilo le še nekaj ur, opravkov pa še cela vrsta, eden pomembnejši od drugega. Vita Mavrič je namreč vse v eni osebi, pevka šansonov, sama svoj menedžerka, organizatorica prireditev, scenografka in kar je še potrebnih opravkov na odru in morda še kaj. Pravzaprav mi je bila takšna še bolj všeč - ob njej namreč človek pomisli, da se umiri šele na odru, v temni prostora, medtem ko močna luč osvetljuje pevkin obraz, ona pa s petjem ponuja svoje srce občinstvu.

Kot pevka je začela v musicalu v Mestnem gledališču ljubljanskem, marsikdo se bo spomnil naslova U slovenačkim gorama avtorja Urbana Kodra. Tako je prišla v svet glasbe in petja - in ostala. Prvi solistični koncert je bil v Cankarjevem domu, sledila je kasneje televizijska oddaja Pesem je ženska, pa izid kasete z enakim naslovom, potem pa nastopi in še nastopi in letos marca drugi samostojni koncert v Cankarjevem domu.

Ste vse v eni osebi, pevka in organizatorica koncertov. Kako to zmorate?

"Ne gre lahko, tudi ne vedno povsem gladko, toda uporna

sem in ne dovolim, da me problemi podrejo. Še posebej zdaj ne. Živim v Zagrebu, mož je igralec, možnosti za nastopanje na hrvaških odrih pa skoraj nobenih. Najhuje je, če ni dela, že zaradi vojne so ljudje mračni, zaskrbljeni, strah razjeda vse, če pa še dela ni, potem so stvari še toliko slabše. Zato se trudim še toliko bolj, da nastopam na slovenski pevski sceni.

Vaš začetek je bil na gledališkem odru, resda v musicalu, je

bilo to odločilno za vašo nadaljnjo pevsko pot?

"Najbrž. Hotela sem postati celo igralka. Toda, kot se reče - dovolj je en igralec v družini: moj brat je režiser, mož igralec, sama pa prav tako nastopam na gledaliških odrih. Toda vsak pevski nastop je tudi gledališki nastop, pri petju šansonov pa še posebej. Mojster takšnega nastopa je bil nedavno preminuli Yves Montand, njegova smrt me je presunila."

Glasbo za šansone, ki jih poje, vam piše Urban Koder? Ali izbirate sami tudi verze?

"V mojem pevskem programu so res največkrat šansoni, ki jih je Urban Koder napisal na besedilo slovenskih pesnikov. To je zdaj že kar obsežen opus, res pa je, da izbiram besedila največkrat pri Ervinu Fritzu, Janezu Menartu in Milanu Jesihu. Njihove verze, uglasbene, pojejo tudi drugi slovenski šansonjerji - Jerca Mrzel na primer. Posegam pa

seveda tudi po drugih besedilih, pojem na primer Brechtove songe, pesmi na Heinejeva in Wedekindova besedila in podobno. Brecht mi je sploh zelo blizu in po novem letu pripravljam večer njegovih songov."

Francoski šanson je nekaj posebnega, toda tudi slovenske šansone se v primerjavi z njimi slišijo zanimivo, tudi kar nekaj dobrih pevcov te vrste imamo. Se strinjate s tem?

"Čelo prireditev v Rogaški Slatini imamo o šansonu - enkrat na leto, žal. Letos je tudi ni bilo. Res pa je, da imamo kar nekaj zelo dobrih šansonjerjev, vseh so mi Iztok Mlakar, tudi Zoran Predin in Vlado Kreslin sta zame šansonjerja, šansone poje tudi Svetlana Makarovič. Cela skupina pevcov, menedžerja, ki bi znal utirati s takim pevskim materijalom pot šansoni pri nas, pa od nikoder. Tako pa pevci sami odpiramo vrata, ki se za nami spet zapirajo, stvari pa ne gredo tako, kot bi radi. Se spominjate Ježka? Pel je šansone. V njegov spomin pripravljam januarja v mariborskem gledališču večer njegovih songov."

In tretji samostojni koncert?

"Izvajam ga. Pa kaseto bo treba spet posneti, morda še ploščo. In vse to umestiti med nastope na vseh koncih Slovenije. Sredi decembra pojem v kafe galeriji Matjaž v okviru zimskih prireditev v stari Ljubljani, pripravljam nastop na odru novogoriškega gledališča. Nenehno je treba misliti na prihodnje nastope in ne žalovati za priložnostmi, kot je recimo koncert v zagrebški dvorani Lisinski, kjer zdaj ni pogojev. Če človek nenehno dela, nastopa, lahko odrine ves strah in slabo počutje, ki pritiskajo na ljudi. Ko pojem, mislim, da delam nekaj dobrega, odvracam ljudi vsaj za kratek čas od televizijskih slik o vojni in mrtvih, da jem jim občutek, da so še drugačne stvari na svetu, lepše. In če to občutijo, sem dobro pela." ● Lea Mencinger, foto: Jure Cigler

Razstava v Kosovi graščini

JESENIŠKA LITERATURA

Jesenice - V Kosovi graščini je na ogled razstava Kraji jeseniške občine in Jeseničani v literaturi, ki sta jo pripravila Tone Konobelj in Zdenka Torkar - Tahir iz Tehniškega muzeja Železarne. Jesenice, predstavlja pa poskus pregleda tiskane besede avtorjev, ki so pisali o jeseniški občini oziroma so bili kot ustvarjalci rojeni na prostoru od Rateč do Vrbe in Rodin.

Razstava je nastajala skoraj celo leto, sega pa v čas od sedemnajstega stoletja pa do danes. Zaradi izredno velikega števila avtorjev, več kot stodvajset, vseh ni bilo mogoče enakovredno predstaviti. Iz sedemnajstega stoletja je treba omeniti na primer Ivana Petermana, ki je kot skofovski fizik napisal Razpravo o kugi in Medicinske posvete. V osemnajstem stoletju je družina Janša iz Breznice zaslovela s tremi brati, ki so pisali, čebelarili, slikali in predavali na dunajski akademiji. Devetnajsto stoletje je dalo dr. Franceta Prešerna iz Vrbe in učenjaka Matijo Čopa iz Zirovnice. V istem stoletju je zlagal zborovske skladbe Anton Razinger iz Planice, Janez Matič je bil znan kot prvi slovenski esperantist, pesnik Jožef Zemlja pa je objavljajl v Kranjski Čbelici...

V dvajsetem stoletju, v času hitrega razvoja šolstva, znanosti in tiska, je pisala in še piše vrsta znanih in manj znanih domačinov: zdravnik - stomatolog dr. France Čelesnik in biolog Janez Gregori iz Podkorena, triglavski župnik Jakob Aljaž, pisec planinskih vodnikov Stanko Klinar, književnik Mirko Kuncič in arheolog Drago Svoljšak z Mojstrane, pesnik Valentin Cundrič, planinski fotograf in pisec Jaka Čop, fotograf Slavko Smolej, pisatelj Ladislav Črnologar, Marko Hudnik, Miha Mazzini, Edo Torkar, Cvetko Zagorski in Pavle Zidar, zgodovinar dr. Marko Potočnik, zgodovinpisec dr. Aleksander Rjazancev, pa umetnostni zgodovinar Zoran Kržišnik iz Zirovnice, Fran S. Finžgar in Janez Jalen, pisec Jože Vidic iz Sela in še mnogi drugi.

Razstava je razdeljena na dva dela, v prvem so skozi članke in knjižna dela različnih avtorjev predstavljeni kraji jeseniške občine, v drugem delu pa so predstavljeni pisci in literarni ustvarjalci s svojimi objavljanimi deli. Razstava prav gotovo ni mogla zajeti vseh avtorjev, nekateri so predstavljeni tudi preskromno; celoviteje in obširneje pa bo tolikšno gradivo mogoče objaviti in predstaviti le v knjižni izdaji. ● Zdenka Torkar - Tahir

KULTURNI KOMENTAR

Lea Mencinger

LEA MENCINGER

IDENTIFIKACIJA

Potem ko je odločitev Prešernovega gledališča, da prekine zaradi pomanjkanja denarja priprave na četrto premiero v sezoni (krstno uprizoritev v okviru tedna slovenske drame), dosegla razmeroma glasen odmev nesamo v kranjski pač pa tudi slovenski javnosti, je problem majhnega gledališča dobil drugačne razsežnosti.

Gledališče, čeprav majhno poklicno gledališče, kot je kranjsko, je vendarle tako umeščeno v kulturni prostor, da je njegove težave oziroma posledice težav treba razumeti tudi kot preskus identitete mesta s svojim gledališčem. Ne nazadnje gre pri položaju, ko kranjsko gledališče deluje kot poklicno gledališče, ob tem pa edino med slovenskimi ni financirano tako kot druga, za občutek diskriminacije. Ustanovitelj gledališča, občina, pa je pri vsem omejevanju proračuna in s tem tudi denarja za gledališče, postavljena v neenak položaj z drugimi občinami. Po eni strani namreč Kranj preko republiškega proračuna pomaga živeti in ustvarjati drugim slovenskim gledališčem, svojega, kranjskega, pa zaradi republiško odmerjenih proračunskih meril "ne sme". Tudi tako bi lahko razumeli proračunsko logiko, ki sicer klesti proračune tudi vseh ostalih slovenskih občin, vendar zaradi tega le-te niso prisiljene zapirati finančnih virov za svoja gledališča. Po tej logiki bi slovenska gledališča lahko delili na enakopravna in na druga, ki so malo manj enakopravna, čeprav so vsa naša. Vir financiranja je te čase očitno postal merilo za enakopravnost, za obstoj in za ustvarjalnost. To pa so vsekakor merila vzeta iz ropotarnice razmišljanj, za katere bi verjeli, da ne obstaja več.

Zadnje, kar bi mesto in kulturna javnost pričakovalo od gledališča, je pač to, da bi se komaj ponovno oživljeni poklicni teater zaradi vseh teh razlogov spet pustil "umreti". O tem sicer nihče ne govori glasno, vendar pa bi bilo vsako pristajanje na položaj, ko bo možno postaviti na oder le tri, dve, eno in nazadnje nobeno predstavo, že tudi ponovno pisanje osmrtnice kranjskega teatra. Da pa vsi v Kranju ne mislijo tako o svojem gledališču, kažejo tudi koraki, ki jih napoveduje kranjsko županstvo, pa tudi lista podpisov gledaliških ljubiteljev v avli gledališča v podporo odločitvam gledališče družine. Vse to verjetno še ni dovolj velika infuzija, da bi bolnik preživel. Sploh pa ne gre za bolezen, pač pa za bitko za dokončno in celovito priznanje gledališča z vsem, kar sudi zraven.

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V galeriji Mestne hiše je na ogled fotografska razstava Pokrajina 91. V galeriji Lipa v Mestni hiši razstavlja Izidor Jalovec.

V Prešernovem gledališču bodo danes, v petek, ob 19.30 uprizorili Zmagoslavje ljubezni Pierra de Marivauxa, v izvedbi PGD Nova Gorica za abonma petek 1 in izven. Jutri bodo primorski gledališčniki predstavili ponovili za abonma sobota 1 in izven. V gradu Kieselstein, v modri dvoranci bo danes, v petek, ob 19.30 Boštjan Soklič predstavil svojo pesniško zbirko Otroški bog.

JESENICE - V Gledališču Tone Čufar bodo danes, v petek, ob 19.30 uprizorili komedijo M. Držiča Tripče de utolče - za abonma in izven. Predstavo bodo ponovili tudi jutri, v soboto, ob isti uri in v nedeljo, ob 19.30. Izkupiček nedeljske ponovitve je v celoti namenjen akciji zbiranja sredstev za Petro.

V Kosovi graščini je na ogled razstava Kraji jeseniške občine in Jeseničani v literaturi. V razstavnem salonu Dolik je na ogled skupinska razstava likovnih del članov likovnega kluba Dolik. RADOVLJICA - V galeriji Kamen je na ogled razstava karikaturne Aljane Primožič. V galeriji Pasaža radovljiške graščine razstavlja mladi gorenjski fotograf pod skupnim naslovom Pokrajina 91.

SKOFJA LOKA - V galeriji Ivana Groharja danes, v petek, ob 18. uri odpirajo prodajno razstavo likovnih del članov Združenja umetnikov Skofja Loka. V galeriji ZKO - Knjižnica je na ogled razstava keramik Keramoslike Jožeta Straška. Zbirke Loškega muzeja bodo z decembrom odprte samo ob sobotah in nedeljah od 9. do 17. ure. Med tednom bo možen ogled po predhodni najavi na upravo muzeja. Prostor pedagoške delavnice v stolpu je ogrevan, za najavljene obiske predvajajo video kasete o muzejskih zbirkah. V galeriji Loškega gradu je na ogled razstava Kmečke hiše v Selah - ob istem času, kot so odprte stalne zbirke.

TRZIC - V galeriji Kurnikov hiše razstavlja risbe, akvarele in olja iz sveta živali avtorja Jurija Mikuletiča.

KAMNIK - V razstavišče Veronika je na ogled razstava o delu in življenju pesnika Franceta Balantiča.

MEDVODE - V atriju BC LOKA Medvode bo jutri, v soboto, 30. novembra, ob 19.30 koncert Slovenskega okteta.

FRANKFURT PO FRANKFURTU

Ljubljana - Kljub vsem težavam, ki so grozile zaustaviti že tradicionalno razstavo in prodajo knjig tujih založnikov s frankfurtskega knjižnega sejma, prireditev vendarle bo. Organizator knjigarna Mladinska knjiga pripravlja v Cankarjevem domu v dneh od 4. do 11. decembra prodajno razstavo okoli 5000 knjig z različnih področij. Številka je sicer nekoliko nižja od pričakovane, saj si nekateri tuji založniki pomišljajo pošiljati svoje knjige v Slovenijo, ki jo imajo še vedno za rizično področje.

Na letošnji razstavi bodo v ospredju knjige s področja ekonomije, sicer pa bodo knjige še z osemnajstih drugih področij. Poseben poudarek bodo letos namenili knjigam o menedžmentu, saj bo ob tej priložnosti še posebna razstava, ki jo v sodelovanju z British Councilom iz Zagreba pripravlja Center za usposabljanje vodilnih delavcev na Brdu pri Kranju. Del razstavljenih knjig na razstavi Frankfurt po Frankfurtu bodo odkupile tudi knjižnice, za kar so knjižnicam že zagotovili potrebna sredstva.

STROJNO VEZENJE APLIKACIJ
OLGA BREZAR, Britof 112 A, tel.: 064/241-694

DEVETNAJSTO PEVSKO SREČANJE

Konec minulega tedna, v soboto, je bilo v Prosek - Kontovelu pri Trstu spet srečanje štirih pevskih zborov: moškega zbora Vasilij Mirk iz Proseka pod vodstvom Mirana Žitka, mešanega pevskega zbora Svoboda Stražišče pod vodstvom Brede Prašnikar, mešanega pevskega zbora Železna Kapla pod vodstvom Boža Hartmana in mešanega pevskega zbora Bratov Milavec iz Brezice, ki ga vodita zakonca Kržižanič.

Na tem tradicionalnem pevskem srečanju, ki se je obdržalo dve desetletji, so zbori pokazali visoko raven pevske kulture. Vsak zbor je nastopil s tremi ali štirimi pesmimi, ob koncu pa so zapeli še združeni moški pevski zbori.

Te vrste pevška srečanja pa zdaj še pridobivajo na pomen, saj je kranjska ZKO po dolgotrajnih poskusih uspela pri mednarodni komisiji Alpe Jadran prireditve uvrstiti pod okrilje te skupnosti. Pri celotnem projektu, v katerem sodeluje kar enajst zborov in trije pihalni orkestri (iz Kranja štirje zbori in pihalni orkester), naj bi letos pomagali s sofinanciranjem tudi Občina Kranj in republika Slovenija. Prav na tem zadnjem pevskem srečanju pa je bilo slišati tudi zamisel, naj bi na ta srečanja povabili tudi pevski zbor porabskih Slovencev na Madžarskem, da bi tako na kulturnem področju povežali sicer zgodovinsko razdeljeni slovenski narod. ● Miha Plajbes

REVIJA MASKA

Končno se je izpolnila dolgoletna želja gledaliških privrženecov po pravi, sodobni, kritični reviji. V ponedeljek 25. novembra, je bila na tiskovni konferenci predstavljena nova gledališka revija: Maska. Ime revije ni podedovano, kot mnogi napačno razumejo, od Božičevih "Mask", temveč je nadaljevanje vsebinskega koncepta gledališke revije Maska, ki jo je leta 1921 izdal ljubljanski pododbor združenja gledaliških igralcev SHS v času Kongresa v Ljubljani. V tistih časih je bil namen revije jasen, kajti svetu je bilo nujno povedati, da Slovenci imamo svoje nacionalno gledališče in umetnost. Po stopinjah svojih predhodnikov stopajo tudi nove "Maske"; vsebinsko lovijo kvaliteto evropskih gledaliških revij s kritikami gledaliških opernih, lutkovnih predstav doma in v tujini, problemskim sklopom gledališke teorije kot prevodi ali kot nova razmišljanja o razvoju teata.

Ministrstvo za kulturo in ZKO, glavna financirerka projekta, sta nedvomno zadela v črno, saj je z revijo bralcu ponujeno aktualno čtivo in omogočen vpogled v teaterski utrip Evrope.

Revija "Maska", sta povedali urednici Maja Breznik in Irena Staudohar, je dvomesecnik, ki bo zadnje leto številko pripravila v angleščini in razposlala na osrednjeevropske kulturne in gledališke centre.

Rečemo lahko, da je čas zaveznik uredništva, zakaj izgled ter vsebina revije, ki sta dobro zasnovana bosta po izdaji naslednjih številki nedvomno še pridobila na kvaliteti. Upajmo, da bo revija v trenutku kulturne suše obstala, kar je predvsem odvisno od sprejema bralstva.

Tomaž Kukovica

Prejeli smo

Nevarne igre

Slovensko državo smo lahko stvarno gradili samo na tem, da je bilo naše gospodarstvo ne glede na balast družbene lastnine in iz nje izvirajočih institucij vendarle najbolj produktivno gospodarstvo v bivšem socialističnem svetu. Makedonija se lahko tisočkrat razglasi za suvereno republiko, pa ji njeno materialno stanje tega dejansko ne omogoča. Tudi Litva, Latvija in Estonija so tako in toliko odvisne ter vpete v sovjetsko gospodarstvo, da jim tudi mednarodno priznanje ne daje take teže, kot jo lahko danes s svojo ekonomijo in stvarno gospodarsko močjo pokaže suverena, a še nepriznana slovenska država. Ljubljanska banka, ne glede na številne pomanjkljivosti in težke terjatvene hipoteke, je edina banka na ozemlju bivše Jugoslavije, ki je še do včeraj uživala veliko zaupanje mednarodnega poslovnega finančnega sveta. Toda zaradi neodgovornih in nedoraslih posameznikov, ki pa imajo žal visoke funkcije in močno podporo v vrhu slovenske oblasti, je ta pozicija morda za dalj časa izgubljena.

Mislím na izjave Peterletovega svetovalca dr. Borisa Pleskoviča in tudi viceguvernerja Banke Slovenije dr. Marka Kranjca, ki sta preko Reuterja tujim bankam in njihovim kreditno zavarovalnim družbam (Hermes v Nemčiji, S.A.C.E. v Italiji, Coface v Franciji itd.) prikazala črno sliko slovenskega bančništva. Če so Kranjčeve izjave Reuterju milo rečeno neprimerne, ker bi lahko vsaj poudaril velik ugled Ljubljanske banke v svetu in kot viceguverner centralne banke skušal bolj celovito osvetliti stanje slovenskih bank, pa bodo Pleskovičeva stališča povzročila milijonsko dolarsko škodo naši že tako ali tako hudo opešani ekonomiji. Pleskovičeva izjava o razbitju Ljubljanske banke je že povzročila pravi vihar v mednarodnem bančnem svetu, saj so Ljubljansko banko njeni partnerji in korespondenti že zasuli z vznemirljivimi vprašanji. V normalnem svetu se namreč izjave predsednikov najozbiljnih sodelavcev jemljejo smrtno resno.

Po agresiji jugo armade na Slovenijo smo z velikimi diplomatskimi napori ponovno uspeli pridobiti z vojno izgubljeno zaupanje najpomembnejših držav sveta za odpiranje kreditnih linij ter drugih bonitet, ki so življenjskega pomena za nemajhen slovenski konvertibilni izvoz. Toda samo z enim Reuterjevim sporočilom je to postavljeno na kocko. Vznemirljiva vprašanja slovenskim bančnikom iz Švice, Anglije, Nemčije, Francije in ZDA, ki so direktna posledica Pleskovičeve razbijaške grožnje in črne slike slovenskega bančništva, ki sta jo uspela skupaj z dr. Kranjcem pričarati svetovni javnosti, se ponovno odpira nevarnost zaprtja ali oteženja teh ugodnosti.

Morda se bo komu zdelo, da so taki postopki dr. Pleskoviča samo naključni in nezavedni ter posledica njegove nepoznavanja delovanja ter reagiranja finančnega sveta na take neodgovornosti. Toda, ker je očitno spodletela Pleskovič - Peterletova lastninska zakonodaja, bi z razbitjem in prevzetjem Ljubljanske banke sedanja politična elita preko vendarle dobila oblast nad gospodarstvom. In zopet smo v začaranem krogu trajnega pehanja za politično oblast in to ne glede na gospodarsko škodo, ki jo taka revolucionarna logika prinaša. Ker pa za Pleskovičem trdno stoji sam predsednik vlade in ker s pomočjo njegove avtoritete sam dr. Pleskovič predstavlja tako rekoč tiho in paralelno gospodarsko oblast v Sloveniji, postaja vse bolj jasno, da je vlada v gospodarskem oziru grobar naše materialne substance in se zato z njeno nezaupnico, ne glede na mednarodne posledice, ne bi smelo več čakati. Brez ekonomske suverenosti bo namreč politična samostojnost in mednarodno priznanje samo oblika brez vsebine.

Igor Omerza

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Cenena razprodaja družbenih podjetij

Ljubljana, 27. novembra - V primeru, da bo v Sloveniji sprejet vladni ali Ribnikarjev koncept privatizacije, se bo verjetno zgodilo, da bodo dobra družbena podjetja pokupili tujci, ostala pa bodo zapisana propadu, je med drugim dejal prof. Gojko Stanič na torkovi predstavitvi aktivnosti stranke Neodvisnih pri sprejemanju lastninske zakonodaje.

Sicer pa so na tiskovni konferenci predstavili projekt privatizacije v sevniški Jutranjki, kjer je pred kratkim 11 delavcev vložilo zahtevek za registracijo nove delniške družbe Jutro, v katero bodo vsi zaposleni v Jutranjki vlagali kapital, da bi tako obvarovali vsaj del podjetja, ki bi bil po predlogu vladnega zakona podržavljen. V zvezi z ustanovitvijo novega podjetja pa so se že pojavile obtožbe, ki jih je izrekel predsednik zakonodajno pravne skupščinske komisije Anton Tomažič, češ da gre v tem primeru za divjo privatizacijo in da si je 11 ustanoviteljev prisvojilo 20 odstotkov družbenega kapitala Jutranjke. Direktor Jutranjke Drago Milinovič (ki je tudi eden od ustanoviteljev podjetja Jutro) in prof. Gojko Stanič sta take trditve odločno zavrnila z argumentom, da takšna transakcija kapitala tudi v pravnem smislu ne bi bil možna. Po njunem mnenju gre izključno za zaščito zaposlenih, ki so v podjetje vlagali vse od ustanovitve leta 1962 ter nekdanjih delavcev in upokojencev, ki bodo po dokončni registraciji podjetja Jutro tudi postali delničarji. Za takšen korak se je večina zaposlenih odločila, ker po nobeni različici predlagane lastninske zakonodaje ne bodo mogli postati lastniki podjetja, saj vsako nadaljnje vlaganje pomeni samo še večjo vrednost podjetja, ki ga bo potrebno odkupiti. Obtožbe Antona Tomažiča so tako povsem neutemeljene, zato ga bodo ustanovitelji Jutra tožili.

Ali so ustanovitelji tega podjetja res povsem v skladu z obstoječo zakonodajo začeli s privatizacijo Jutranjke oziroma ali gre za divjo privatizacijo bo verjetno jasno ob začetku stalnega poslovanja novega podjetja, dejstvo pa je, da bodo s postopnim prevzemanjem Jutranjkinih poslov sedanje podjetje namenili počasnemu umiranju.

Privatizacijo pripravila Staničeva skupina tudi v kranjskem Iksu, čeprav gre v tem primeru za podjetje, ki je v velikih težavah, saj je izgubilo tri četrtine trga, saj je poslovalo pretežno z republikami nekdanje Jugoslavije. Sicer pa je 100 delavcev vložilo nezaupnico direktorju podjetja. Kako bo potekalo reševanje Iksa, Gojko Stanič zaradi "poslovnih interesov" podjetja, ni želel govoriti. ● M. Gregorič

Gospodarska zbornica o blokadah in ekonomski politiki v prihodnjem letu

Neobhoden bo socialni dogovor

Gospodarske razmere se dramatično poslabšujejo, tudi kratkoročne napovedi so slabe.

Ljubljana, 27. novembra - Upravni odbor Gospodarske zbornice je kar v enem zamahu obravnaval vladni program gospodarske in socialne politike v prihodnjem letu, gospodarske odnose s tujino in z drugimi republikami ter gospodarske sankcije EGS, kar je nekoliko zastrlo pisano problematiko in privedla predvsem do poudarka, da za prihodnje leto nujno potrebujemo nacionalni socialni sporazum države, podjetij in delavcev, saj se bomo le tako osredotočili na vprašanje: kaj bomo delali.

Gospodarske razmere se dramatično poslabšujejo, tudi kratkoročne napovedi so slabe, kar lahko privede do močnih socialnih pritiskov, ki v končni posledici lahko načnejo graditev samostojne in neodvisne Slovenije, je uvodoma dejal predsednik zbornice Feri Horvat in predstavil stališča in predloge k vladnemu programu ekonomske in socialne politike v prihodnjem letu. V zbornici ocenjujejo, da prihodnje leto družbeni proizvod ne bi smel več pasti, kar seveda ni v soglasju z vladnim predlogom, ki računa na 6,5-odstotni padec. Seje se je udeležil tudi podpredsednik vlade dr. Andrej Ocvirk, ki je dejal, da se kriza pogloblja, zato se še vedno ubadamo z vprašanjem, kako preživeti. Ekonomsko politiko je pač potrebno graditi na realnih osnovah tudi zaradi načrtovanja javne porabe.

Družbeni proizvod je v zadnjih petih letih padel za skoraj četrtino, zato bi padec morali ustaviti in ga prihodnje leto zadržati na letošnji ravni, če bi nato rasel 3 odstotke letno, bi raven leta 1986 dosegli leta 2000. K sreči v Evropi napovedujejo konjunkturo, zadnji govore o kar 5-odstotni rasti,

Franc Grašič, direktor tržiškega Peka, je dejal, da se čevljarstva industrija z dodatnimi carinami pri izvozu v EGS srečuje že od 24. aprila. Tržno ceno bi moralo imeti tudi 30 odstotkov deviz, ki jih izvoznikom pobere država, saj je z oktobrom razlika že tolikšna, da predstavlja znesek bruto plač.

možnosti za naše gospodarstvo torej so. Odločilni pogoji za doseg tega cilja je radikalno povečanje izvoza, zadržanje čim večjega dela plačilno sposobnega trga v drugih republikah bivše Jugoslavije in spodbujanje domače, še posebej investicijske porabe.

Vzporedno bi morali graditi ekonomski sistem, kar pomeni, da bi morali izpeljati lastninsko preobrazbo, sprejeti zakone o kapitalskih družbah, o ekonomskih odnosih s tujino, antimonopolno zakonodajo, predpise za varstvo konkurence in zaščito potrošnikov, prilagoditi fiskalni sistem ter obratni sistem in revizijo poslovanja. Čimprej bi morali oblikovati tudi razvojno usmeritev in strategijo, saj manjka samo

še leto do "skupnega evropskega trga".

Izvoz je moč radikalno povečati s politiko ravnovesnega tečaja, z izvoznemu gospodarstvu naklonjeno kreditno politiko poslovnih bank, z morebitnim proračunskim regresiranjem obrestnih mer za izvozne kredite, z ustanovitvijo institucije za zavarovanje izvoznih poslov, s konstituiranjem dejanskih možnosti za vnovčenje izvoznih pogodb, s tržno ceno vseh deviznih prilovov, torej tudi za državo, in z uveljavitvijo obveznega izvoza kot pogoja za določen uvoz. Uvoz je moč umiriti s tečajno politiko in s politiko dajatev ter tako doseči presežek v blagovni menjavi s tujino.

Povrniti je potrebno devizno varčevanje in se zato najprej iskreno opravičiti vsem denarjem varčevalcem ter jim denar v celoti vrniti in to v konvertibilni valuti, najkasneje v petih letih, že zdaj pa omogočiti, da ga bodo lahko koristili za nujne tekoče stvari. Z izdajo vrednostnih papirjev pa bi jim morali omogočiti, da že zdaj po tržnem tečaju kupijo stanovanja.

Zelo pomembna bo realna cena denarja, med stališči zbornice smo našli tudi možnost, da bi Banka Slovenije kredite v zdrava podjetja usmerjala tudi mimo poslovnih bank, seveda ob ustreznih kvalitativnih garancijah. Spodbujati bi morali nastajanje novih bank in začeti s sanacijo obstoječih, zlasti Ljubljanske banke.

Na področju davčne politike je potrebno dodatno zmanjšati prispevke gospodarstva, ob tem pa zagotoviti maksimalno učinkovitost davčnih služb. Poleg tega mi morali uveljaviti pavšalno obdavčitev obrtnikov in majhnih podjetij, obdavčiti neproduktivne nepremičnine, uveljaviti davčne olajšave za nova delovna mesta in povečati progresivno davka na celotni dohodek prebivalstva.

Direktor ljubljanskega Satornusa je dejal, da razsaja razdiralni virus, ki bo doletel vse direktorje, saj je izbruhnil celo v njihovem podjetju, ki redno izplačuje nadpovprečne plače. Ko so zdaj zaradi pomanjkanja dela ustavili eno od tovarn in delavce poslali "na čakanje", je isti dan izbruhnil štrajk, sindikat je zahteval preklic odločb, trinjasto plačo in eno za naj.

Uveljaviti je potrebno predstečajne postopke in podjetjem prehod z domačega na tuje trge omogočiti s sprejemanjem obveznic podjetij kot načinom odloženega plačila za poravnava davkov in prispevkov, ki bi morale biti krite s hipoteke.

Hitimo, delamo čez vikende in popoldne, je dejal R. Mauri, ker imamo informacije, da se bo decembra, blokada še zaostrila. Za ponedeljek, 2. decembra pa zaprtje mejnih prehodov napovedujejo prevozniki, Markovič nam jih ni mogel zapreti, zdaj nam jih zapira sindikat.

Javna poraba bi morala imeti manjši delež v družbenem proizvodu, javni dolg pa bi morali poplačati prvenstveno s premoženjem države. Zanimivo je tudi stališče zbornice, da plače prihodnje leto ne bi smele več realno pasti, saj so oktobra in novembra v povprečju znašale le še 270 mark, pogoj pa je seveda ohranitev ravni družbenega proizvoda. Ustaviti pa bi morali dramatičen padec zaposlenosti, saj je brezposelnost že prešla 10 odstotkov. Zaposlenost je od rekordnih 838 tisoč v letu 1987 letos padla na približno 700 tisoč zaposlenih. ● M. Volčjak

Gospodarstvu pohaja sapa

Slovenija še vedno pobira zaščitno carino

Borut Perovšek, direktor Kompassa Kranjska Gora: »O položaju turizma prav vse pove podatki, da smo v zadnjih devetih mesecih ustvarili le 12 do 15 odstotkov lanske realizacije! Včasih smo imeli veliko gostov, pa nič snega, danes pa gostov sploh ni. Malo interesa zaradi poceni storitev kažejo le Italijani, prav nič pa Angleži, Nemci, Skandinavci. Če se politične razmere danes umirijo, tujcev ne bo, saj se pogodbe sklepajo za leto naprej. Tudi če bi bil mir, bi bil turizem prizadet še najmanj dve leti. Priporočimo pa imamo zaradi zakona o igralnicah, saj ostajajo naprej monopolne in rezervirane za dva izvajalca v Sloveniji. Kakšna je struktura gostov v igralnicah pa je najbolje videti v ljubljanskem Casinu: to je čisto navadna tržnica! V igralnicah niso turisti...«

Jesenice, 28. novembra - Na povelju direktorjev podjetij v jeseniški občini, ki ga je vodila predsednica jeseniškega izvršnega sveta Rina Klinarjeva, so razpravljali o tistih predlogih ukrepov na področju gospodarstva, ki so v občinski pristojnosti ter o razvojnih načrtih podjetij za prihodnje leto. Nekatere firme v Železarni imajo razvojno prihodnost. Turizem je na tleh.

Med predloge ukrepov sodi predvsem izdelava razvojnega programa občine, sodelovanje s podjetji v občini in s tujino, spodbujanje podjetništva, zagotavljanje denarja za pospeševanje drobnega gospodarstva in podjetništva, prostorov za nove gradnje, proučitev možnosti za izdajo občinskih obveznic in racionalizacija ter smotrno gospodarjenje na področju javne porabe. V občini se torej pripravljajo tudi na izdajo obveznic, ki pa je precej

vegan projekt, zato bodo prej opravili anketo za kandidiranje za sredstva obveznic.

Osnovni kazalci gospodarjenja in analize zaposlenosti ter brezposelnosti v občini kažejo na vedno slabše stanje v jeseniškem gospodarstvu. Občina bo na vse načine morala pomagati, tudi s krediti in garancijami, da bi omilili hude posledice, ki izhajajo predvsem iz neugodne strukture jeseniškega gospodarstva. Pet večjih podjetij, ki zaposluje 5.600 delavcev ali 73 odstotkov vseh zaposlenih, je v prvem polletju ustvarilo kar 99 odstotkov skupne izgube jeseniškega gospodarstva.

Direktor Železarne inž. Boris Bregant je med drugim dejal, da je Železarna marca postala državno podjetje in da se dolgo časa ni vedelo, kako bo s firmo. Zdaj pa se že kaže perspektiva za nekaj firm v Železarni, predvsem ploščatega in okroglega programa, financ in storitev. Če jim bo uspelo sodelova-

nje z Italijo, Avstrijo in Nemčijo, potem se obetajo še večje možnosti razvoja in posredno razvoja tudi jeseniškega drobnega gospodarstva. Občinsko pomoč pa pričakujejo predvsem pri iskanju možnosti za nove zaposlitve tistih delavcev, za katere v železarni ni več dela. V začetku leta bo ob delo okoli 100 železarjev. V Železarni imajo tudi zagotovilo, da bo Republika Slovenija plačala stroške, ki nastajajo z varovanjem odpadkov, ta denar pa naj bi namensko uporabili za odpiranje novih delovnih mest. Marko Bezjak iz IPI-ja Jesenice je omenil, da so se izdelovalcem plastike trgi povsem zaprli. Vse surovine pa morajo zdaj uvažati, saj iz republik bivše Jugoslavije ne dobijo ničesar več, Slovenija pa teh surovin nima. Pri uvozu še vedno plačujejo zaščitno carino v višini

28 odstotkov. To je carina, ki jo je prej uvedla Jugoslavija, da bi zaščitila domačo proizvodnjo. Slovenijo pa prav to carino še vedno veselo pobira. IPI bo moral tudi zapreti obrat Cokla na Blejski Dobravi in bo tako brez dela ostalo 12 zaposlenih. Jože Zidar se je zavzel za to, da bi denar od prodaje občinskih stanovanj namenili za nove poslovne prostore in pozornost namenili finančno-poslovnim storitvam. Srečko Milinarič iz Karavanske poslovne skupnosti pa je povedal, da se zaključuje gradnja carinško - špedicijskega platoja, v naslednjem letu pa bodo ob avtocesti končali tudi počivališče Jesenice. Zaradi dobre ureditve primarne infrastrukture bodo tako v prihodnjih letih lahko nadaljevali z ostalimi gradnjami na Plavškem travniku. ● D. Sedej

Trgovina **KATA** ODPRTO NON-STOP OD 8. DO 19. URE

Alenka Dvoršak
Likožarjeva 15, 64000 Kranj
(Primskovo) tel. 216-764

MIKLAVŽEV POPUST 10 %
od 28. 11. do 7. 12.

V dneh, ko bo vaše malčke obdaroval Miklavž, smo zanj pripravili bogato izbiro daril od oblek, bund, hlač, bombažnih trenirk, svilenih trenirk, polo majic, pajkic, od perila do čevljev, copat in drugo po ugodnih cenah.

Nakup vam omogočimo v dveh obrokih.

Obiščite nas!

MRVI

VETRA

UREDNIK PRILOGE: TOMAŽ KUKOVICA
 DESIGN: IGOR POKORN IN MURFI M. EINHEIT

VSEBINA:

- IGOR BRLEK: ŠTUDENTSKE ZDRAHE
- TOMAŽ KUKOVICA: O ETIKI ŽURNALIZMA
- UROŠ GRILC: NOROST IN RESNICA TER VPRAŠANJE RESNICE O NOROSTI
- INTERVIEW: CVETO SEVER
- FELJTON: KRANJ, MESTO V MRZLICI ALTERNATIVE
- JOŽE VOGRINC: IZKLJUČITI TV
- IRENA PLANINC: ČETRTI, PETI IN ŠESTI STIH
- AJA STELAN: KADAR SE SPOMNIM NATE

U V O D N I K :

ŠTUDENTSKE ZDRAHE

Začelo se je študijsko leto in izvedene so bile nove volitve v organe Študentske organizacije Univerze v Ljubljani, ki se skriva pod kratico SOU. Ta organizacija je nastala kot naslednica univerzitetne konference ZSMS in deluje na parlamentarnem principu. Vsako leto se na vseh fakultetah volijo predstavniki študentov v tako imenovani študentski parlament (vrhovno telo študentske organizacije), ta pa izvoli študentsko vlado kot svoj izvršni organ, ki je parlamentu neposredno podrejen.

Lani, ko so bile izvedene prve volitve, se je le-teh udeležilo približno trideset odstotkov vseh študentov na ljubljanski univerzi, kar je bila pričakovana številka, saj so se priprave za volitve začele že maja istega leta. Čeprav brez vseh zapletov tudi ni šlo. Kakorkoli že, novi parlament in vlada sta bila vendarle izvoljena in začel se je njun enoletni mandat, katerega rezultati prav gotovo niso tisto, kar bi si njihova volilna baza - se pravi študentje - najbolj želela. V svojem mandatu je študentska vlada uspela predvsem veliko potovati po tujini in si deliti visoke funkcionske plače. Njeni ministri so posedali po raznih sejah, njihovo delo pa je bilo, razen redkih izjem, brez vsakega učinka. Vse njihovo početje bi se dalo na kratko označiti kot razmetavanje študentskega denarja. Zadnja »afera« v zvezi s tem je bila razrešitev tehničnega direktorja vlade Toneta Bricmana, ki jo je parlament sprejel na zadnji seji v stari sestavi. Vlada se je že pred glasovanjem v parlamentu dogovorila z direktorjem za razrešitev in seveda visoko odpravnino v višini 18-ih osebnih dohodkov, kar znaša okoli 15.000 nemških mark s tem, da direktor dobi tudi novo delovno mesto kot samostojni svetovalec pri SOU. Vlada in direktor sta potem v parlamentu dobesedno izsilila, da so poslanci izglasovali njegovo razrešitev, pa še to se je zgodilo šele v drugem krogu glasovanja.

Študentska vlada in parlament imata tudi precejšnjo zaslugo, da Univerza v Ljubljani še vedno nima novega rektorja. V tem primeru je šlo za osebne interpretacije besed Veljka Ruska s strani nekaterih preveč zagretilih članov študentskega parlamenta, ki so svoje mnenje vsilili drugim, pri tem pa je treba poudariti, da so bili nekateri njihovi argumenti proti Rusu skrajno smešni. Rektorja se voli v Univerzitetnem svetu in pri tem SOU neposredno ne sodeluje, izkazalo pa se je, da ima SOU vseeno dovolj vpliva na delegacijo študentov v Univerzitetnem svetu, da Rus ni dobil zadostnega števila glasov. Volitve rektorja so se ponovile dvakrat, kajti po prvi neizvolitvi so predstavniki študentske vlade, ker so se ustrašili šibkosti lastnih argumentov in napadov z vseh strani, dejali, da pravzaprav nimajo nič proti Rusu. Toda, tudi na drugih volitvah Rus v delegaciji študentov ni dobil dovolj glasov. Temu bi na kratko rekli vsaj neusklajenost v delovanju, če že ne kar neodgovornost. Mimogrede, v Delu smo 7. novembra 1991 lahko prebrali izjavo

predsednika študentske vlade Marka Kušarja, da se študentska vlada še vedno ne strinja v popolnosti z Veljkom Rusom, da pa ima Rus močno prorektorsko ekipo in ga bo vlada na naslednjem glasovanju v univerzitetnem svetu podprla. Ni treba posebej poudarjati, da je prorektorska ekipa enaka, kot je bila v prvih dveh krogih glasovanja, ko je Rus pogorel.

Zgodba zase so letošnje volitve. Na nekaterih fakultetah sploh ni bilo prijavljenih kandidatov za poslanska mesta v študentskem parlamentu in tam volitve tudi niso bile izvedene, na drugih fakultetah, kjer so volitve bile, pa se je pokazalo, da so kot kandidati prijavljeni predvsem člani vlade in njihovi sorodniki ter prijatelji. SOU se ni preveč trudil, da bi bili študentje kaj bolj obveščeni o dogajanju okoli volitev ali o možnostih kandidiranja za poslanske sedeže v parlamentu. Tako so bili člani vlade s prijatelji skoraj na vseh fakultetah edini kandidati. Izjema sta bili Ekonomska in Filozofska fakulteta, kjer se je na volitve prijavilo tudi več drugih kandidatov. Tam je vlada poskrbela še za dodatne ukrepe, da ne bi prišlo na volitvah do njej neljubih izidov, tako da je kandidatske liste objavila šele dan pred volitvami in ne teden dni prej, kot je to storila na drugih fakultetah.

Posledica vsega tega je, da se je volitev udeležilo komaj sedemnajst odstotkov študentov, ali če povemo to v konkretnih številkah: od dvajsettisoč študentov na ljubljanski univerzi, se je volitev udeležilo borih tri tisoč petsto. Od štirinajstdesetih poslanskih mest, jih je zasedenih samo dvainštrideset in če upoštevamo, da so v parlament izvoljeni tudi skoraj vsi člani stare vlade, ki bodo skoraj gotovo ponovno kandidirali za ministrske stolčke, lahko domnevamo, da bo poslancev v parlamentu še manj, ker sta po pravilniku funkcija v vladi in poslanski sedež nezdružljiva. Parlament bo tako v glavnem sestavljen iz ljudi, ki bodo tu zato, da bodo dvigovali roke in tako dajali študentski vladi kritje za njeno početje.

Življenjska raven v Sloveniji je vsak dan nižja in med najbolj prizadete populacije sodijo prav študentje. Bilanca stare vlade pa je prav na tem področju katastrofalna. Na nekaterih fakultetah so uvedene visoke vpisnine, tretji izpitni rok bo po novem tudi treba plačevati, subvencije stanarin v študentskih naseljih padajo in še bi lahko naštevali. Zato bi danes bolj kot kdajkoli prej potrebovali sposobne in angažirane zastopnike svojih interesov. Namesto tega pa smo po vsej verjetnosti še za eno leto dobili v študentsko organizacijo ljudi, ki bodo znali predvsem uspešno zapravljati finančna sredstva namenjena študentski organizaciji. Prav študentske organizacije na drugačni osnovi, kot je sedanja, nerodno je le to, da o tem za enkrat odločajo prav tisti ljudje, zaradi katerih bi bila ta sprememba potrebna.

Igor Brlek

Odprte strani

U V O D N I K :

O ETIKI ŽURNALIZMA

Današnjega sveta si ne moremo zamišljati brez informacij, ki jih konzumiramo preko TV ekrana in dnevnega časopisja. Poročila in časopisne kolumne pišejo novinarji, mar ne? Vsaka novička je podatek, iz katerega med pogovorom nastanejo trači. Časnikarstvo je poklic, ki je družbeno pomemben, saj nam posreduje osnovni material naših vsakdanjih debat. Za dobro delo pa novinarji potrebujejo svobodo. Bodi ta svoboda pojmovana kot izbor teme ali kot veto do vmešavanja višjih sil v posel, je novinar vendarle zavezan etičnim principom. Novinarstvo kot svoboden poklic mora delovati po etičnih načelih, kar preprosto pove, da svobode poklica ne moremo jemati kot absolut. Nasprotno, če jo kot tako jemljemo, podremo civilizacijsko domeno o dialogu. In ko se pes odtrga z verige, je ogenj v strehi.

Etika slovenskega žurnalizma mnogokrat izostaja. Orientir te trditve so rubrike »pisma bralcev«, ki ne samo, da so natrane, marveč največkrat pogrevajo točnost informacij, ki jih novinarji bralcem kot sveto resnico polagajo v verjetje. Bralci, ki reagirajo na prispevke, so osupli nad podatki, ker so lažni, saj izkrivljajo dogodek, ki so mu bili priča sami oziroma ker napadajo integriteto njihove osebnosti. Vihar no besednikovanje, ki se razvije med užaljenim in žalilcem, nam implicira vrsto problemskih sklopov, ki bi jih morali poznati eni in drugi. Osnovno načelo vsakega žurnalističnega poročila je naslanjanje trditve na argumente. Sodba, ki je argumentirana, ima vzrok za svoj obstoj, čeprav ni nujno, da vzdrži protiargument. V tem kontekstu novinarjeva trditev, ki je šibko podprta z dejstvi, vsaj formalno stoji nad ravnjo brutalnih argumentov, se pravi, iz neba padlih obrekovanj, ki imajo učinek zaušnice brez razloga.

Od druge strani, bralca, je nato odvisno ali prebere argumente (lahko jih spregleda), ali jih (ne) sprejme. Strinjanje ali nestrinjanje bralca z novinarjevim poročilom odloča o sklepu: »Novinar je objektivni.« Zavrnilo to trditev apriorij kot posledico neizobraženosti bralstva. Taki nesmisli izhajajo iz podmene o simpatiji med časnikarjevo »hrano« in konzumentovim »želodcem«. Če simpatija obstaja, je novinar objektivni, drugače ne. Objektivnost žurnali-

stov je padla v vodo, saj je novinar človek, torej osebek, subjekt, ki gleda dogodek s svojimi očmi. Pogoj njegovega gledališča določajo: položaj, iz katerega gleda, ter osebno prepričanje ali politična orientiranost.

Iz tega smo videli, da je osnovni zahtevek za časopisno komunikacijo, poznavanje dolžnosti: informacija naj bo naslonjena na argumente, subjektivnost zapisov naj bo bralcu predočena.

Do tu vse v redu. Obstajajo pa tudi vrzeli. Recimo, da novinar zapiše floskulo, laž, trač, ki žali in podobno, kar spada v register factum brutum. Užaljeni se pritoži v »pismih« in pismo je objavljeno. Estetski učinek je za užaljenega katastrofalen. Že samo s tem, ko je pismo objavljeno in ga ljudje berejo, pridobiva na ugledu žurnalist. Kot prvič se zdi, da je imel prav, ko je trač objavil, saj kjer je dim... to pomeni, da si je pridobil status. Zamislite, s statusom ga je ovenčal tisti, ki mu je to najmanj želel, a s tem, da je v odgovoru užaljeni časnikarja večkrat poimensko imenoval, si je javnost ime še bolj vtisnila v spomin. Bodimo pošteni in priznajmo, da je javnost pri prebiranju časopisov večinoma brez lastnega mnenja. Tisti, ki žali, postane zvezda, užaljeni ponovno osel. Pisma bralcev so led, poligon, kjer vadijo osli.

Vzrok, da je rubrika »pisma bralcev« drsalnica, je pomanjkljiva zakonodaja. Če bi imeli zakon, ki bi vsako izdajateljsko hišo, ki ljudi javno blati, sodno prekleli z visoko globo (za osnovo vzemimo 100 000 DEM), bi se užaljeni prenehali drajzati po časopisnih drsalnicah, marveč bi prehajali v ofenzivo na sodiščih. Novinarji ne bi imeli več svojih »propagandistov«, saj bi krepko premislili in se posvetovali z direktorjem, preden bi napravili »usodno« potezo. Vendar za izdajateljsko hišo zakonodaja ne pomeni imperativ, ki veleva: »Beži proč od tračev«, zakaj vsako obrekovanje pomeni senzacija, ki poviša naklado in ki prinese več denarja.

Etična veriga, na žalost dokaj slabo kaljena, za žurnaliste obstaja, toda pri nas stekli psi še vedno uživajo svobodo.

UREDNIK

NOROST IN RESNICA TER VPRAŠANJE RESNICE NOROSTI

Diskusija o mestu norosti v Descartesovih Meditacijah med Michelom Foucaultom in Jacquesom Derridajem s konca sedemdesetih, je imela presenetljiv naslednjak za status norosti nasploh. Navidezna obskurnost tega predmeta se je postopno transformirala v razkrivanje njegove notranje koherentnosti s temeljnimi koncepti obeh teorij, sledjo Derridaja ter izjavo in dogodkom Foucaulta, skratka v povsem ontološko vprašanje, pri čemer imajo razlike obeh interpretacij vir že v samem ars legendi izvirnega teksta. Norost, kakor jo vidita Derrida in Foucault, enkrat kot hiperbolična zaostritev primera varanja čutov ob Descartesovem vzpostavljanju dvoma, drugič pa kot mračno drugo cogita, pogoj nezmožnosti misli, v svoji marginalnosti, izključenosti, družbeni potlačeniosti vse bolj dobiva značaj sečišča številnih refleksij.

Za Foucaulta gre pri tem zlasti za komponento institucionalizacije ter znanstvenega diskurza, pri čemer je norost prav tisto, kar mora biti potlačeno, neki negativni temelj, da bi stvar lahko stekla. Nasproti temu Derrida skozi ogleduje koncept pred - originarnega, išče skupni vir uma in norosti, razkriva kritiko logocentrizma kot fonocentrizma, poskuša z možnostjo subverzije znotraj uma samega, kar ima za konsekvenco postavitev grafema, pisanje za prvotno simbolno formo, za edino, ki se izmuzne redu logosa. V tem je Derrida dedič filozofije Emmanuela Levinasa. V nadaljevanju bomo poskušali osvetliti, zlasti skozi foucaultovsko optiko, le nekatere izmed aspektov fundamentalnosti norosti.

Foucaultovo izhodišče je radikalna izključujočnost, ireduktibilnost misli in norosti: subjekt, ki misli, ni nor, dejstvo mišljenja implicira nezmožnost norosti in obratno, norost implicira nezmožnost misli, eno je le skozi izključitev drugega. Vprašanje posnemanja norosti, predpostavke nas kot norih, Foucault označi takole: »Posnemanje norcev me ne bo prepričalo, da sem nor (kot me je misel na sanje pravkar prepričala, da nemara spim), sam projekt posnemanja norcev je nor« (Foucault, v Dvom in norost, 57). Gre preprosto za to, da se v norost ne da bezati, jo spoznavati in okušati po koščkih, le napol stopiti vanjo. Norost je pri Foucaultu razumljena kot brezno, ki ga spregledamo šele, ko se že pogrezamo v njegovo globino, šele za nazaj ugotovimo, da smo v njej, je totalna, neizprosna in nepredvidljiva. Togost te izhodiščne delitve je vzrok spodletelosti temeljne Foucaultove namere o norosti kot subjektu, o tistem, ki govori in ki govori o sebi. Norost tu žrtvuje samo sebe prav ob poskusu, da bi prekinita z lastnim samožrtvovanjem kot pogojem nastopa razuma.

Foucault priznava, da se že s prvo izrečeno besedo znajdemo znotraj horizonta govornice logosa, ali kakor to označi Derrida: »Foucault je moral izkusiti, da je vsa zgodovina v zadnji instanci lahko le zgodovina smisla, se pravi uma nasploh« (Derrida, ibidem, 15). Nadaljnji paradoks, ki bi sledil iz Foucaultove zastavitve in na katerega opozori Derrida, bi

bil v tem, da bi norec, ki bi spregovoril, takoj že poneveril norost, govoril bi o sebi, a to bi ne bil več on sam... Temu bomo rekli »neskončna nesreča norcev«, saj na tak način nikoli ne pridejo do resnice o sebi.

Z izključitvijo norosti je norec izgubil svojo lastno besedo, oz. beseda, ki jo je posredoval, ni bila več kot le nekakšna simbolična, navidezna beseda, z ednim še relativnim mestom svoje manifestacije - gledališčem. Norčeva beseda kot takšna je bila ali preslišana ali pa poslšana kot beseda resnice uma, »izključena ali skrivnostno napolnjena z razumom, v strogem smislu ni obstajala«, tako da je le gledališče dalo norcu mož-

ključitve, omejitve. Le na kratko bomo označili razmerje med oblastjo in vednostjo, kakor ga razume Foucault. Oblast tu ni dojeta v zvezi z represivnostjo, ideologijo, niti ni izenačena z institucionalizacijo, kjer se vse osredotoči na opazovanje, nadzorovanje, ampak je nekakšna mreža razmerij, ki prepreda celotno telo družbe in ima zato tudi izrazito pozitivne učinke. Oblast proizvaja diskurz, izoblikuje vednost, zato resnice od nje ni moč emancipirati. Foucault govori tu o moči ali oblasti resnica znotraj oblasti, kar je povsem nietzschejansko. Na eni strani volja do resnice, ki naj bi pokazala na način delovanja vedno-

silja, ki ga zagrešimo nad stvarmi. Grki so v času od Hesioda do Platona gojili diskurz, ki ni nastopal kot volja do resnice, torej ne v službi oblasti in Nietzscheja navede Foucault kot zgled, kako se tej volji ogniti po drugi poti. Takšen diskurz je lahko bil le tisti, v katerem »najvišja resnica ni več delovala v tem, kar je diskurz bil in delal, domovala je v tem, kar je rekel« (ibidem, 6). Na prvem mestu ni več ritual, nekakšna predpisana pravila za produkcijo resnice, temveč je težišče resnice preneseno na samo izjavo.

Izjava zaznamuje tisto neposredno rečeno, le dejansko izja-

dek, naključje, diskontinuiranost in materialnost. Izpelje nekakšno »filozofijo dogodka«, teorijo diskontinuiranih sistematičnosti, ki je zunaj polja časa in subjekta. Dogodek ni substanca, ni akcidenca, kvaliteta ali proces, ni iz reda stvari, a je nekakšna netelesna materialnost, saj učinkuje celo tudi na materialni ravni. S tem Foucault zagovarja obstoj različnih ravni dogodkov, zavrača pa primarnost strukture.

Norost, o kateri je govora, se konstituira kot nosilna sfera etičnega in estetičnega, rečeno kantovsko, je fundament vsega najsublimnejšega v človeku. Da umetnost, kakršnokoli vlogo skozi etape tradicije že zav-

problem uvida v samo stvar, tistega videti. S tem postavljamo norost za reprezentanta problema spregleda, v obeh omenjenih nasprotujočih si pomenih besede. To najkonsekventnejše povzema psihoanaliza, mislimo seveda lacanovsko psihoanalizo, katere napor bo vložen natančno v ohranitev obeh dimenzij, na njuno dojetje v medsebojni vzajemnosti. Da igra tu ključno vlogo neki »pogled«, poudari že Foucault, ko ga postavi za objektivirajočo instanco, funkcijo nadzora. Subtilnost norosti s tem postane par excellence problem pogleda.

Omenili smo gledališče, ki da edino ni zagrešilo totalne izključitve norca. Vzrok temu bi lahko iskali v dvoumnem statusu igralčeve besede, ki ni ne v nekem smislu njegova (s tem ne mislimo na paradoks Privatsprache), niti ne povsem beseda igrane osebe. Ta dihotomija ni aporija, temveč se šele skozi gradbo smisla in moč igrane besede. S tem podoba norca na odru v nekem smislu mora ustrezati »pravemu norcu«, še bolje, norec na odru je presežen falsifikat norca, pa čeprav smo pri Foucaultu bili seznanjeni z nezmožnostjo tega.

Perspektiva gledališke norosti napotuje na vprašanje neke druge ponaredbe norosti, na problem ustvarjanja gole maske norosti, kjer ne gre več za samo norost, temveč le za njen videz. Norost sama znotraj reda uma nima mesta, toda sam videz norosti najde v tej strukturi svojo zelo jasno vlogo. Kolikor sam ta red producira in mora producirati svoje lastno obličje, ki mu pripise atribut norosti, kaosa, postane slednja izključno objekt manipulacije, sredstvo, le nujnost ekonomije nekega reda, čeprav jo sam ta red deklarira kot svoj tujek ali celo redu destruktiven moment, bo na drugi strani red sam proizvajal takšen videz, da bi s tem ohranjal samega sebe. Tu ne moremo govoriti o protislovju, temveč o vzniku neke točke, kjer norost zgubi svojo vlogo fundamenta estetičnega in etičnega, preneha biti norost in postane odsev neke ideologije.

Nasproti temu obstaja neki red norosti le skozi njeno averzijo do vsakršne integrativne intervencije neke strukture, skozi zanikanje univerzalnih modelov resnice. Ob tem težja ne gre toliko v smer pojmovnega zapopadenja, definiranja norosti, ki mora zaradi krčenja legitimnosti polja slednje, ostati le aproksimativne narave, temveč bi moral biti interes prej v smeri projekta, ki razkrije razumu, redu, ob njegovem konfrontiranju z norostjo, njegovo lastno notranjo mejo, pri čemer zveza arbitrarnosti smisla in ne-smisla meri na konstitutivnost te meje za sam razum, red, smisel. Tudi to je možno nadaljevanje Foucaultovega projekta.

UROŠ GRILC

nost »pod masko igrati vlogo resnice« (Foucault, Vednosti, oblast, subjekt, 5). Na to se navezuje kopica vprašanj: ali obstaja jezik norosti, kdaj um v resnici zagreši izključitev norosti, kakšen status ima norost pred izključitvijo, kakšen je njen vpliv tudi po izključitvi etc.

Foucault v intervjuju, naslovljenem z Resnica in oblast, pove, da je Zgodovina norosti pisal do neke mere znotraj vprašanj oblasti in vednosti, kar ima nadaljevanje v tretjem, vprašanju subjekta. Način razlage konstitucije subjekta izpelje skozi zanimiv preobrat: da bi prišli do analize vednosti in različnih diskurzov, se ne smemo opirati na subjekt (le-ta vztraja v svoji prazni istosti), temveč se je potrebno subjekta znebiti. Temu pravimo genealoški sklop analiz, nasproti njemu pa je kritični sklop, ki zadeva prepovedi, iz-

stij znotraj družbe, njenega vrednotenja v okviru institucij etc., na drugi pa voljo do vednosti, ki nalaga klasifikacijo, preverjanje, opazovanje z namenom vzpostavitve nekakšne tehnične ravni za produciranje obvezujočih resnic. Resnica je proizvedena in ohranjena s strani oblasti, problem pa nastopi s spreminjanjem »političnega, ekonomskega in institucionalnega režima produkcije resnice« (ibidem, 74).

Ključno za našo temo norosti je Foucaultovo razlikovanje med izjavo in diskurzom, dogodkom in strukturo. Diskurz je v tesni zvezi z željo in oblastjo, saj nosi v sebi tri vrste izključitev: prepovedi, izvrženje in prisilo resnice, oz. uvedeno opozicijo med resničnim in napačnim. Diskurz vedno nastopa kot nekakšen ritual, zahteva potrebno klasifikacijo za udeležbo v dialogu. Diskurz ima na sebi značaj nekakšnega na-

vljeno, to pa nam ni neposredno dano, ampak se je do slednjega treba šele prebiti. Izjava je onstran klasificiranja, hierarhiziranja, je izraziti singularna tvorba. S tem se Foucault distancira do tradicionalnega obravnavanja izjav kot formalizacije ali interpretacije, a tudi od strukturalizma. Zanima ga le prvotno rečeno, izjava sama pa je tisto prvo in neizvedljivo, česar ni mogoče naprej reducirati. Poleg tega izjave niso odvisne od nobenega subjekta in ne od objekta, ampak »same določajo subjekte in objekte, () subjekt je izpeljanka iz izjave, ne pa njen vir ali tvorec, () tudi objekt je zgolj diskurzivni objekt, derivat izjave« (Dolar, ibidem, XII).

Kot se težišče obravnave z logike in gramatike prenese na izjavo kot enkratno in neizvedljiv element, bo Foucault nasproti sistematičnosti, strukturiranosti, enotnosti, reafirmiral dogo-

zema, nedvomno seva neko norost ali pa je celo dojeta kot njen neposredni elaborat, da je torej estetična bit v vsej svoji zgodovini neizbežno razumljena le skozi prizmo takšne ali drugačne norosti, jemljemo kot evidentno. Tudi ni neproblematična diskvalifikacija vprašanja o vzniku dimenzije etičnega ob poskusu (ne)konceptualiziranja norosti, ki so jo neposredno navezuje na široko problematiko kategorije drugega v sodobnih teorijah: kako skozi diskurz ne spregledati tistega, kar se že po naravi izmika pojmu, v katerega notranjost strukture, je vpisan moment neizvedljivosti, nerefleksivnosti, neki ne-videti. Hkrati nastopa navidez temu protislovno vprašanje: kako spregledati neko radikalno drugost, ne da bi ob tem zagrešili redukcijo same te radikalnosti, kajti bistvo drugosti je natanko v tem slednjem. Krajše rečeno, gre za

Reference:
Michel Foucault/Jacques Derrida: v Dvom in norost, Analecta, Ljubljana 1990. Michael Foucault/Mladen Dolar: v Vednost, oblast, subjekt, Kri, Ljubljana 1991.

GLAS

GORENJSKI GLAS, PETEK, 29. NOVEMBRA 1991

Moda
in
kvaliteta

Elita

Mama Petre Divjak je od sreče ves dan jokala Bojan Križaj je prvi pomagal bolni Petri

Zvonka Divjak iz Podmežakle, telefonistka v jeseniški Železarni, ima 16-letno hčerko Petro, ki obiskuje jeseniško gimnazijo. Po rojstvu se je Petra normalno razvijala do tretjega leta starosti, nato pa so nenadoma nastopili bolezenski znaki: nezanesljivost, opotekanje pri hoji, pešanje moči in slaba koordinacija gibov desnih okončin, povešen ustni kot. Zdravili so jo na Pediatrični kliniki v Ljubljani, pregledali so jo številni specialisti, opravila je vrsto zahtevnih diagnostičnih preiskav. Ugotovili so, da ima Petra motnje v pretoku krvi v možganskih arterijah, bolezen pa so odkrili na Japonskem. Svet jo pozna pod imenom Sy. Moya Moya, značilno zanjo pa je počasno stalno slabšanje. Evropa ima bolezen za neozdravljivo, na Japonskem pa jo zdravijo.

Mama Zvonka pravi: »Petra se je kljub bolezni, ki je zahtevala pogosto zdravljenje, dobro razvijala. Končala je osnovno šolo in se vpisala na gimnazijo. Vendar se ji je zdravstveno stanje slabšalo in jo v življenju za marsikaj prikrajšalo. Petra trpi zaradi vrtoglavic, glavobolov, težav s srcem in se tako ne more normalno vključiti med svoje vrstnike. Ves ta čas sem upala, da diagnoza le ni prava. In povsem po naključju sem se udeležila zabavne prireditve na Pristavi v Javorniških Rovtih, kjer so v okviru Moped šoua predstavili tudi Bojana Križaja in rekli, da Bojan odpotuje na Japonsko. Zbrala sem vso korajžo in Bojana zaprosila, ali lahko odnese izvide na japonsko kliniko. Bojan Križaj in Boštjan Gaser sta bila nadvse ljubezniva in sta res poiskala zdravnika in kliniko v Tokiu, kjer so ugotovili, da je diagnoza pravilna in da so Petro ob koncu januarja pripravljene sprejeti na zdravljenje. Povedali so tudi, da je Petra v tistih letih, ko je največ možnosti za uspešno operacijo...«

Radio Triglav Jesenice je minulo sredo ves dan vodil akcijo zbiranja pomoči za obolelo Petro. Bilo je toliko telefonskih

Bojan Križaj, ki je prvi pomagal Petri, bo v začetku decembra spet odpotoval na Japonsko. Po vrnitvi bo prinesel seznam vseh stroškov za Petrino zdravljenje, ki verjetno ne bodo manjši od 50.000 nemških mark. Če bi Petri Divjak, ki jo mama Zvonka sama preživlja, tudi vi radi pomagali, lahko svoj prispevek nakažete na žiro račun: Rdeči križ Jesenice 51530 -678 - 81482 s pripisom za Petro Divjak. Petrina mama vas obenem tudi prosi, da ji izvod virmana pošljete na telefex 064-83-398 ali na naslov Zvonka Divjak, C. 1. maja 40, 64270 Jesenice. Zato, ker bi se vam kasneje rada javno zahvalila.

Petra Divjak

klicev in toliko pomoči, da nekateri sploh niso mogli dobiti zveze in so denarne prispevke prinesli kar v uredništvo. Tudi po trgovinah in gostilnah so na pulte položili škatle za dobrodelne prispevke za Petro.

V tem času smo obiskali Petro, ki je ves dan vsa iz sebe sedela pri radijskem sprejemniku, njeni stari mami pa so se ob takem odzivu dobrih ljudi nenehno solzile oči - od sreče in od upanja, da bo morda Petra le lahko odpotovala na Japonsko...

● D. Sedej

Kranjski župan Vitomir Gros in predsednik predsedstva Republike Slovenije Milan Kučan sta si ob nedavnem obisku v kranjski Savi ne le prvič segla v roke, skupaj sta sedla tudi k skromnemu prigrizku. Kaj hočeš - njun politični položaj je že tak, da je prej ali slej treba sestati skupaj... ● D. S.

V R E M E

Mrzlo

Pratika nam za prve dni decembra takole napoveduje vreme: v soboto, 30. novembra, nestanovitno, v nedeljo, 1. decembra, in v ponedeljek, 2. decembra, tudi nestanovitno, v torek, 3. decembra, oblačno, v sredo, 4. decembra, nestanovitno, v četrtek, 5. decembra, dež, v petek, 6. decembra, mlaj in v soboto, 6. decembra, mrzlo.

Lunine spremembe

Ker se Luna spremeni v petek, 6. decembra, ko bo ob 4. uri in 56 minut mlaj, se nam po Herschlovem vremenskem ključu obeta sneg in vihar.

Koledar imen:

Sobota, 30. novembra: Andraž, Justa, Mariša, Marisa
Nedelja, 1. decembra: Nataša, Boža, Aljaž, Marijan
Ponedeljek, 2. decembra: Biba, Herta, Belica, Blanka
Torek, 3. decembra: France, Tjaša, Matjaža, Petra
Sreda, 4. decembra: Barbara, Barica, Janez, Darinka
Četrtek, 5. decembra: Stojan, Savin, Pina, Krispina
Petek, 6. decembra: Miklavž, Miki, Polon, Polonca
Sobota, 7. decembra: Ambrož, Maruša, Maša, Agata

ALPROM
d.o.o., TRŽIČ

trgovina vse za vaš dom

v avli Gorenjskega sejma
v Kranju
s pohištvom
najbolj znanih
proizvajalcev

NOVO!
KJE?

NAJCENEJE PRI NAS!
spalnica Avona
55.754,00 SLT

Ugodnosti: 15 - 40 % GOTOVINSKI POPUST, plačilo na 3 ČEKE brez obresti, brezplačni nasveti na domu.

Odprto: od 9. - 11.30 ure in od 14. - 18. ure, sobota od 9. - 12. ure, tel. 222-268

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 8.50 Video strani
- 9.00 Mozaik, ponovitev
- 9.00 Klub klubok
- 10.10 Evita Peron, ameriška nadaljevanka
- 11.10 Euroritem, 14. oddaja
- 11.25 Video strani
- 13.30 TV dnevnik
- 15.10 Video strani
- 15.20 Sovo
- 16.40 EP, Video strani
- 16.45 Poslovne informacije
- 16.50 Poročila
- 16.55 Slovenska kronika
- 17.05 Mozaik, ponovitev: Tednik
- 18.05 EP, Video strani
- 18.10 Tok tok, kontaktna oddaja za mladostnike
- 19.00 Risanka
- 19.17 EPP
- 19.20 TV okno
- 19.24 EPP
- 19.30 TV dnevnik
- 19.55 Vreme
- 20.00 Forum
- 20.15 EPP
- 20.20 Najdaljše sovraštvo, angleška dokumentarna serija
- 21.10 EPP
- 21.15 Zgodbe Stiga Trenterja, švedska nanizanka
- 22.15 EPP
- 22.20 TV dnevnik, vreme
- 22.40 EP, Video strani
- 22.45 Sovo
- Pri Huxtablovih, ameriška nanizanka
- Noč, italijansko francoski film
- Dražljivo, francoski erotični program
- 1.40 Video strani

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 17.10 Euroritem, ponovitev
- 17.30 Regionalni programi TV Slovenija, studio Maribor: Tele M
- 19.00 40 veselih Koširjevih let, ponovitev
- 19.30 TV dnevnik HTV
- 20.00 Žarišče
- 20.30 Maribor: Mednarodni gala operni koncert za mir, prenos
- 23.30 Program HTV 1
- 0.40 Yutel, eksperimentalni program

1. PROGRAM TV HRVAŠKA

- 7.10 Sporočila beguncem
- 7.25 Dobro jutro, Hrvaška
- 8.00 Poročila
- 8.05 TV nadaljevanka
- 9.00 Poročila
- 9.05 TV šola
- 10.00 Poročila
- 10.05 Reportaže, vključitve
- 11.00 Poročila
- 11.05 Spored za otroke
- 11.45 Mirovne pobude
- 12.00 Poročila
- 12.05 Vključitve
- 13.00 Poročila
- 13.05 Reportaže
- 13.30 TV nanizanka
- 14.00 Sporočila beguncem
- 14.30 Poročila
- 15.05 Ambasadorin mož, francosko kanadska nadaljevanka
- 16.00 Poročila
- 16.20 Glasba
- 16.30 Kultura
- 17.00 Poročila v angleščini
- 17.05 Vključitve, reportaže
- 18.00 Poročila
- 18.10 Resnice in laži
- 18.30 Airline, angleška nadaljevanka
- 19.30 TV dnevnik
- 20.15 Politični magazin
- 23.00 TV dnevnik
- 23.50 Poročila v nemščini

- 23.55 Poročila v angleščini
- 0.00 TV izbor
- 1.00 Poročila

2. PROGRAM TV HRVAŠKA

- 16.45 Video strani
- 17.00 Malavazija, dokumentarna serija
- 19.30 TV dnevnik
- 20.15 Samo bedaki in konji, angleška humoristična nanizanka
- 21.15 Mariboro music show
- 21.50 Nenadni uspehi
- 22.15 Ciklus filmov Alfreda Hitchcocka: Tujca na valku, ameriški barvni film
- 0.00 Gardijada
- 4.00 Video strani

KANAL A

- 10.00 Ponovitev večernega sporeda
- 20.00 Dober večer
- 20.15 Informativno dokumentarni program
- 20.30 Borzni teden
- 20.15 Informativno dokumentarni program
- 20.45 Zanesljiva smrt, 3/4 del japonske nadaljevanke
- 21.30 Deseta žrtev, italijanski barvni film

TV KOPER

- 13.00 Športne oddaje
- 14.30 Čarobna svetilka
- 15.30 Agent Pepper
- 16.30 Juke boks
- 18.30 Risanke
- 18.45 Odprta meja
- 19.00 TV dnevnik
- 19.30 Čarobna svetilka, otroški program
- 20.30 Biblijska ozemlja
- 21.00 Globus
- 21.30 Človek iz Shelforda, TV nanizanka
- 22.20 TV dnevnik
- 22.30 Rayanovi, ameriška nanizanka
- 23.10 Agent Pepper

TV AVSTRILIJA 1

- 9.00 Jutranji program: Čas v sliki
- 9.30 Ruščina
- 10.00 Šolska TV
- 10.30 Ljubim te, Alice B. Toklas, ponovitev ameriškega filma
- 12.05 Kraljestvo narave
- 12.15 Domače reportaže, ponovitev
- 13.00 Čas v sliki
- 13.10 Mi
- 13.35 Speedy Gonzales, risanka
- 14.00 Dediščina Guldenburgovih
- 14.45 Mojstri jutrišnjega dne
- 15.00 Jaz in ti
- 15.05 Risana serija
- 15.30 Am, dam, des
- 16.05 Nonni in Manni, nadaljevanka
- 16.30 Mini čas v sliki
- 17.10 Wurlitzer
- 18.00 Čas v sliki
- 18.05 Mi
- 18.30 Trapper John
- 19.21 Znanost danes
- 19.30 Čas v sliki
- 20.00 Šport
- 20.15 Derrick
- 21.15 Znane osebnosti kuhajo
- 21.25 Pogledi s strani
- 21.35 Snubljenje velikega plavalca, francoski film; Pierre Richard, Richard Bohringer, Emmanuelle Beart
- 22.55 Šport
- 23.25 Hočem živeti, ameriški film; Susan Hayward, Simon Oakland, Virginia Vincent
- 1.20 Čas v sliki

GORENJSKI GLAS

TV AVSTRILIJA 2

- 15.10 Leksikon umetnikov
- 15.20 Ozri se v gnevu, britanski film; Richard Burton, Claire Bloom
- 16.55 Šport
- 17.30 Srečanje z naravo
- 18.00 Simpsonovi
- 18.30 Milijonsko kolo
- 19.00 Lokalni program
- 19.30 Čas v sliki
- 20.00 Kultura
- 20.15 Knoff-Hoff-Show
- 21.00 Znanost
- 21.15 Šiling
- 22.00 Čas v sliki
- 22.30 Tudi živali so ljudje, risani film
- 23.35 Pet minut do večnosti, monodrama
- 23.30 TV Dante
- 0.40 Monty Mython's Flying Circus, humoristična serija
- 1.10 Poročila

RTV SERVIS

Obveščamo stranke, da se za TV in VIDEO tehniko znanak SONY, SHARP in PHILIPS nahaja pooblaščen servis na Briljevi 12, Ljubljana, tel. 061/577-288

RADIO TRIGLAV JESENICE

11.45 - Pričetek, opoldanski telegraf, horoskop, Danes do 13. - Radio Slovenija, Domače novice I, Kulturna dediščina, Dogodki in odmevi - Radio Slovenija, obvestila, Domače novice

Oddaje: torek, četrtek, sobota od 16. do 18., nedelja od 10.30 do 15.30 ure.

Opozarjamo vas na: sobota, 30. novembra

- predstavljamo vam Alprom (kontaktna oddaja)
- izvolite, vstopite prosim (pionirska oddaja)

nedelja, 1. decembra

- kontaktni program s poslušalci ob 29-letnici Radia Tržič
- planinski šopek
- turistično okno
- modni kotichek
- 12.00 - nedeljska misel
- informativni blok
- nadaljevanje kontaktnega programa s poslušalci

Oddajamo na: UKW stereo 88,9 in 95 MHz
SV 189,4 m ali 1584 KHz

Zapomnite si kontaktni telefon 50-572, v nedeljo vam bo prav prišel.

KINO

29. novembra

CENTER amer. kom. FILOFAX ob 16. uri, amer. drama GLASBENA SKRINJICA ob 17.45 in 20. uri **STORŽIČ** prem. hongkon. karate filma ZODIAK AMERIKA III. - PEKLENSKI KARATEIST ob 18. in 20. uri **ZELEZAR** prem. amer. avstral. west. filma NAJBOLJŠI STRELEC ob 18. in 20. uri **DUPLICA** Film presenečenja! **KOMENDA** amer. nem. fant. film NEDOKONČANA ZGODBA II. ob 20. uri **LAZE** amer. thrill. ŠOK ZA SISTEM ob 19. uri **ČEŠNJICA** amer. kom. TRIJE MOŠKI IN MLADA DAMA ob 20. uri **DOVJE** franc. pust. film VELIKA MODRINA ob 19.30 uri **RADOVLJICA** amer. ljub. film LJUBEZEN PO ŠOLSKO ob 20. uri, amer. erot. film ROLETA STRASTI ob 22. uri **BLED** amer. pust. film BARVA DENARJA ob 20. uri

SLOVENIJA I SOVA NOČ

italijansko-francoski črno bel film; igrajo: Jaeanne Moreau, Marcello Mastroianni, Monica Vitti.

Film se pričinja v bolnišnici, kjer Lidija in Giovanni obiščeta družinskega prijatelja Tomassa, ki se je v borbi za življenje že predal. Obisk je depresiven, brez vzpodbudnih besed, kjer je igra laži že končana. Dogodek spremelja premožno Lidijo in njenega moža, dokaj uspešnega pisatelja, Giovannija skozi ves dan, dan, ko iščeta možnosti medsebojne komunikacije, a v bistvu drug od drugega bežita. Na večerni zabavi pri industrialcu Giovanni sreča njegovo hčerko Valentino, ki izstopa iz nezanimive, neobvezne družine. Toda možnost, da bi svojo izpraznjenost zapolnil z novimi čustvi, se izjalovi. Ob novici o Tomassovi smrti poskusita Lidija in Giovanni v obupani ljubzenski igri izpolniti praznino in bolečino.

II, aktualno, čestitke, BBC London - večerna inforamtivna oddaja, 19.00 - Zaključek

1. RADIO ŽIRI

16.00 - Napoved programa - EPP - 16.40 - Športne novice - 17.00 - Obvestila - 17.15 - Naše gore list - Pavle Čelik - 19.00 - Odpoved programa -

1. PROGRAM RADIO SLOVENIJA

4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 6.50 Dobro jutro, otroci - 10.00 Dopoldanski dnevnik - 11.05 Petkovo srečanje + glasba - 12.00 Poročila - na današnji dan - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.00 Obvestila, čestitke poslušalcev + EP - 17.00 Studio ob 17.00 - 19.00 Radijski dnevnik - 19.45

Vsaka domovina ima svoje nebo

Gledam skozi okno in opazujem zasnežene vrhove gora, ki se dvigajo v modro nebo, polja, ki so razpršena okrog mesta kot lasje, gozdove, ki dajejo zavetje živalim in bele oblake, ki sipajo srečo, veselje, svobodo in prijateljstvo. Ob tem me navdajata tiha sreča in mir.

Če samo pomislim, kako je bilo v tistih dneh, ko so modro nebo prekrili črni oblaki, iz katerih se je vsula nesreča, bolečina, groza smrti, me stisne v srca in s tesnobnimi občutki me spomin ponese nazaj. Skrivali smo se v temnih kletah, v katerih otroci nikdar nismo imeli prijetnega občutka, saj so kleti nekaj temnega in praznega, vendar so bile takrat naše edino zavetje.

V tistih dneh sem šele spoznala, kaj je to domovina, saj sem se nenehno bala, da zopet pride neka temna sila in nam vzame naše gore, majhen del morja, gozdove, polja in dom. Če bi se takrat preselila v drugo deželo, bi se kmalu vrnila, saj bi pogrešala mamo, očeta, prijatelje in toplino doma, ki je moja domovina.

Spet so prišli tisti beli oblaki, črne pa so zrinili nad drugo deželo, ki prestaja še hujše dni, kot smo jih mi.

Neža Trobec, 6. a r. OŠ Jakoba Aljaža Kranj

Mama, kdaj bomo šli domov?

Mama, kje so moje igrače?
Zakaj jih nisem mogel
vzeti s sabo?
Kje je moj medo,
pa žoga s pikami in kocke?
Kje je zdaj naš kuža?
Zakaj smo ga pustili doma,
tako samega?

Mama, pojdemo domov!
Tu ni nič mojega.
Tu ni naše mize,
tu ni moje postelje,
tu ni našega vrta.
In tu ni našega atija.

Mama, zakaj gledaš stran?
Mama, ali jokaš?
Vzgojiteljica Dragica

Vreme pa tako

Mokri vrabci se stiskajo,
nimajo marele,
mi po lužah skačemo,
tako je pač, tako je.
Nace Pertovt, 3. b r. OŠ
Ivana Groharja Škofja Loka

Gledališče

V ponedeljek smo šli
sedmošolci in osmošolci
v gledališče. Vsaj pouka
nismo imeli. Ogleдали
smo si tri kratke igre, ko-
medije. Nasmejali sem se
do solz, zaradi komedij
na odru plus sošolčevih
komentarjev.

Benjamin Prelog, 8. c r. OŠ
heroja Bračiča Trzič

Pomagali smo ljudem, ki so ostali brez vsega

Čeprav še najraje poslušamo pravljice, pojemo pesmice in se igramo, po TV vsak dan gledamo vojno. Tam, kjer je vojna, se vsak dan streljajo, mečejo bombe in podirajo hiše. Ljudje jokajo in bežijo v kleti in zaklonišča. Veliko ljudi je zbežalo tudi v Slovenijo, to so zdaj begunci. Dobri ljudje jim pomagajo.

Tudi mi smo se v vrtec odločili, da bomo zbirali obleko, čevlje in igrače. Doma so nam mamice naložile polno tega v vrečke ali škatle. Skupaj smo prinesli v vrtec. Zbrali smo več kot dvajset vrečk in škatel. Narisali smo tudi risbice za otroke, ki jih ne poznamo.

Danes je tovarišica vse, kar smo zbrali, poslala v Radovljico, kjer so naložili na kamion, ki je prišel s Krka. To je na morju in je daleč. Ta kamion bo odpeljal tudi naše stvari ljudem, ki jih potrebujejo. Jutri jih bodo že dobili. Upamo, da jih bodo veseli. ●

Otroci iz male šole vrta v Lescah

Romana za najmlajše

Priljubljena pevka Romana Krajncan je otroke spet razveselila z novo kaseto, tretjo po vrsti. Kaseto, ki ima naslov Romana za najmlajše in na kateri so lepe pesmice Murnčki, Miška Maška, Zasneženi mož, Pustna, je izšla pri kranjski kasetni založbi Pan. Besedila so napisali znani avtorji, glasbo njen mož Lojze Krajncan, ki je obenem tudi producent, sodelovala pa sta dva odlična glasbenika: Milka Lazar in Dominik Krajncan ter člani Big banda RTV Slovenije. In še zanimivost: spremlja jo otroški zbor pripravnice glasbene šole Kranj, ki ga vodi Tatjana Zepič. Sodelovalo je tudi Žito Lesce.

Romana bo kaseto predstavljala na različnih prireditvah po Gorenjskem in v Sloveniji, tako tudi v Merkurjevi pravljici deželi na Miklavževem sejmu, na Žitovem sejmu Živ žav v Radovljici. Med otroki zelo priljubljena Romana že nekaj časa vodi na kranjskem

Romana Krajncan

radiu Vrtiljak za otroke. Otroške risbice, ki jih dobiva, bo razstavila na Miklavževem sejmu.

Na Silvestrovo pa bodo ob 20. uri zvečer na prvem programu TV Slovenija Romana imela musical Jupi - Je, v katerem bo pevka in igralka. Sodelovali bodo tudi plesalci Mojce Horvatove. ● D. Sedej

Prvošolčki z Orehka Super šola

V podružnični šoli Lucijana Seljaka na Orehku letos poteka v I. b razredu pod pečatom Zavoda RS za šolstvo poskusni integrirani pouk. Vodi ga učiteljica Tatjana Štular. Tokrat ne bomo razpredali umnih prireditev, v čem je integrirani pouk boljši, ustvarjalnejši, sproščenejši, prijaznejši od klasičnega. Prvošolčke smo vprašali, kako ga oni doživljajo.

Anže: »Doma sem v Stražišču, na Orehku hodim zaradi drugačnega pouka. S sošolci se dobro razumemo. Nekateri se včasih tudi stepejo, bolj za "hec", če postane kritično, z Maticem poseževa vmes.«

Saša: »Šola mi je všeč, ker ni ocen. Če bi tovarišica ocenjevala, bi me skrbelo, kakšne bodo ocene. Pišemo že vse vlike tiskane črke, nekaj malih. Doma tudi sama od sebe pišem in berem.«

Matic: »V našem razredu je boljše kot v I. a. Tam morajo učenci mirno sedeti. Mi imamo videorekorder, na katerem gledamo največ filme o živalih. Črni pikni veliko. Sam ne vem, kaj so ocene, mamici pa je všeč, ker jih ni.«

Klavdija: »Raje hodim v šolo, kot sem v vrtec. V šoli se več dogaja, vsak dan zvem in se naučim česa novega. Tovarišica je zelo dobra. Vsi smo prijatelji, najboljša prijateljica je Saška.«

Špela: »Šola je super, tudi tovarišica je super, zelo prijazna. Imamo malo naloge. Edino, kar mi ni všeč, je varstvo po pouku. Včeraj smo imeli na obisku ravnatelj. Bila sem novinarka RTV Rožica. Pozdravila sem goste in jim predstavila učence. Zanje smo pripravili tudi lutkovno igrice, vendar so prej odšli. Bili smo razočarani.« ● H. Jelovčan

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 9.50 Video strani
 10.00 Mozaik, ponovitev
 10.00 Angleščina - Follow me
 10.25 Radovedni Taček: Robot
 10.40 Lonček, kuhaj: Zabeljeni doma-
 či rezanci
 10.50 Potepuh in nočna lučka
 11.05 Zgodbe iz školjke
 12.25 Večerni gost: Tone Hočevnar
 13.15 Forum
 13.30 TV dnevnik
 13.40 Video strani
 15.20 Video strani
 15.30 Videogodba, ponovitev
 16.15 EP, Video strani
 16.20 Sova, ponovitev
 16.50 EP, Video strani
 16.55 Poslovne informacije
 17.00 TV dnevnik
 17.05 Srčni infarkt, kanadsko franco-
 ski film
 18.45 Klasični dosežki v oblikovanju,
 ponovitev angleške dokumen-
 tarne serije
 19.10 Risanka
 19.17 EPP
 19.20 TV okno
 19.24 EPP
 19.30 TV dnevnik
 19.55 Vreme
 20.00 Utrip
 20.15 EPP
 20.20 Žrebanje 3 x 3
 20.30 EPP
 20.35 Kavarna, ponovitev
 21.35 Sova
 Na zdravje, ameriška nanizan-
 ka
 22.00 TV dnevnik, šport, vreme
 22.20 EP, Video strani
 22.25 Sova
 Film oživi, francoska nadalje-
 vanka

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 9.55 Piancavallo: Svetovni pokal v
 alpskem smučanju, slalom (ž),
 prenos 1. teka
 12.55 Piancavallo: Svetovni pokal v
 alpskem smučanju, slalom (ž),
 prenos 2. teka
 18.30 Teleski '90: Pripravimo se na
 smučanje, ponovitev
 19.00 Garfield in prijatelj
 19.30 TV dnevnik HTV
 20.15 Filmske uspešnice: Vrnitev
 Perryja Masona, ameriški film
 21.50 Svetovni pokal v alpskem smu-
 čanju, slalom (ž), posnetek iz
 Piancavalla
 22.35 Program HTV 1
 23.00 Yutel, eksperimentalni progra-
 mi

1. PROGRAM TV HRVAŠKA

- 7.10 Sporočila beguncem
 7.25 Dobro jutro, Hrvaška
 8.00 Poročila
 8.05 TV nadaljevanka
 9.00 Poročila
 9.05 TV šola - Odprta ura
 10.00 Poročila
 10.05 Reportaže
 11.00 Poročila
 11.05 Spored za otroke
 12.00 Poročila
 12.05 Vključitve
 13.00 Poročila
 13.05 Reportaže
 13.30 TV nanizanka
 14.00 Poročila
 14.15 Igrani film
 16.00 Poročila
 16.20 Glasba
 16.30 Reportaže, vključitve
 17.00 Poročila v angleščini
 17.05 Vključitve
 17.30 Diogenes, TV nadaljevanka
 18.10 Poročila
 19.05 Na začetku je bila beseda

- 19.30 TV dnevnik
 20.15 Zakaj se bojujemo, ameriška
 dokumentarna serija
 21.00 Dober večer, domovina
 21.30 Politični magazin
 23.00 TV dnevnik
 23.50 Poročila v nemščini
 23.55 Poročila v angleščini
 0.00 TV izbor
 1.00 Poročila

2. PROGRAM TV HRVAŠKA

- 12.30 Piancavallo: Svetovni pokal v
 alpskem smučanju, slalom (ž),
 posnetek
 12.55 Piancavallo: Svetovni pokal v
 alpskem smučanju, slalom (ž),
 prenos 2. teka
 16.45 Video strani
 16.55 Napoved sporeda
 17.00 Otok zakladov, mladinska na-
 daljevanka
 18.00 Risanka
 18.30 Zlatko in detektiv
 19.15 Risanka
 19.30 Dnevnik
 20.20 Alo, alo, angleška humoristi-
 čna sirija
 20.50 Ameriške kronike, ameriška
 dokumentarna serija
 23.10 Calebove hčerke, kanadska na-
 daljevanka
 0.00 Hip depo
 2.00 Video strani

KANAL A

- 10.00 Ponovitev večernega progra-
 ma
 20.00 Dober večer
 20.15 Informativno dokumentarni
 program
 20.30 Ljubljanski kinematografi pred-
 stavljajo
 21.00 V znaku kozoroga, nadaljevan-
 ka
 22.00 Upor, ameriški barvni film;
 Mark Stevens, Angela Lansbu-
 ry

TV KOPER

- 13.00 Športne oddaje
 14.30 Čarobna svetilka, ponovitev
 15.30 Rayanovi, ameriška nanizanka
 16.00 Agent Pepper, ponovitev
 17.00 Biblijska ozemlja
 17.30 Človek iz Shelforda, angleška
 nadaljevanka
 18.20 Globus
 19.00 TV dnevnik
 19.30 Jutri je nedelja, verska oddaja
 19.40 Čarobna svetilka, otroški pro-
 gram
 20.30 Človek, ki je naslikal smrt,
 ameriški barvni film
 21.40 TV dnevnik
 21.50 Rayanovi, ameriška nanizanka
 22.30 Agent Pepper
 23.10 Športna rubrika

TV AVSTRILJA 1

- 9.00 Jutranji program: Čas v sliki
 9.05 Simpsonovi, ponovitev
 9.30 Angleščina
 10.00 Francoščina
 10.30 Ruščina
 12.20 Kraljestvo narava
 12.30 Hello Austria, hello Vienna
 13.00 Čas v sliki
 13.10 Mi, ponovitev
 13.35 Ti si čudovita, nemški film
 15.05 Popaj, risanka
 15.10 Comedy capers
 15.25 Biblija za otroke
 15.30 Jaz in ti, otroški program
 15.35 The Real Ghostbusters, risan-
 ka
 16.00 Otroški Wurlitzer

- 17.00 Mini čas v sliki
 17.10 Franz in Frei
 18.00 Čas v sliki
 18.05 Nogomet
 18.30 Trapper John
 19.30 Čas v sliki
 19.53 Vreme
 20.00 Šport
 20.15 Družinski praznik
 21.55 Zlata dekleta
 22.00 STolp groze, ameriški film;
 Kurt Russel, Richard Yniguez,
 Ned Beatty, John Forsythe
 Čas v sliki
 23.50 Krute oči, francoski film; Mic-
 hael Morgan, Robert Hossein,
 Marie - France Pisier

TV AVSTRILJA 2

- 10.00 Šport
 tenis - Davisov pokal, prenos
 finala in Lyona
 14.05 Leksikon umetnikov
 15.15 vaše glasbene želje
 16.00 Poročila iz parlamenta
 17.00 Ljuba družina
 17.45 Kdo me hoče? - Živali iščejo
 dom
 18.00 Mačke in pes
 18.30 Slika Avstrije
 19.00 Avstrija danes
 19.30 Čas v sliki, vreme
 20.00 Kultura
 20.15 Mostovi na Toko-Ri
 21.55 Čas v sliki
 22.05 Šport
 22.35 X-Ray, intervjuji
 23.05 Tina Turner - the Girl from Nut-
 bush
 0.00 The Story of Rock'nRoll
 0.25 Queen - Magic Years, ob 20.
 obletnici skupine Queen

RADIO TRIGLAV JESENICE

- 11.45 - Pričetek, opoldanski telegraf,
 horoskop, Duhovna obzorja, Danes
 do 13. - Radio Slovenija, DOmače
 novice I, kuharsko nasvet, tečaj an-
 gleškega jezika - BBC, DOgodki ino-
 dmevi - Rdio Slovenija, obvestila, DO-

NE POZABITE - DANES OD 16.45 DO 18. URE »UGANI ŠTEVILKO« NA RADIU TRIGLAV JESENICE, TUDI ZA BRALCE GORENJSKEGA GLASA.

ADRIATIC

zavarovalna družba d.d. Koper
 PE Kranj - telefon: 064/211-688

Agencije

- PAM d.o.o.** za območje Jesenice, Radovljica, Tržič - telefon:
 064/801-212
SVETING d.o.o. za območje Kranja z okolico - telefon:
 064/43-346
DEMA d.o.o. za območje občine Škofja Loka - telefon:
 064/621-961

KINO

30. novembra

CENTER amer. kom. FILOFAX ob 17. in 19. uri, prem. amer. fant. pust. fil-
 ma GOSPODAR ZVERI II. ob 21. uri **STORŽIČ** hongkon. karate film **ZO-
 DIAK AMERIKA III.** - PEKLENSKI KARATEIST ob 16. uri, prem. franc. trde
 erot. **ZAPELJEVANJE MLADOLETNIKOV** ob 18. in 20. uri **ZELEZAR** amer.
 avstral. west. **NAJBOLJŠI STRELEC** ob 17. in 19. uri, prem. amer. melo-
 drama **BARFLY** ob 21. uri **DUPLICA** amer. nem. fant. film **NEDOKONČA-
 NA ZGODBA II.** ob 17. in 19. uri, prem. špan. filma **ŽENSKA NA ROBU ŽIV-
 ČNEGA ZLOMA** ob 21. uri **TRŽIČ** amer. fis. REŠITELJI ob 17. uri, amer.
 kom. **TRIJE MOŠKI IN MLADA DAMA** ob 19. in 21. uri **RADOVLJICA**
 amer. avant. film **KROKODIL DANDY** ob 20. uri **bled** amer. fant. film **NE-
 DOKONČANA ZGODBA** ob 20. uri, amer. erot. film **ROLETA STRASTI** ob
 22. uri **BOHINJ** amer. pust. film **BARVA DENARJA** ob 20. uri

SLOVENIJA 1 17.05

SRČNI INFARKT

francosko kanadski barvni film;
 igrajo: Sylvain Copans, Nicolas
 Marodi, Cecilia Rouaud, Delphi-
 ne Gouttman, Ilivier Montiege,
 Lucie Blossier.
 Martin, enajstletni deček, se ne-
 kaj dni vede nenavadno, je žalo-
 sten, manjka pri pouku, izogiba
 se prijateljem. Soščolci in prijate-
 lji želijo izvedeti, kaj je z njim na-
 robe. Ko ga obiščejo na domu,
 ugotovijo, da je mati nenadoma
 umrla in da Martin njeno smrt
 skriva, ker se boji, da ga bodo
 dali v sirotišnico. Prijatelji mu
 sklenej pomagati. Skrivaj pokop-
 pljejo mamo, prinašajo mu hra-
 no, pomagajo pri učenju. Toda
 materin prijatelj naposled ugotov-
 i, kaj se je zgodilo in Martin
 konča tako, kot se je bal - v siro-
 tiščini, kjer naj bi po mnenju učitel-
 jev in socialnega delavca zanj
 še najbolj poskrbeli.

mače novice II. Zabavno glasbena
 kontaktna oddaja - izmenoma Ugnai
 številko ali Moja jeleosa kot tvoja,
 čestitke, 19.00 - Zaključek

1. RADIO ŽIRI

16.00 - Razvedrilno popoldne na valov-
 vih Radia Žiri - vmes EPP in obvestila
 - 19.00 - Odpoved programa -

1. PROGRAM RADIO SLOVENIJA

16.00 Obvestila, če-
 stitke poslušalcev + EP - 17.00 Stu-
 dio ob 17.00 - Tedenski aktualni mo-
 zaik - 19.00 Radijski dnevnik + EP +
 vreme - 19.45 Lahko noč, otroci -
 20.00 Radio na dopustu - 22.00 Zrcalo
 dneva - 22.30 Kratka radijska igra -
 23.05 Literarni nočno - Bruno Du-
 bak: Čuvar meha - zgodovinarja -
 23.15-5.00 Nočni program - glasba

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 8.00 Video strani
8.10 Otroška matineja
8.10 Živ žav
9.10 Telovadka, ponovitev francoske nadaljevanke
9.40 Glasba skozi čas, koprodukcija
10.40 Garfield in prijatelji, ponovitev
11.05 Videomeh
11.35 Obzorja duha
11.55 EP, Video strani
12.00 Murphy Brown, ameriška nanižanka
12.30 TV dnevnik
12.40 Zelena ura, ponovitev
13.40 Ona + ON, ponovitev
14.40 Video strani
14.50 Johann Sebastian Bach, nemška nadaljevanke
15.35 Sova, ponovitev
16.55 Poslovne informacije
17.00 Poročila
17.05 Harveyjeva dekleta, ameriški film
18.40 EP, Video strani
18.45 Risanka
18.55 EPP
19.00 TV mernik
19.15 TV okno
19.20 Slovenski loto
19.24 EPP
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
20.00 Zrcalo tedna
20.15 EPP
20.20 Moj prijatelj Giono, francoska nanižanka
21.10 EPP
21.15 Zdravo
22.35 TV dnevnik, šport, vreme
23.05 EP, Video strani
23.10 Sova
Razrednik, ameriška nanižanka
V območju somraka, ameriška nanižanka
0.35 Video strani

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 9.55 Piancavallo: Svetovni pokal v alpskem smučanju, slalom (m), prenos 1. teka
12.55 Piancavallo: Svetovni pokal v alpskem smučanju, slalom (ž), prenos 2. teka
13.50 Program HTV 1
18.15 Svetovni pokal v alpskem smučanju, slalom (ž), posnetek iz Piancavalla
19.00 Da ne bi bolelo: Vpliv hrupa na zdravje
19.30 TV dnevnik Sarajevo
19.55 Tara - Za vsakogar in nikogar, dokumentarna oddaja
20.15 Potsdam: Podelitev Feliksa, evropske nagrade za film, prenos
22.35 Drugačne zvezde: Pot v pragozd, potpisna reportaža
23.05 Izbor filmov znanih režiserjev: Liliana Cavani: Nočni portir, italijansko angleški film
1.00 Yutel, eksperimentalni program

1. PROGRAM TV HRVAŠKA

- 7.10 Sporočila beguncem
7.25 Dobro jutro, Hrvška
8.00 Poročila
8.05 Kalni izvir, nadaljevanke
9.00 Poročila
9.05 Dokumentarna oddaja
10.00 Poročila
10.05 Za svobodo
11.00 Poročila
11.05 Spored za otroke
12.00 Poročila
12.05 Plodovi zemlje, kmetijska oddaja
13.00 Poročila
13.05 Vključitve, reportaže
13.50 Poročila

- 14.00 Cilj: Burma, ameriški film (čb)
16.00 Poročila
16.20 Dokumentarni program
17.00 Poročila v angleščini
17.05 Dokumentarna oddaja
18.00 Poročila
18.15 National geographic, ameriška dokumentarna serija
19.00 Hrvška vojna lirika
19.30 TV dnevnik
20.15 Dirigenti in glasbeniki, TV nadaljevanke
21.00 Politični magazin
23.00 TV dnevnik
23.50 Poročila v nemščini
23.55 Poročila v angleščini
0.00 TV izbor
1.00 Poročila

2. PROGRAM TV HRVAŠKA

- 12.30 Piancavallo: Svetovni pokal v alpskem smučanju: slalom (ž), posnetek 1. teka
12.55 Piancavallo: Svetovni pokal v alpskem smučanju: slalom (ž), posnetek 1. teka
16.45 Video strani
17.00 Vrnitev neverjetnega Hulka, ameriški barvni film
18.45 Smrkci, risana nanižanka
19.15 TV fortuna
19.30 Dnevnik
20.15 Dragi John, ameriška humoristična nanižanka
20.50 Pravilo molka, ameriški barvni film
22.30 V območju somraka, ameriška nanižanka
23.20 Jazz
0.20 Video strani

KANAL A

- 10.00 Spektakel na kolesu in deski, ameriški dokumentarni film
Brez kontrole, ameriški pustolovski film
20.00 Čebulno polje, ameriški barvni film
22.00 Dan delfina, ameriški barvni film

TV KOPER

- 13.00 Športne oddaje
14.30 Čarobna svetilka
15.30 Rayanovi
16.10 Agent Pepper
17.00 Aktualna tema
17.40 Človek, ki je narisal smrt, ponovitev
19.00 TV dnevnik
19.30 Čarobna svetilka, otroški program
20.30 Kanzaški uporniki, ameriški barvni film
22.05 Zrebanje loto
22.10 TV dnevnik
22.20 Rayanovi, ameriška nanižanka
23.00 Agent Pepper
23.50 Športna rubrika

TV AVSTRJA 1

- 9.00 Čas v sliki
9.05 Michael Strogoff, nemška nadaljevanke
10.30 Katts & Dog
11.00 Tiskovna konferenca
12.00 Tednik
12.30 Orientacija
13.00 Čas v sliki
13.10 Anatevka, ameriški glasbeni film
16.00 Jaz in ti, otroški program
16.05 Čarobna pišal
16.55 Michaelov zveneči odventni koledar
17.00 Mini čas v sliki
17.10 X-large
18.30 Trapper John

- 19.30 Čas v sliki
19.48 Šport
20.15 Dvignite zaveso
21.10 Rodbina iz sosednje Avstrije
21.55 Salom
22.00 Evropske zvezde žarijo
0.00 Šport
1.00 Čas v sliki

TV AVSTRJA 2

- 9.00 Čas v sliki
9.05 Kulturni tednik
9.30 Bitka pri Austerlitzu
10.50 Mozartov koledar
10.55 Mozart - ena glava in veliko obrzov
11.50 Šport
12.30 legenda o rdečkastem vinu
13.00 Dober dan, Koroška
13.30 Slike iz Avstrije
14.15 Športno popoldne
16.00 ADventno petje
16.30 Moje pustolovščine v morju
17.15 Klub za seniorje
18.00 Mačke in pes
18.30 Slike Avstrije
18.55 Kristjan v času
19.00 Avstrija danes
19.30 Čas v sliki
19.48 Kaj besede tehtajo
20.15 Goreče nebo, francosko-italijansko-nemška nadaljevanke
22.00 Čas v sliki
22.05 Šport
22.10 Twin Peaks
22.55 Angelčka brez kril, ameriški film
0.25 Bellamy
1.10 Čas v sliki

RADIO TRIGLAV JESENICE

- 8.00 - Pričetek, ura za najmlajše, minute z godbamina pihala, Slovenci v svetu, Špikov kot, kuharski nasveti, kupim - prodam, Nedeljsko popoldne, 19.00 - Zaključek

1. RADIO ŽIRI

- 9.00 - Napoved programa - radijski koledar - EPP - sprehod po kinodvoranah - 10.00 - Športne novice - 10.20 - Alpetourovo turistično okence z nagradami - 11.00 - Novice in dogodki - obvestila - mali oglasi - 12.00 - Nedeljska duhovna misel - 12.15 - EPP - 12.30 - Čestitke in pozdravi - 13.30 - Nedeljsko popoldne na frekvencah 91,2, 98,2 in 96,4 MHz - vmes kulturni kažipot - vremenska napoved - prometni servis - pregled slovenskega časopisja - aktualni športni dogodki in sprehod po naših kinodvoranah - 15.30 - Odpoved programa -

1. PROGRAM RADIO SLOVENIJA

- 5.00-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Radijska igra za otroke - 9.05 Pomnjenja - 10.00 Poročila - 11.05

KINO

- CENTER amer. kom. FILOFAX ob 17. uri, špan. film ŽENSKA NA ROBU ŽIVČNEGA ZLOMA ob 19. uri, prem. amer. melodrame BARFLY ob 21. uri
STORŽIČ hongkon. karate film ZODIAC AMERIKA III. - PEKLENSKI KARATEIST ob 16. uri, franc. trda erot. ZAPLEJEVANJE MLADOLETNIKOV ob 18. in 20. uri
ZELEZAR amer. ris. REŠITELJ ob 17. uri, amer. avstral. west. film NAJBOLJŠI STRELEC ob 19. uri, amer. trda erot. ŠEFINJA ZNA VSE ob 21. uri
DUPLICA prem. amer. fant. pust. filma GOSPODAR ZVERI II. ob 17. in 19. uri, prem. franc. trde erot. RAZPOSAJENI SEKS ob 21. uri
TRŽIČ amer. nem. fant. film NEDOKONČANA ZGODBA II. ob 17. in 19. uri, amer. trda erot. ZALJUBLJENA SIRENA ob 21. uri
RADOVLJICA amer. ljub. film LJUBEZEN PO ŠOLSKO ob 18. uri, amer. erot. film ROLETA STRASTI ob 20. uri
BLED amer. pust. film BARVA DENARJA ob 18. uri, amer. črna drama ZADNJI ODCEP ZA BROOKLYN ob 20. uri
BOHINJ amer. fant. film NEDOKONČANA ZGODBA ob 20. uri

SLOVENIJA 1 17.05

HARVEYEVA DEKLETA

ameriški barvni film; igrajo: Judy Garland, John Hodiak, Ray Bolger, Angela Lansbury, Preston Foster.

Z vlakom, ki pelje na divji zahod potuje skupinica urejenih deklet, odločenih, da postanejo natakarnice v eni od uglednih Harveyjevih restavracij. V novem kraju, tako značilnem za pionirska leta, pa naletijo na lahka dekleta, ki nastopajo v sosednjem lokalju kot pevke in plesalke. Med njimi pride do napetosti, še posebej potem, ko se lastnik zaljubi v eno od Harveyjevih deklet. To je majhno, skromno, a določno bitje, ki se je natakarnicam pridružil šele potem, ko ni bilo nič iz poroke, zaradi katere se je pripeljal v tuj kraj. Dogajanje sestavlja jo številne intrige, pretepi in nazadnje celo požar, toda navsezadnje se vse dobro konča, poražene plesalke zapustijo mesto, srečni par pa se poroči.

Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 16.00 Lojtrca domačih - 18.00 Reportaža na kratko - 19.00 Radijski dnevnik - 19.45 Lahko noč, otroci - 20.00-22.00 V nedeljo zvečer - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Literarni noktur - 23.15-04.30 Nočni program, glasba

PRO 7

6.00 Pustolovščina divjina 6.30 V carstvu divjih živali, ameriški dokumentarni film 7.10 Poročnik Preston 7.35 Vicki 8.00 Mork in Mandy 8.25 Muppet show 8.55 Dvojno življenje dr. Clitterhousa, ameriški film 10.30 Cosby show 11.00 M.A.S.H. 10.55 Blagoslovljena ekipa 12.25 V carstvu divjih živali 13.05 Dama diamantov, ponovitev 14.50 Oh, Egon, nemški film 16.30 Hardcastle & McCormick 17.50 Ženska z železno krinko, ponovitev ameriškega filma 19.00 Cosby Show, ponovitev 20.00 Dnevnik 20.15 Perry Mason; Denar - šport - umor, ameriška kriminalna 22.15 Ulice San Francisca 23.20 Vroča kri v žilah, italijanski film 1.00 Dnevnik 1.10 Harryjevo nočno sodišče 1.35 FBI 2.35 Konflikt, ameriški film 4.00 Dnevnik 4.10 Dvojno življenje dr. Clitterhousa, ponovitev

SCREENSPORT

7.00 Powersport 8.00 Bowling 9.00 Motošport 9.30 Konjenišvo 10.00 Golf 11.00 Ameriški college nogomet 13.00 Konjenišvo 10.00 Golf, US PGA Tour 11.00 Ameriški College nogomet 13.00 Konjenišvo 14.00 Boks

1. decembra

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 8.50 Video strani
- 9.00 Mozaik, ponovitev
- 9.00 V znamenju dvojčkov, lutkovna igrica
- 9.15 Zvoki tamburic, 1. oddaja
- 9.45 Da ne bi bolelo: Vpliv hrupa na zdravje
- 10.10 Utrip
- 10.25 Zrcalo tedna
- 10.40 TV mernik
- 10.55 Povečava: France Štiglic, portret
- 12.25 Video strani
- 13.30 TV dnevnik
- 14.40 Video strani
- 14.50 Obzorja duha, ponovitev
- 15.10 Sova, ponovitev
- 16.40 EP, Video strani
- 16.45 Poslovne informacije
- 16.50 TV dnevnik
- 16.55 Slovenska kronika
- 17.05 Mozaik, ponovitev: Zdravo
- 18.25 EP, Video strani
- 18.30 Spored za otroke in mlade
- 18.30 Radovedni Taček: Ogledalo
- 18.40 Potepuh in nočna lučka
- 18.55 Risanka
- 19.17 EPP
- 19.20 TV okno
- 19.24 EPP
- 19.30 TV dnevnik
- 19.55 Vreme
- 19.59 EPP
- 20.05 Pomota, Noe, Noe, TV adaptacija predstave drame SNG Maribor
- 20.55 EPP
- 21.00 Osmi dan
- 21.45 EP Video strani
- 21.50 TV dnevnik, vreme
- 22.20 Kostum - moda - balet - Gallus
- 22.55 Sova
- V območju somraka, ameriška nanizanka
- Nedotakljivi, ameriška nanizanka
- 0.45 Video strani:

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 17.00 Teleski '90: Pripravimo se na smučanje, ponovitev
- 17.30 Regionalni programi TV Slovenija - Studio Ljubljana
- 19.30 TV dnevnik HTV
- 20.00 Tribute to...
- 20.30 Po sledih napredka
- 21.00 Sedma steza
- 21.30 Made in Slovenija
- 22.30 Yutel, eksperimentalni program

1. PROGRAM TV HRVAŠKA

- 7.10 Sporočila beguncem
- 7.25 Dobro jutro, Hrvaška
- 8.00 Poročila
- 8.05 Kalni izvir, avstralska nadaljevanja
- 9.00 Poročila
- 9.05 TV šola
- 10.00 Poročila
- 10.05 Reportaže, vključitve
- 11.00 Poročila
- 11.05 Spored za otroke
- Pojdi nekam, ne ve se, kam, lutkovna igrica
- Sedmi veter
- 11.45 Mirovne pobude
- 12.00 Poročila
- 12.05 Vključitve
- 13.00 Poročila
- 13.05 Reportaže
- 13.30 TV nanizanka
- 14.00 Sporočila beguncem
- 14.30 Poročila
- 15.05 Ambasadorkin mož, francosko kanadska nadaljevanja
- 16.00 Poročila
- 16.30 Kultura
- 17.00 Poročila v angleščini
- 17.05 Vključitve, reportaže

- 18.00 Poročila
- 18.20 Kristjani, angleška dokumentarna serija
- 19.30 TV dnevnik
- 20.15 Hrvaška v svetu
- 23.00 TV dnevnik
- 23.50 Poročila v nemščini
- 23.55 Poročila v angleščini
- 0.00 TV izbor
- 1.00 Poročila

2. PROGRAM TV HRVAŠKA

- 16.45 Video strani
- 17.00 Malavizija
- 19.30 Dnevnik
- 20.20 Marshallove kronike, ameriška dokumentarna serija
- 20.30 Izgubljeni raj, avstralska nadaljevanja
- 21.35 Električni kavboj
- 22.10 Temna plat pravice
- 23.00 Brez toka
- 0.00 Video strani

KANAL A

- 10.00 Ponovitev sobotnega programa
- 20.00 Dober večer
- 20.10 Informativno dokumentarni program
- 20.30 Teden na borzi
- 20.40 Davčni svetovalec
- 20.45 Juda, vohljač in zvezdice, španska humoristična nanizanka
- 21.15 Slep let, ameriški vohunski film

TV KOPER

- 13.00 Športne oddaje
- 14.30 Čarobna svetilka, otroški program
- 15.10 Rayanovi, ameriška nanizanka
- 16.10 Agent Pepper
- 17.00 Kanzaški uporniki, ponovitev
- 18.30 Risanke
- 18.45 Odprta meja
- 19.00 TV dnevnik
- 19.30 Čarobna svetilka - otroški program
- 20.30 Ponedeljkov športni pregled
- 21.30 Rayanovi, ameriška nanizanka
- 22.10 TV dnevnik
- 22.20 TV glasba
- 22.50 Policijske novice, ameriška nanizanka
- 23.40 Športna rubrika

TV AVSTRIJA 1

- 9.00 Čas v sliki
- 9.05 Katts & Dog
- 9.30 Slika Avstrije
- 10.00 Šolska TV
- 10.30 Ti si čudovita, ponovitev nemškega filma
- 12.00 Poročila iz parlamenta, ponovitev
- 13.00 Čas v sliki
- 13.10 Tednik
- 13.40 Srečanje z naravo
- 14.10 Dediščina Guldenburgovih
- 14.55 nekoč
- 15.00 Jaz in ti
- 15.05 Garfield in njegovi prijatelji, risanka
- 15.30 Am, dam, des
- 16.05 Nonni in Manni, nadaljevanja
- 16.30 Ding, dong
- 17.00 Mini čas v sliki
- 17.10 Wurlitzer
- 18.00 Čas v sliki
- 18.05 Mi
- 18.30 Wolfgang
- 19.22 Znanje danes
- 19.30 Čas v sliki
- 20.00 Šport
- 20.15 Šport v ponedeljek
- 21.08 Kuharski mojstri
- 21.15 Pogledi s strani

- 21.25 Peter Strohm
- 22.15 Bližnji posnetek
- 22.45 Killer McCoy; Mickey Rooney, Brian Donlevy, Ann Blyth
- 0.25 Dance House
- 0.30 Čas v sliki

TV AVSTRIJA 2

- 8.30 Vremenska panorama
- 16.35 Leksikon umetnikov
- 16.45 Smithsonian World, 8. del
- 17.30 Lipova ulica, družinska serija
- 18.00 Mačke in pes
- 18.30 Srček
- 19.00 Lokalni program
- 19.30 Čas v sliki
- 20.00 Kultura
- 20.15 Münchenčana v Hamburgu
- 21.08 Kuharski mojstri
- 21.15 Teleskop: gentleman Jimmy
- 22.00 Čas v sliki
- 22.30 Rojstvo Evrope, 4. del
- 23.25 Jour Fixe
- 0.25 Hello Austria, hello Vienna
- 0.55 Čas v sliki

RADIO TRIGLAV JESENICE

- 11.45 - Pričetek, opoldanski telegraf, horiskop, Danes do 13. - Radio Slovenija, glasbena rubrika - klasična glasba, pregled nastopov gorenjskih športnikov, DÖmače novice I, razgovor, Dogodki in odmevi - Radio Slovenija, obvestila, Domače novice II, aktualna tema, čestitke poslušalcev, BBC London - večerna informativna oddaja, 19.000 - Zaključek

1. RADIO ŽIRI

- 16.00 - Napoved programa - EPP - 16.50 - Športne novice - 17.00 - Obvestila - 17.15 - Otroški program - 18.00 - Mladinski program - 19.00 - Odpoved programa -

1. PROGRAM RADIO SLOVENIJA

- 4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 7.00 Druga jutranja kronika - 8.05 Zabavna in narodnozabavna glasba +

SLOVENIJA 1 SOVA

V OBMOČJU SOMRAKA

2. del ameriške nanizanke V majhnem mestu se je nenadoma razširila nenavadna bolezen. najprej je napadala samo kmete, potem delavce, zdaj pa ni več nihče varen. Bolniki imajo napade smeha, agresivnosti, panike... skratka, nori so. Mladi preiskovalec Edward Sayers in Amanda Strickland raziskujeta primer.

EP - 10.00 Dopoldanski dnevnik: Informacije, gospodarstvo, glasba - 12.05 Na današnji dan - 12.30 Kmetijski nasveti - 15.00 Radio danes, radio jutri - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.00 Obvestila, čestitke poslušalcev + EP - 17.00 Studio ob 17, in glasba - 19.00 Radijski dnevnik + EP + vreme - 19.45 Lahko noč, otroci - 20.00 Sotočja (prenos iz studia Radia Maribor) - 21.05 Zaplešite z nami - 23.05 Literarni nokturmo - Boris Pangerc: Moji briegi - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

PRO 7

6.05 Agencija Maxwell 6.50 Rawhide, ponovitev 8.25 Richmond Hill 9.15 Adderly 10.20 Rawhide 11.20 Grk osvaja Chicago 11.45 Cosby show 12.10 Trd, toda prisrčen 13.05 Perry Mason; Denar - smrt - umor, ameriška kriminalka, ponovitev 15.45 Avtoman - superdetektiv 16.30 Res velik razred, ameriška mladinska nadaljevanja 17.10 Kolt za vsak primer 18.00 Risanka 20.00 Dnevnik 20.15 Gung Ho, ameriški film; Michael Keaton, Mimi Rogers 22.35 polnočni klici 23.35 Sla po ubijanju, ameriški film 1.10 Dnevnik 1.20 Ulice San Franciska 2.20 Vroča kri v žilah, ponovitev 3.50 Avtostopar

GORENJSKI GLAS

REMONT p.o. KRANJ

AVTOMOBILI RENAULT - ŠKODA

samo še decembra po sistemu staro za novo (znamka rabljenega vozila ni pomembna) pri Alpetour Remont Kranj - Labore.

Cene nekaterih modelov vozil z davkom:

- R 4 GTL 8.270 DEM v SLT
- R 5/3 v 12.356 DEM v SLT
- R 5 Saga 13.030 DEM v SLT
- CLIO 1,2 19.482 DEM v SLT
- R 19 GTS 23.900 DEM v SLT
- ŠKODA FAVORIT 9.176 DEM v SLT

Alpetour Remont Kranj - Labore, tel. 223-276

KINO

2. decembra

CENTER amer. kom. TRIJE MOŠKI IN MLADA DAMA ob 16. uri, amer. kom. FILOFAX ob 18. in 20. uri STORŽIČ in ŽELEZAR Danes zaprti! TRŽIČ Film presenečenja! RADOVLJICA amer. ljub. film LJUBEZEN PO ŠOLSKO ob 20. uri, amer. avant. film KROKODIL DANDY ob 20. uri

O VRTU, ROŽAH IN ŠE ČEM

Siljenje čebulnic

O čebulnicah na vrtu smo že pisali, danes pa bi se ustavili ob čebulnicah, ki nam pestrijo puste zimske dni. To so siljene čebulnice, rastline, ki smo jih spodbudili k rasti in cvetenju, ko druge rastline še počivajo. Siljenje zahteva le malo več vztrajnosti in natančnosti, kot običajno sajenje. Najprimernejše rastline za siljenje so hijacinte, tulipani in narcise. Za siljenje so najprimernejši glineni lončki, na trgu pa se dobijo tudi posebni lončki za siljenje rastlin v vodi. To so posode z dolgim vratom, na katerega posadimo čebulico, v posodo pa nalijemo vodo tako, da sega do čebulice, nikakor pa se je ne sme dotikati. Čebulice, ki jih silimo

v vodi, lahko takoj postavimo na okensko polico, kar pa za siljenje v prsti ne velja. Za vodno siljenje so najprimernejše čebulice hijacint. V glinenih lončkih pa silimo vse ostale čebulnice. Na dno lončka damo drenažni sloj (črepinje, pesek), nanj natresemo mešanico zemlje in šote, v katerega dobro vtisnemo željene čebulice. Čebulice se morajo v posodi postaviti tesno druga k drugi, če pa želimo imeti resnično gost nasad, pa moramo čebulice saditi v več ravneh. Ko smo čebulice postavili v substrat, vse skupaj prekrijemo s preostalim substratom tako, da se vidijo vršički čebulic. Po sajenju lonček postavimo v posodo z vodo, ko se namoči, pa ga odcedimo in postavimo v temen hladen prostor, (klet, omaro), kjer ga pustimo od 30 do 40 dni, pri temperaturi 5 do 7 stopinj C. Paziti moramo, da se zemlja ne izsuši. Lahko pa lončke s čebulnicami postavimo v lesen zaboj, prekrit s slamo in šoto nekam na prosto, vendar moramo biti pozorni na zmrzal. Ko se konice listov na površini blede obarvajo, lahko lončke prenesemo na svetel hladen prostor, kjer zanejo rastline rasti. Ko se začno listi že razpirati, pa prestavimo lonček v svetel in topel prostor, kjer nas bodo rastline kaj kmalu razveselile s cvetjem. Za vse siljene čebulnice velja, da so sicer čudovitih barv, vonj pa je povsem neznamen. Po končanem cvetenju cvetove odstranite, rastline pa postavite v hladen prostor, kjer jih do pomladi zalivate, nato pa posadite na prostem, kjer bodo naslednje leto zopet cvetele. ● Breda Bernik, dipl. ing.

POSKUSIMO ŠE ME

Kruh s pinjencem

375 g stolčene rži in 375 g polno mlete pšenične moke stresemo v skledo za mešanje in jo skrbno zmešamo s 2 vrečkama Digo kvasa, 150 g droži, 1 žličko sladkorja, 1 žravnano žlico soli in 1/2 litra mlačnega pinjenca. Vse sestavine gnetemo približno 5 minut z gnetilnima kavljema ročnega mešalnika, najprej pri najnižjem in zatem pri najvišjem številu vrtljajev, da dobimo gladko testo. Proti koncu gnetenja vgnemo še 75 g sezamovih semen. Testo postavimo na toplo za toliko časa, da vidno naraste, nato ga stresemo iz sklede in dobro pregnetemo. Iz testa oblikujemo 5 enako velikih kep, ki jih položimo drugo poleg druge v namaščen in z drobtinami potresen pravokoten model (35 x 11 cm). Postavimo ga na toplo, kjer naj testo znova vzhaja toliko časa, da vidno naraste. Vsako kepo po dolgem zarezemo približno 1 cm globoko, jo pomažemo z vodo, potresemo s sezamovimi semeni in postavimo v ogreto pečico. Pečemo 50 do 60 minut na okoli 200 stopinj C.

Nasvet iz prve roke

Vprašanje

Bralka iz Radovljice in tudi nekaj drugih je že spraševalo, kaj naj store s svojimi sobnimi lončnicami, ki jih je napadla nekakšna plesen. Kot bi se neka meglica usedla na spodnjo stran, izgleda. Če liste očistijo z vato ali s čim podobnim, se čez čas nadloga znova pojavi. Kaj storiti, smo vprašali našo svetovalko in sodelavko Bredo Bernik, dipl. ing. iz Škofje Loke.

Odgovor

Vaše rastline je po vsej verjetnosti napadla krvava ali pa volnata uš. Najbolje je, da vse rastline operete z blago raztopino milnice, nato pa rastline poškropite z insekticidom. Lahko uporabite Fastac, to je insekticid s širokim spektrom delovanja, ali pa Biotol, ki je nekoliko blažje sredstvo in je zato potrebno večkrat zaporedno škropiti. Prednost Biotola pa je v tem, da ga lahko kupimo v razpršilki in je njegova uporaba povsem enostavna.

Črni kruh, take in drugačne vrste

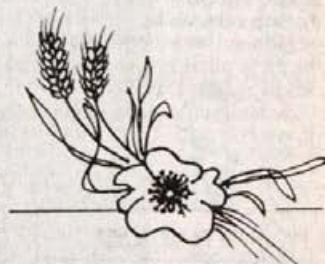
Zadnjič smo se že na dolgo razpisali o pomenu balastnih snovi v črnem kruhu. Na zadnji razstavi NARAVA - ZDRAVJE nam je prišel v roke droben rumen listič, na katerem Žito Ljubljana opozarja na svoje vrste zdravega kruha. Poglejmo, kaj je v njih.

Graham štručka

Vrednost celega pšeničnega zrna je odkril ameriški zdravnik dr. Graham. Po njem imenujemo kruh, ki je pečen iz polno vredne pšenične moke. Priporočajo ga vsem, ki želijo kljubovati boleznim modernega časa. Kruh je bogat z vitamini, minerali in balastnimi snovmi.

Biodietetična štručka

je biološko obogaten kruh s sojino moko, beljakovinsko bogato moko, sirotko in balastnimi snovmi. Te imajo v prebavnem traktu pomembno vlogo, ker urejajo prebavo. Biodietetična štručka vsebuje zmanjšano količino ogljikovih hidratov in povečano količino beljakovin ter jo zato priporočajo diabetikom.

Ovseni kruhek

bo razveselil vse, ki radi ugriznejo v sočen in svež kruh. Osnovna sestavina ovsenega kruha so ovseni kosmiči. Ti vsebujejo sestavine, ki ugodno delujejo na delovanje prebavnega trakta, ledvic, krvnega obtoka in živčevja.

Sojin kruhek

je izdelan iz pšenične in sojine moke ter sirotke. Soja je visoko beljakovinska stročnica, ki vsebuje veliko vitaminov, mineralov in lecitina. Ta ugodno deluje na delovanje živčevja in ožilja. Sirotka je prav tako beljakovinsko bogata ter vsebuje veliko kalcija, ki je nujno potreben organizmu.

Ajdiv mešani kruh

je hlebček, ki ga izdelujemo iz ajdove in pšenične moke. Ajda je bogata z beljakovinami, katerih biološka vrednost je boljša v primerjavi z ostalimi žitaricami. Ajda ima specifičen vonj in okus, ki dajeta kruhu svojevrstno aromo in okus.

Mešano rženo pecivo s sezamom

je izdelano iz pšenične in ržene moke ter je posuto s sezamovim semenom. Ržena moka daje pecivu značilen okus, prijetno sočnost in bogati kruh s kalcijem.

In še to:

vse navedene vrste kruha in peciva so primerne za zamrzovanje, zato jih lahko uživamo tudi takrat, ko nimamo možnosti kupovati dnevno svež kruh.

O zavisti so rekli

Zavist je plesen duše.

Hebbel

Ko bi bila zavist vročica, bi bilo vse človeštvo bolno.

Danski pregovor

Zavist je sama po sebi kazen zavistnežev.

Kural

Tisti, ki so pred uvedbo demokracije na naših tleh trdili, da bo z demokracijo izbruhnila na dan tudi velika količina privošljivosti, nevoščljivosti in kar je še takega iz arzenala ljudske zlobe, se iz dneva v dan lahko samo trkajo po prsni: »Hja, saj sem vedel!« Hudobije je med nami toliko, da bi jo lahko izvažali. In kar je še posebej zanimivo: bolj ko si človek prizadeva, da bi tudi v tej smeri kultiviral narod, bolj se vse skupaj spreobrača v še hujšo hubobijsko psihozo. Zloba se ti vsenaokoli vidi kot leskov grm: bolj ga žagaš, bolj rase.

Eden izmed takih zloglasnih eksemplarjev je nedvomno razpita afeta o tem, kar je izjavila soproga gospoda pravosodnega ministra. Na kanalu A je odkritosrčno in prostodušno pripovedovala, kako da sta čudovito svetilko, luster po domače, s soprogom trikrat in po delih švercala iz Italije.

Pa kaj! Tako smo zamahnili z roko navadni smrtniki in po svoje tudi simpatizerji naših garaških ministrov in garaške vlade! Pa kaj, če je en minister švercal! Saj bi švercali tudi mi, če bi imeli kaj fickov v žepu! Tako pa naj tihotapijo tisti, ki kaj imajo, tisti, ki si lire služijo v potu lastnega obraza! Mar mislite, da je zabavno »durhmarš« sedeti na sejah naše vlade, ki v zadnjem času za razcvit naroda in njegovega blagostanja sestankuje že kar cele noči? Zadnjič so začeli ob petih popoldne in garali do zgodnjih jutranjih ur - medtem ko je njihovo ljudstvo sladko dremuckalo in spančkal in v sanjah kovalo nove nore zarote proti delavoljni vladi.

Ko se je po truda polnem vladnem zasedanju zdnilo, so ministri vsi tamasti odtavali na svoja delovna mesta, prespana in spočita opozicija pa je začela z novimi grdobijami: tokrat je s skrajno nizkimi udarci lopnila ministra s tisto italijansko lučko.

Opozicijski poslanec se je prav grdobno naslajal, ko je zahteval, naj pravosodni minister pojasni, kako je mogoče, da prav on, ki bi moral skrbeti za zakonitost - tihotapi! Nič ni pomagal ministrov zagovor, da se ni hotel več ravnati po tedaj veljavnih zakonih bivše in nagnusne Jugoslavije in ni hotel, da gre plačilo carine v tisto kradljivo federacijo. Opozicijski poslanec pa ga je pikal in špikal, da se pravosodni ministri v pravnih državah vedno ravnajo po veljavnih zakonih in - bogneđaj! - da bi državljanom dajali tako slab zgled, da bi celo javno priznali, da švercajo. Takoj, ampak takoj bi leteli!

Minister z lučko

Tisti, ki smo vedno na strani šibkih, ponižanih in razžaljenih, zadevo: minister z lučko gledamo v drugačni, bolj človeški luči.

Saj ste bili že kdaj tihotapci? Seveda ste! Saj se potemtakem spomnite, kaj vse se je valjalo na zadnjem sedežu avtomobila: toaletni papir, margarina, kava, sir, salama, praški. Na vse te uvozne artikle samo zato niste plačali carine, ker so bili cariniki zelo dobrega srca in tega niso carinili. Če bi se striktno držali črke carinskega zakona, bi vam brez slabe vesti gladko »napokali« tudi carino, kajti dovoljena uvozna kvota je bila znatno nižja, kot so bili v resnici vredni kupi kave in toaletnega papirja. Po tej logiki smo švercarji domala vsi in samo dobrosrčnosti ministra za pravosodje se lahko zahvalite, da vas še ni javno ožigosal in okvalificiral za čisto navadne tihotapec.

In zdaj naj tako rekoč eden izmed najbolj tihotapskih narodov na svetu hinavsko plane na ministra, ki se je v Italiji zagledal v ene lične stropne lučke in jih po delih prevažal v Ljubljano? Licemerji brez primere! Mar minister ne sme imeti poslušna za stropno estetiko, a? Samo pomislite, koliko iznajdljivosti je bilo treba, da je manjše delčke »lustra« uspešno skrtil med zrnca nepražene kave in v tiste luknje v rolah toaletnega papirja, šraufke v podplat lastnega čevlja, kakšne štrleče dele pa za pas in pod srajco! Saj ga je v čevljih bodlo, za volanom pa je sedel kot sveča. In taka nevdružna situacija se mu je godila kar trikrat zapored! Od vruga je trpel in medlel - gor ga je držala samo patriotska zavest, da carine v grabežljivo federacijo že ne bo plačal.

Kaj veš, morda pa so v parlamentu tudi zaradi takega nečloveškega trpljenja sprejeli sklep, da imajo zdaj tudi slovenski poslanci diplomatske potne liste. In samo zaradi te nepotrebne afere ministra, ki šverca stropna svetila, je padel madež na vso našo diplomatsko gospodo. Naši cariniki na meji si resda ne bodo upali odpirati njihovih prtlačnikov, vseeno pa se bodo muzali in suvali pod rebra: »Lej lej! To so pa tisti tički, ki jih v nogah bode in pod srajco ščiplje...« ● D. Sedej

Skrivnosti ni več

Na naši televiziji se je kar nekaj časa prikazovala reklama, ki ji povprečni slovenski televizijski gledalec pri najboljši volji ni našel namena in pomena. Bila je to nemška reklama OMV.

Zdaj je skrivnost razkrita: gre za avstrijsko firmo, ki bo decembra na Šentilju odprla bencinsko črpalko, v Petrolu pa ima 49 odstotkov svojega kapitala.

Tako! Kapital ne pozna meja in koraka tudi k nam. Ob pametni politiki in urejeni pravni državi nas to ne bi smelo motiti, vse kaj drugega pa je, če se bo sedanja vsesplošna anarhija na vseh področjih nadaljevala. ● D. S.

Paradiž

Marsikje po Sloveniji se že spreminjajo imena ulic, cest in trgov in večinoma dobivajo imena, ki so jih nosila pred uvedbo komunističnega režima na teh tleh.

Tako tudi v Trzinu.

Tržičani se lahko veselijo, da bodo končno spet pridobili nazaj lepa stara imena. Tudi na območju, ki so ga imenovali Paradiž, se je spet uvedla ulica Paradiž.

Lepo ime, ni kaj! Ah, kako fino bi bilo, ko bi imeli tudi po drugih občinah več ulic in cest s takim imenom, ki pa seveda ne bi pomensko označevale le naravno lepoto posameznih predelov, ampak tudi vsesplošno blaginjo tistih, ki živijo za tablicami s takim imenom! ● D. S.

Naš najbolj priljubljen sadež je gotovo - jabolko spora.

JUGOTANIN

kemična industrija, p.o. sevnica

ODKUPUJE LES

PRAVEGA KOSTANJA

Les odkupujemo prek:

- območnih gozdnih gospodarstev
- območnih kmetijskih zadrug

Za vse informacije se obrnite na našo komercialno službo, telefon **0608/81-349** oziroma na naslov: Jugotanim, Hermanova 1, 68290 Sevnica

**PLAČILA SO KVALITETNA
IN GARANTIRANA!**

Silvana in Irena iz Zagreba sta v Slovenijo pripeljali konje

V Lipiku zverinsko pobili 300 lipicancev

Grožljivosti osvajaalne vojne, ki divja na Hrvaškem, Slovenci ne vidimo le po televiziji in ne spremljamo le po poročilih in vesteh, ampak jo po svoje zaznavamo tudi po beguncih, ki so in še bodo množično prihajali v Slovenijo. Vidimo jih, kako le z najnujnejšim bežijo preko meje na slovensko stran in v zatočiščih s pomočjo Rdečega križa čakajo, kaj bo: se bodo sploh še kdaj vrnili ali pa bodo razseljene osebe za vedno?

Stereotip razseljenih oseb - in ne beguncev, kajti begunci so termin za politične ubežnike - je več ali manj znan: žene, starci in otroci z nekaj prtljage ali tisti, ki so z dragimi avtomobili in denarjem prišli v hotele. Manj pa so nam znani primeri, ko so prebivalci iz ogroženih območij poskušali reševati tudi imetje, imovino, živino ali živali.

Že 19. septembra je čez slovensko mejo - tedaj uradno mejo še ni bilo - prebežala v Slovenijo Silvana Kušičič, ki je skupaj z Ireno Grbac pripeljala k nam štiri plemenske konje. Silvana in Irena sta namreč članici Konjeniškega kluba Zagreb, ki ima okoli sto konj, njihov hipodrom pa je v neposredni bližini zagrebske vojašnice. Člani kluba so se kajpak bali za konje, saj nikoli niso vedeli, kdaj bo armada usmerila orožje tudi na hipodrom.

Silvani in Ireni, sicer študentkama zagrebske fakultete, ni ostalo nič drugega, kot da svoje konje čimprej peljeta na varno. Kam? V Slovenijo, v Komendo, kjer sta nekoč že bili na turnirju in kjer imata prijatelje, ki jima bodo pomagali.

Naložili sta štiri plemenske konje: Blue Monn, Bolera, Astro in Majo na kamion in se pripeljali na hipodrom v Komendo. Tam so ju prijatelji iz Konjeniškega kluba Komenda zares lepo sprejeli in za štiri konje poiskali prostor, Silvana in Irena pa sta bili čisto zadovoljni, da sta lahko zase našli prostorček za spanje - v skromni garderobi pod tribuno. Za konje sta namreč morali skrbeti.

Irena pripoveduje:

»Konji v Zagrebu niso mogli ostati, kajti nenehno smo se bali, kdaj bodo iz bližnje vojašnice napadli hipodrom. Člani konjeniškega kluba Zagreb so jih zato odpeljali na varno, kakor se je že kdo znašel: veliko jih je v hrvaškem Zagorju, precej pa tudi v Sloveniji. Midve sva pač prosili za zatočišče v Komendi.

Čeprav se je po zagrebski televiziji le malo videlo, kaj se je v resnici dogajalo na Hrvaškem, smo zvedeli, kaj se je zgodilo s konjušnicami po Hrvaškem. Iz osiješke konjušnice so že takoj v začetku vojne Srbi na hitro odpeljali 80 plemenjakov v Srbijo, z izgovorom, da jih peljejo na varno. Teh nikoli več ne bomo videli. Najhujše pa se je zgodilo z Lipikom. Lipik je poleg slovenske Lipice edina konjušnica v bivši Jugoslaviji, ki ima dovolj nje za vzrejo lipicancev, žig, ki

Irena Grbac

Silvana in domači trener Miha Tabernik

so ga v Lipiku dobili šele pred kratkim in za katerega je treba žrtvovati leta in leta vztrajnega in zares kvalitetnega dela.

Moj prijatelj, ki ima tudi sam konja v Lipiku, je pripovedoval o grožljivi usodi lipičkih lipicancev. Ko so prišli srbski četniki in vojska, so vseh 300 lipicancev - nobeden ni vreden manj kot 20.000 nemških mark in veliko jih dosega ceno 40.000 mark - nagnali iz hlevov. Že izmučeni, lačni in žejni konji so hoteli bežati, vendar niso uspeli: srbski četniki in vojska so začeli tak strahovit masakr in pokol, da ga bližnje prebivalstvo ne bo nikoli pozabilo. Pod streli je padlo vseh 300 lipicancev, do zadnjega - če pa je kakšen že pobežal, je pozneje poginil od žejne in lakote. In da bi bila grožljivost še večja, so pobite ali napol žive konje zvalčili na kup in iz njih napravili barikade. Konjuš-

nica v Lipiku je namreč pred vstopom v mesto... Kako je to doživel in kakšen je zdaj moj prijatelj, ki je vse to videl na lastne oči, si lahko samo mislite. Ne - oni ne spoštujejo ničesar: ne ljudi, ne živine! Če se ne umaknete, vas bodo takoj ubili. Verjetno bi morali iz Lipika že prej umakniti lipicance, pa so bili prepozni. Tako, kot so, recimo, evakuirali osiješki živalski vrt, kjer pa so imeli to smolo, da so jim tigri ušli. Kam? Nihče ne ve...

Z zagrebskim hipodromom se na srečo do zdaj ni zgodilo nič, zato se člani s svojimi konji že vračajo. Tudi midve bova odšli ob koncu prihodnjega tedna. Čeprav sva konje v Komendi redno trenirali, je zdaj že opaziti, da jim zatekajo mišice na nogah - v Zagrebu imamo namreč pokrito vzbališče, zato so naši konji navajeni ne-

nehnega gibanja. Nadvse pa sva hvaležni klubu v Komendi, kjer so nam dali dvomesečno zatočišče in okoliškimi prebivalcem. Soseda, ki živi v bližini hipodroma, nama je namreč v sobico pod tribuno prinašala hrano. Ker sva študentki, morava tudi na predavanja na fakulteti in lahko bi se vračali ob sobotah ali nedeljah, vendar je za naju vožnja le predraga, saj stane vozovnica za vlak do Zagreba kar 700 dinarjev.»

Silvana in Irena, ki jima je Konjeniški klub Komenda nudil zavetišče in zatočišče, se s konji vračata v Zagreb. Zdjaj bodo uradno prestopili slovensko - hrvaško mejo, zato bosta za konje morali imeti tudi obvezni veterinarski pregled in potrdilo, obenem pa si bosta morali priskrbeti tudi potrdilo o lastništvu... ● D. Sedej, foto: Igor Pokorn

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 8.20 Video strani
8.30 Mozaik, ponovitev
8.30 Zgodbe iz školjke
11.15 Sedma steza
11.45 Osmi dan
12.30 Made in Slovenija
13.30 TV dnevnik
14.15 Video strani
14.25 Mozaik: Angleščina - Follow me, ponovitev 30. lekcije
14.50 Sova, ponovitev
16.40 EP, Video strani
16.45 Poslovne informacije
16.50 Poročila
16.55 Slovenska kronika
17.05 Mozaik - šolska TV
17.05 Od Newtonove do Einsteinove mehanike: Postulati Newtonove mehanike
17.30 Nekoč je bilo življenje: Ledvice
17.55 Zakaj rib v vodi ne zebe? Zakaj imajo nekatera drevesa liste tudi pozimi?
18.05 EP, Video strani
18.10 Spored za otroke in mlade
18.10 Pravljičice iz mavrice: Veter Peter potepuh
18.30 Alf, ameriška nanizanka
18.50 Je to res papir?
19.05 Risanka
19.17 EPP
19.20 TV okno
19.24 EPP
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 EPP
20.05 Občutek krivde, angleška nadaljevanka
20.50 EPP
20.55 Novosti založb: Prelistajmo skupaj
21.05 Show Rudija Carrella, ponovitev
22.45 TV dnevnik, vreme
23.15 Poslovna borza
23.25 EP, Video strani
23.30 Sova
Da, minister, angleška nanizanka
V območju somraka, ameriška nanizanka
1.30 Video strani

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 17.10 Euroritem, 15. oddaja
17.30 Regionalni programi TV Slovenija - Studio 2 Koper
19.00 9. revija obrtniških pevskih zborov Slovenije Škofja Loka 1991, 1. oddaja
19.30 TV dnevnik Sarajevo
20.00 Žarišče
20.30 Umetniški večer
Zelo star gospod z velikanskimi krili, kubanski film
21.55 Yutel, eksperimentalni program

1. PROGRAM TV HRVAŠKA

- 7.10 Sporočila beguncem
7.25 Dobro jutro, Hrvaška
8.00 Poročila
8.05 Kalni izviri, avstralska nadaljevanka
9.00 Poročila
9.05 TV šola
10.00 Poročila
10.05 Reportaže, vključitve
11.00 Poročila
11.05 Majhen svet, oddaja za otroke
11.45 Mirovne pobude
12.00 Poročila
12.05 Vključitve
13.00 Poročila
13.05 Reportaže
13.30 TV nanizanka
14.00 Sporočila beguncem
14.30 Poročila

- 15.05 Ambasadorkin mož, francosko kanadska nadaljevanka
16.00 Poročila
16.30 Hrvaška kulturna dediščina
17.00 Poročila v angleščini
17.05 Vključitve, reportaže
18.00 Poročila
18.10 Dokumentarni program
19.30 TV dnevnik
20.15 Politični magazin
23.00 TV dnevnik
23.50 Poročila v nemščini
23.55 Poročila v angleščini
0.00 TV izbor
1.00 Poročila

2. PROGRAM TV HRVAŠKA

- 16.45 Video strani
17.00 Malavizija
18.30 Batman, ameriška nanizanka, Risanka
19.30 Dnevnik
20.20 Šingen, japonska nadaljevanka
21.20 Na zdravje
21.45 Lovca na pivo, dokumentarna serija
22.15 Umor po naročilu, britanska nadaljevanka
23.10 D.J. is so Hot
0.10 Video strani

KANAL A

- 10.00 Ponovitev večernega sporeda
20.00 Dober večer
20.15 Informativno dokumentarni program
20.30 Juda, vohljač in zvezdice, španska humoristična nadaljevanka
21.10 Poslednjič sem videl pariz, ameriški barvni film

TV KOPER

- 13.00 Športne oddaje
14.30 Čarobna svetilka, otroški program
15.20 Ponedeljkov športni pregled, ponovitev
16.20 Rayanovi, ponovitev
17.00 TV glasba: Yesterday, ponovitev
17.30 Skupni program z II. mrežo TV Slovenije
19.00 TV dnevnik
19.30 Čarobna svetilka - otroški program
20.30 Veselo življenje, španski barvni film
22.05 TV dnovnik
22.15 Rayanovi, ameriška nanizanka
22.55 Policijske novice, ameriška nanizanka
23.45 Športna rubrika

TV AVSTRILJA 1

- 9.00 Jutranji program
9.00 Čas v sliki
10.30 Monokel se smeji rumeno, francoski film
12.05 Šport v ponedeljek
13.00 Čas v sliki
13.10 Mi, ponovitev
13.35 Speedy Gonzales, risanka
14.00 Dediščina Guldenburgovih
14.45 Mojstrstvo jutrišnjega dne
15.00 Jaz in ti
15.05 Tudi hec mora biti
15.30 Am, dam, des
16.05 Nonni in Manni, mladinska nadaljevanka
16.30 Glasbena delavnica
17.00 Mini čas v sliki
17.10 Wurlitzer
18.00 Čas v sliki
18.05 Mi
18.30 Wolfgang, 2. del nadaljevanke
19.22 Znanje danes
19.30 Čas v sliki, vreme

- 20.00 Šport
20.15 Univerzum
21.00 Naredi si sam
21.07 Pogledi s strani
21.15 Če bi sosedi vedeli, humoristična serija
22.05 Kasandrino križišče, nemško-italijanski film; Sophia Loren, Richard Harris, Burt Lancaster, Ava Gardner
0.10 Bellamy, Goreča nevarnost
0.55 Čas v sliki

TV AVSTRILJA 2

- 8.30 Vremenska panorama
16.05 Leksikon umetnikov
17.00 Šolska TV
17.30 Orientacija
18.00 Mačke in pes
18.30 Posnetek, avstrijski home video
19.00 Lokalni program
19.30 Čas v sliki
19.53 Vreme
20.00 Kultura
20.15 Jolly Jocker
21.00 Naredi si sam
22.00 Čas v sliki
23.30 Klub 2
Poročila

ODDAJNIKI
RADIA TRIGLAV

BRVOGI, JESENICE, BLEJSKA DOBRAVA, ŠPANOV VRH, VOGEL

FREKVENCE:

96,8 Mhz, 89,8 Mhz, 96,0 Mhz, 87,7 Mhz, 101,1 Mhz

Gornjesavska dolina
mesto Jesenice
Radovljica, ostala Gorenjska
Jesenice, Radovljica, Gorenjska
Bohinj

GORENJSKI GLAS

HOTEL
JELOVICA
BLED

C. SVORODE 5
64200 BLED
SLOVENIJA JUGOSLAVIJA

SINDIKATI, PODJETJA

Za vašo prednovoletna srečanja nudimo bogat izbor menujev po ugodnih cenah. Kapacitete do 450 sedežev. Glasba petek, sobota, ostale dni po dogovoru.

V našem bistroju nudimo izbor 21 odličnih pizz.

Kegljišče ponovno obratuje.

REZERVACIJE TEL. 064/77-316, FAX 77-267

KINO

3. decembra

CENTER amer. nem. fant. film NEDOKONČANA ZGODBA II. ob 16. uri, amer. melodrama BARFLY ob 18. in 20. uri STORŽIČ franc. trda erot. ZAPELJEVANJE MLADOLETNIKOV ob 18. in 20. uri ŽELEZAR hongkon. karate film ZODIAK AMERIKA III - PEKLENSKI KARATEIST ob 18. in 20. uri ŠKOFJA LOKA Film presenečenja ob 19. uri RADOVLJICA Ni predstave! BLED amer. ljub. film LJUBEZEN PO ŠOLSKO ob 20. uri

SLOVENIJA 1 20.05

OBČUTEK KRIVDE

Richard očita felixu, da mu je uničil zakon in morda tudi Sallyjino življenje. Ko ga ta nesramno zavrne, da mu je najbrž Sally všeč in je on storil tisto, kar si je sam želel storiti, ne more več krotiti jeze. Besen ga udari. Felix negiben obleži na tleh. Richard, prepričan, da ga je ubil, se zateče k heleni. Ta pokliče rešilca in obvesti Elisabeth. Kaj se je zgodilo, hoče vedeti Elisabeth. Čuti, da ji Helena nekaj prikriva. Ima razmerje s Felixom? Helena ji ne more povedati resnice. Richarda zaprejo. Ga lahko obtožijo uboja?

RADIO TRIGLAV JESENICE

11.45 - Pričetke, opoldanski telegraf, horoskop, Danes do 13. - Radio Slovenija. Domače novice I, razgovor, Dogodki in odmevi - Radio Slovenija, obvestila, D'Omače novice II, torkovo popoldne z Bracom Korenom, vmes čestitke in obvestila, BBC Lodnon - večerna informativna oddaja, 19.00 - Zaključek

1. RADIO ŽIRI

16.00 - Napoved programa - EPP - 16.50 - Športne novice - 17.00 - Obvestila - 17.15 - Po poti vaših vprašanj in pobud - 19.00 - Odpoved programa -

1. PROGRAM RADIO SLOVENIJA

12.30 Kmetijski nasveti - 13.20 Osmrtnice in obvestila - 19.00 Radijski dnevnik - 19.45 Lahko noč, otroci - 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Literarni nočno - Robert Frost: Dve poti - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

Agromehanika

Hrastje 52 a

064/324-033, 324-034

SALON

POHIŠTVA

KRANJ, Gorenjski sejem
tel.: 222-308

ZAPOSLOTITVE

UNIVERZA V MARIBORU
FAKULTETA ZA ORGANIZACIJSKE VEDE KRANJ
Center za izobraževanje in svetovanje
organizira SEMINAR z naslovom:

ZAKON O POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU

Zakon bo skupščina republike Slovenije sprejela v prvih dneh meseca decembra. Seminar bosta izvajala:

- Jože Kuhelj, dipl. pravnik, svetovalec generalnega direktorja Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja Slovenije in
- Nace Pavlin, dipl. pravnik, predstojnik Centra za izobraževanje in svetovanje pri FOV Kranj

Kotizacija za seminar znaša 1.500,00 SLT za plačilo pred seminarjem in 1.800,00 SLT po računu. Seminar bo v Kranju, v ponedeljek, 16. decembra 1991, z začetkom ob 14. uri, Delavski dom, Trg revolucije št. 1, vhod št. 6/1.

Informacije po telefonu: 064/213-181.

BUTAN PLIN LJUBLJANA p. o.
Verovškova 70
Ljubljana

objavlja prosto delovno mesto
VODJE OBRATA V KRANJU

Pogoji za zasedbo delovnega mesta:

- visoka strokovna izobrazba tehnične smeri (dipl. stroj. inž.)
- najmanj 4 leta ustreznih delovnih izkušenj

Poleg splošnih pogojev in posebnih zahtev bomo upoštevali prednost pri kandidatih z znanjem nemškega jezika z ustreznimi delovnimi izkušnjami na področju poslovanja podjetja. Pogodbo o zaposlitvi bomo sklenili za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Rok za zbiranje prijav je 8 dni od dneva objave. Kandidate bomo o izbiri obvestili v roku 8 dni od sprejema sklepa o izbiri.

Kandidati naj pošljejo vloge z dokazili na naslov: Butan plin p. o., Ljubljana, Verovškova 70.

KOMUNALNO PODJETJE
Kidričeva 43 a
Škofja Loka

Delavski svet podjetja razpisuje delovno mesto

DIREKTORJA PODJETJA
za mandatno obdobje 4 let

Pogoji:

- visoka izobrazba komunalne, ekonomske ali pravne smeri in najmanj 3 leta delovnih izkušenj na vodilnem delovnem mestu ali
- višja izobrazba komunalne, ekonomske ali pravne smeri in najmanj 5 let delovnih izkušenj na vodilnem delovnem mestu.

Rok prijave je 15 dni od objave razpisa.

Kandidati naj pošljejo dokazila o zahtevanih pogojih na naslov Komunalno podjetje Škofja Loka, Kidričeva 43 a. O izbiri bodo kandidati obveščeni v roku 15 dni po izbiri.

Komisija za volitve, imenovanja, kadrovske zadeve odlikovanja in priznanja skupščine občine Trzič

razpisuje, na podlagi 35. in 70. člena Zakona o zavodih (Ur. l. RS, št. 12/91) in 67. člena statuta Zavoda za kulturo in izobraževanje Trzič (od 30/10-1987), prosto delovno mesto **RAVNATELJA ZAVODA ZA KULTURO IN IZOBRAŽEVANJE TRZIČ**

Za ravnatelja je lahko imenovan kandidat, ki poleg splošnih pogojev določenih z Zakonom o zavodih izpolnjuje še naslednje:

- da ima visoko izobrazbo družboslovne smeri
- 5 let prakse v izobraževalni ali kulturni dejavnosti od tega najmanj 2 leti pri opravljanju vodilnih ali vodstvenih del

Izbrani kandidat bo imenovan za štiri leta.

Kandidati, ki izpolnjujejo pogoje, naj v 8 dneh po objavi razpisa pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev Komisiji za volitve, imenovanja, kadrovske zadeve, odlikovanja in priznanja Skupščine občine Trzič, Trg svobode 18, 64290 Trzič, z oznako »za razpis«.

Prijavljeni kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30-dneh po izteku roka za zbiranje prijav.

GOZDARSKO KMETIJSKA ZADRUGA
Srednja vas v Bohinju

Upravni odbor zadruga razpisuje

JAVNO DRAŽBO

za prodajo:

1. Jugo 45 Koral - letnik 1989 - registriran
2. Kombi IMV 1900 - letnik 1984, vozen
3. širokotračni brusilni stroj, letnik 1970

Javna dražba bo v petek, 6. 12. 1991, ob 9. uri na parkirišču lesnega obrata v Bohinjski Češnjici. Izklicne cene bodo znane od 2. decembra 1991 dalje na tel. št. (064) 723-400.

Udeleženci javne dražbe morajo pred začetkom dražbe vplačati varščino v višini 10 % izklicne cene pri blagajni obrata. Prometni davek v izklicnih cenah ni vračunan; le-tega kupci plačajo v kraju svojega bivališča. Nakup je po načelu »videno-kupljeno«, kasnejših reklamacij ne bomo upoštevali.

ZVEZA KULTURNIH ORGANIZACIJ RADOVLJICA
Gorenjska cesta 27
Radovljica

po sklepu IO razpisuje prosta dela in naloge

TAJNIKA ZKO Radovljica

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje:

- višja izobrazba kulturološke, pedagoške ali podobne smeri,
- organizacijske sposobnosti in smisel za ljubiteljsko kulturno dejavnost,
- delovne izkušnje zaželene, niso pa pogoj - lahko pripravnik,
- vozniško dovoljenje kategorije B in lastni prevoz.

Nastop dela s 1. 1. 1992. Dvomeščno poskusno delo.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi na zgornji naslov - za razpisno komisijo.

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 8.50 Video strani
9.00 Mozaik, ponovitev
9.00 Živ žav
10.00 Pomota, Noe, Noe, TV adaptacija predstave drame SNG Maribor
10.50 Občutek krivde, angleška nadaljevanka
11.40 Euroritem, 15. oddaja
12.00 Video strani
13.30 TV dnevnik
14.30 Video strani
14.40 Sova, ponovitev
16.40 EP, Video strani
16.45 Poslovne informacije
16.50 Poročila
16.55 Slovenska kronika
17.05 Mozaik, ponovitev
17.05 Boj za obstanek, angleška ljudnoznanstvena serija
17.30 Domače obrti, nizozemska izobraževalna oddaja
17.45 EP, Video strani
17.50 Spored za otroke in mlade: Klub klobuk, kontaktna oddaja
19.00 Risanka
19.17 EPP
19.20 TV okno
19.24 EPP
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 EPP
20.05 Film tedna: Izmišljena zgodba, kanadski film
21.40 EPP
21.45 Marlboro music show
22.15 TV dnevnik, vreme
22.45 EP, Video strani
22.50 Sova
Alf, ameriška nanizanka
V območju somraka, ameriška nanizanka
0.20 Video strani

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 18.10 Euroritem, ponovitev 15. oddaje
18.30 Mostovi
19.00 TV Slovenija 2 - Studio Maribor: Pogled in zadevi
19.30 TV dnevnik HTV
20.00 Zarišče
20.30 Sergej Prokofjev: Zaljubljen v tri oranže, opera
22.25 Svet poroča
23.10 Yutel, eksperimentalni program

1. PROGRAM TV HRVAŠKA

- 7.10 Sporočilo beguncem
7.25 Dobro jutro, Hrvatska
8.00 Poročila
8.05 Kalni izvir, avstralska nadaljevanka
9.00 Poročila
9.05 TV šola
10.00 Poročila
10.05 Reportaže, vključitve
11.00 Poročila
11.05 Spored za otroke
11.45 Mirovne pobude
12.00 Poročila
12.05 Vključitve, reportaže
13.00 Poročila
13.05 Reportaže
13.30 TV nanizanka
14.00 Sporočila beguncem
14.30 Poročila
15.05 Ljubezen in sovraštvo, kanadska nadaljevanka
16.00 Poročila
16.30 Kultura
17.00 Poročila v angleščini
17.05 Vključitve, reportaže
18.00 Poročila
18.10 Dokumentarni program
19.30 TV dnevnik
20.15 Politični magazin
23.00 TV dnevnik
23.50 Poročila v nemščini

- 23.55 Poročila v angleščini
0.00 TV izbor
1.00 Poročila

2. PROGRAM TV HRVAŠKA

- 16.45 Video strani
17.00 Malavizija
19.30 Dnevnik
20.15 Seks, laži in videotrakovi, ameriški film; James Spader, Andrew McDowell
22.05 Umor po naročilu, angleška nadaljevanka
22.55 Poirot, angleška nanizanka
23.45 Blue Moon
0.15 Video strani

KANAL A

- 10.00 Ponovitev večernega sporeda
20.00 Dober večer
20.10 Informativno dokumentarni program
20.30 Oddaja o malih živalih
21.00 Juda, vohjač in zvezdice
21.30 Vampirke z Beverly Hills, ameriški film

TV KOPER

- 13.00 Športne oddaje
14.30 Čarobna svetilka, otroški program, ponovitev
15.30 Rayanovi, ameriška nanizanka
17.00 veselo življenje, ponovitev
18.30 Risanke
18.45 Odprta meja
19.00 TV dnevnik
19.30 Čarobna svetilka - otroški program
20.30 Poveljniški most, britanski barvni film
22.10 TV dnevnik
22.20 Rayanovi, ameriška nanizanka
23.00 Leta presenečenja, dokumentarna oddaja
23.50 Policijske novice, ameriška nanizanka

TV AVSTRILIJA 1

- 9.00 Jutranji program
10.30 Mostovi na Toko-Ri, ponovitev
12.10 Reportaže iz tujine
13.00 Čas v sliki
13.10 Mi
13.35 Speedy Gonzales
14.00 Dediščina Guldenburgovih
14.45 nekoč
14.50 Leto in dan
15.00 Jaz in ti
15.05 Duck Tales, risanka
15.30 Okrogli krokodil
15.55 Helmi
16.00 Kotiček za živali
16.05 Nonni in Manni
16.30 Za in proti
16.55 Michaelov zvočni adventni koledar
17.00 Mini čas v sliki
17.10 Wurlitzer
18.00 Čas v sliki
18.05 Mi
18.30 Wolfgang
19.22 Znanje danes
19.30 Čas v sliki
19.53 Vreme
20.00 Sport
20.15 Goreče nebo, francosko-italijansko-nemška nadaljevanka
22.00 Pogledi s strani
22.10 Velika goljufija, angleška nadaljevanka
23.00 Past, drama
0.45 Čas v sliki

TV AVSTRILIJA 2

- 8.30 Vremenska panorama
16.50 Leksikon umetnikov
17.30 Zemlja in ljudje

- 18.00 Mačke in pes
18.30 Zarjovi, lev!
19.00 Lokalni program
19.30 Čas v sliki
19.53 Vreme
20.00 Kultura
20.15 Argumenti
21.15čPriče ledene dobe
22.00 Čas v sliki
22.30 Šport
Čas v sliki

RADIO TRIGLAV JESENICE

11.45 - Pričetke, opoldanski telegraf, hroskop, Danes do 13. - Radio Slovenija, novosti v narodno-zabavni glasbi, Domače novice I, Kupim - prodam, Dogodki in odmevi - Radio Slovenija, obvestila, Domače novice II, aktualna tema, ura s Simono Vodopovčev, čestitek, BBC London - večerna inforamtivna oddaja, 19.00 - Zaključek

1. RADIO ŽIRI

16.00 - Napoved programa - EPP
17.00 - Obvestila - 17.15 - Narodno-zabavna lestvica - 18.00 - Oddaja iz resne glasbe - 19.00 - Odpoved programa -

GORENJSKI GLAS

HOBİ, novost na Mohorjevem klanecu v Kranju - Tam, kjer je še do nedavna obratovala trgovinca Biohram, so prostori pretekli četrtek dobili povsem novo namembnost: tu je danes Trgovina, Računalniški inženiring, Izobraževanje in Knjigovodski servis. Mlada podjetnica Mojca Kapelj si je v svojem poslovno-trgovskem centru zamislila povsem svojevrsten program pod geslom: **To, kar je vam v breme, je za nas HOBİ.** In za kaj gre? V bistvu se vse vrti okrog računalništva. Tu je trgovina, kjer boste lahko kupili osebni računalnik, tiskalnik, pisalni stroj in podobno, tudi ves potrebni papir in ostalo, kar se rabi v pisarni, podjetja bodo našla tu vso računalniško opremo, prav tako trgovine in obrtniki. Na voljo bodo tudi licenčni programi, oblikovalci besedil in podobno. V Mojčinem programu pa je tudi izobraževanje: tu bo lahko vsak, ki si bo želel, dobil osnove računalniškega knjigovodstva. Knjigovodski servis pa bo vodil poslovne knjige naročnikom, manjšim in srednje velikim podjetjem, obrtnikom, trgovinam. Skratka, zanimiv program, ki bo dodatno poživil utrip Mohorjevega klanca (Vodopivčeve ceste) v Kranju. D. D. - Foto: J. Cigler

KINO

4. decembra

CENTER amer. nem. fant. film NEDOKONČANA ZGODBA II. ob 16. in 18. uri, amer. melodrama BARFLY ob 20. uri **STORŽIČ** franc. trda erot. ZAPELJEVANJE MLADOLETNIKOV ob 18. in 20. uri **ZELEZAR** hongkon. karate film ZODIAK AMERIKA III - PEKLENSKI KARATEIST ob 18. uri, Film presenečenja ob 20. uri **DUPLICA** franc. trda erot. RAZPOSAJENI SEKS ob 20. uri **RADOVLJICA** amer. avant. film KROKODIL DANDY ob 20. uri **BLAD** Ni predstav!

Glasbena lestvica Radia Žiri

Lestvico lahko poslušate na valovih Radia Žiri v sredo, 4. decembra, od 16.30 do 18. ure. Gost oddaje bo od 18. do 19. ure Branko Jovanovič, pevec ansambla Don Juan, ki bo predstavil novo kaseto ansambla.

Lestvico ureja

Nataša Bešter

Domača lestvica

1. Helena Blagne - Moj mornarček
2. Petra Bizjak - Ta svet
3. Slov. band aid - Za svobodo
4. Chato - Objemi me
5. Mika - Prva ljubezen
6. Božidar Wolfand - Wolf - Angel varuh
7. Big ben - Stara mama
8. Damjana in Hot, hot, hot - Nocoj ljubila bi se s teboj
9. Aleksander Mežek - Siva pot
10. Miki Šarac - Lizika

Novi predlog: Irena Vrčkovnik - Polejšaj mi ta dan

Tuja lestvica

1. Tomislav Ivčić - Stop the war
2. Bryan Adams - Every thin I do, I do it for you
3. Gipsy Kings - Baila Me
4. Hrvaški band aid - Moja domovina
5. Rowette - Perfect day
6. Extremme - More than words
7. Madonna - Holiday
8. Paula Abdul - Rush
9. Rod Stewart - The Motown Song
10. Ksenija Erker - I Maschi

Novi predlog: Guns'n' Roses - Don't cry

domača pesem _____
tuja pesem _____
novi predlog _____
Naslov: _____

Kupončke pošljite na naslov Radio Žiri, Trg osvoboditve 1, 64226 Žiri! Tokrat je imela srečo pri zrebu Irma Jančar, Sp. Pirniče 27/D, ki dobi 2 večerji v gostilni PRI LIPANU v Hotavljah. PASIR, ki ga poklanja PETER GRAŠIČ, pa bomo poslali Albinu Urhu, Jelovška 10 iz Bohinjske Bistrice. Čestitamo! Sodelujte z nami! Nagrade so zelo privlačne!

Sončkov kot

Anja P. z Jesenic...

...ne motiš se, prav zares je pravilni odgovor Robin Hood, oziroma gre za Costnerjev film s tem naslovom, z dodatkom Princ tatov. Renata me je skoraj že navdušila, da si ogledam dotični film, samo še 100 tolarjev mi manjka, pa grem. Žrebala je kar Marianne, partizansko ime Svetlane, ki ima res pravi čut za tipe, saj je srečnik spet možakar in sicer Teran Tomaž iz Kranjske c. 21, 64208 Šenčur. Dobiš dopis, pa v Sončka.

TOP 3

1. Angel varuh - Wolf
2. Na planini je živel - Tomaž Domicelj
3. Svobodno sonce - Slovenski Band Aid

NOVOSTI

Prejšnjič je bil obljubljen slovenski paket. Don Juan pravi RAD BI TI REKEL NEKAJ LEPEGA, Helena Blagne pa kar NOČOJ (?), Zlatko Dobrič bi kar DOLGIH SEDEM LET, za Jožeta Skubicca je najvažnejše, da je PRELEPA DEŽELA, tam neki je tud Legija z MURJA PA VALOVI, Prerod je pa preko Mure s PRLEK POP III, aja še Continent je tu, baje so podobni Šank Rockom, no Toni Sotošek je najbolj podoben ZLATI HARMONIKI, razširila in to močno se je tudi ponudba klasike, tu pa je tudi nadaljevanje Mačka Murija, reče se mu Mačji sejem, drugač pa je kaset za otroke tolik, da bo Miklavž res imel kaj nositi.

IN ŠE NAGRADNO VPRAŠANJE ŠT. 26:

Ker Renata sprašuje, zakaj vedno dajemo tako lahka vprašanja, bo pa danes težje. Kolk časa bi jest k' tole pišem, želel-a poslušat zadnjo kaseto Zlatka Dobriča? (dvomestne številke ne velajo). Rešitve čakamo v uredništvo Gorenjskega glasa, do srede, 4. decembra, s pripisom "za Sonček", za razne variacije na to temo pa vprašate Katjo s Planine. Ona obvlada.

PRI VAS DOMA

Josipina Golob:

Opečna tla

še le z leti dobe pravi lesk

Saj se spominjate prostranih vez v starih kmečkih hišah, obloženih s toplimi opečnatimi tlakovci. Sem in tja je bil kateri bolj ožgan kot drugi, kakšen je odstopil od dna in se zagugal pod korakom in videlo se je, kje se je največ hodilo. Prijetno je bilo stopiti v takšno hišo. Žal so tlakovec marsikje zamenjali hladni marmorji, bleščeče ploščice, domačnost se je tiho umaknila.

A k sreči jih ljudje le niso pozabili in mojstre, ki so ostali zvesti tlakovcem najdejo, pa če so še bolj skriti, kot so skriti Golobovi tam za tržiškim Mošenikom. Bečanova ulica je bila do pred nekaj dnevi, zdaj se spet reče "Za Mošenikom", kot nekoč. Tam, kjer pa stoji Golobova hiša, se je reklo "pod plazom". Zemlja je večno silila z bregu in Golobovi so tu postavili na desetine škarp, da kljubujejo vodam in zemlji, ki teži, jo sem dol proti Mošeniku. Saj bi lahko zidali na ravnem kriškem polju, razmišlja mama Josipina, toda kaj ko so bili prepričani, da morajo biti ravno v Trziču. In zdaj se voznički, ki dovažajo glino, drva in odvažajo opečne tlakovec čez most, po tesni ulici in po glavnem trgu navzdol, s strahom ozirajo, kje bodo "zapeli". A se srečno izteče in vsak je le vesel, da je tlakovec sploh dobil. Redki so, ki jih delajo. Anton Golob je sprva polagal le ploščice in postavljaj peči. Pri Oseliju v Kranju se je izučil. Potem je tudi sam začel peči pečnice za krušne peči, kamine. Odlični mojster je bil za glazure. Ko so peči in kamine izrinili oljni radiatorji, plinske in potem centralne peči, so se preusmerili na tlakovec. No, vmes so še delali pekovske ploščice za zunanjo oblaganje pe-

či, "klinkerčki" so jim rekli. Zdaj izdelujejo le tlakovec, več oblik prihaja iz njihove peči. Enak je tistemu, ki so ga včasih surovega delali, a je toliko žgan, da postane keramičen, ima pa še vedno svojstvo opeke. Prenese suho in vlago, drži temperaturo. Jemljejo ga za najrazličnejše namene: v Istri in ob morju z njim oblagajo vso hišo, vinske kleti in kleti, kjer hranijo jabolka in zelenjavo. Tudi na našem koncu se jim spet zdi lep, razmišlja Golobova mama Josipina. Zares so lepa tla iz njihovega tlakovca, pa naj bo kvadraten ali oni, kot satje oblikovan. Najlepša je polcentimetska "fuga", pa z navadno cementno maso naj bo zafugirano, kajti potem, ko se namaže s toplim lanenim oljem ali s klinker oljem, cement dobi nekakšno zeleno barvo. Lakirati so ga poskušali, pa se ne obnese, ker opeka mora dihati. Naraven lesk tlakovec dobi sčasoma, ko ga pomivate. Vedno lepši je, se razneži mama Josipina, kot bi govorila o otroku. In najlepše se na taka tla poda koža. Naravni materiali gredo vedno dobro drug k drugemu... ● D. Dolenc

NAGRADNA IGRA

Ali veste...

Irena Krivec je za vas sestavila naslednje nagradno vprašanje: Ugotoviti morate, ali je res, kar je spodaj napisano ali ni. Morda veste tudi za pravi odgovor?

Jack London, s pravim imenom John Griffith Chaney, ameriški pisatelj, je v romanu Martin Eden opisal življenje svojega brata, ki je, prav tako kot junak romana, storil samomor.

Je ugotovitev točna ali ne?

Odgovor nam pošljite na dopisnici na naslov: uredništvo Gorenjskega glasa, Moše Pijadeja 1, 6400 Kranj, s pripisom za nagradno igro Ali veste. Vaše odgovore pričakujemo do srede, 4. decembra. Žreb bo med pravilnimi odgovori določil, kdo dobi nagrado, praktično darilo Gorenjskega glasa v vrednosti 1.000 tolarjev.

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 8.50 Video strani
- 9.00 Mozaik, ponovitev
- 9.00 Tok tok, kontaktna oddaja za mladostnike
- 9.50 Od Newtonove do Einsteinove mehanike: Postulati Newtonove mehanike
- 10.15 Nekoč je bilo... življenje: Ledvice
- 10.40 Zakaj rib v vodi ne zebe? Zakaj imajo nekatera drevesa liste tudi pozimi?
- 10.50 Mostovi
- 11.20 Zgodbe Stiga Trenterja, švedska nanizanka
- 12.15 Video strani
- 13.30 TV dnevnik
- 14.10 Video strani
- 14.20 Nenavadni primer svetega Miklavža, angleški film
- 15.10 Mozaik: Mostovi, ponovitev
- 15.40 Sova, ponovitev
- 16.40 EP, Video strani
- 16.45 Poslovne informacije
- 16.50 Poročila
- 16.55 Slovenska kronika
- 17.05 Mozaik, ponovitev: Po sledih napredka, ponovitev
- 17.35 V četrtek ob 17.30
- 18.35 EP, Video strani
- 18.40 Spored za otroke in mlade: Te lovadka, francoska nadaljevan-ka
- 19.10 Risanka
- 19.17 EPP
- 19.20 TV okno
- 19.24 EPP
- 19.30 TV dnevnik
- 19.55 Vreme
- 19.59 EPP
- 20.05 Evita Peron, ameriška nadaljevan-ka
- 20.45 EPP
- 20.50 Tednik
- 21.50 TV dnevnik, vreme
- 22.20 Poslovna borza
- 22.30 EP Video strani
- 22.35 Sova
- Taksi, ameriška humoristična nanizanka
- V območju somraka, ameriška nanizanka
- 0.00 Video strani

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 17.10 Euroritem
- 17.30 Regionalni programi TV Slovenija - Studio Ljubljana
- 19.30 TV dnevnik Sarajevo
- 20.00 Zarišče
- 20.30 Klasični dosežki v oblikovanju, angleška dokumentarna serija
- 20.55 Mali koncert nagradencev Mozartovega tekmovanja v Ljubljani: Eva Sotolšek, klavir
- 21.05 Svet na zaslonu
- 21.35 Retrospektiva: Iz slovenske dramatike Ivan Cankar: Kralj na Betajnovi, TV adaptacija predstave MG ljubljanskega
- 23.35 Program HTV 1
- 0.05 Yutel, eksperimentalni program

1. PROGRAM TV HRVAŠKA

- 7.10 Sporočila beguncem
- 7.25 Dobro jutro, Hrvaška
- 8.00 Poročila
- 8.05 Hemingway, TV nadaljevan-ka
- 9.00 Poročila
- 9.05 TV šola
- 10.00 Poročila
- 10.05 Reportaže, vključitve
- 11.00 Poročila
- 11.05 Spored za otroke
- 11.45 Mirovne pobude
- 12.00 Poročila
- 12.05 Vključitve
- 13.00 Poročila

- 13.05 Reportaže
- 13.30 TV nanizanka
- 14.00 Sporočila beguncem
- 14.30 Poročila
- 15.05 Ljubezen in sovraštvo, kanadska nadaljevan-ka
- 16.00 Poročila
- 16.30 Znanost za svobodo
- 17.00 Poročila v angleščini
- 17.05 Vključitve, reportaže
- 18.00 Poročila
- 18.10 Dokumentarni program
- 19.30 TV dnevnik
- 20.15 Politični magazin
- 23.00 TV dnevnik
- 23.50 Poročila v nemščini
- 23.55 Poročila v angleščini
- 0.00 TV izbor
- 1.00 Poročila

2. PROGRAM TV HRVAŠKA

- 16.45 Video strani
- 17.00 Malavizija
- 19.30 Dnevnik
- 20.20 Arsenio Hall Show
- 21.10 Umor po naročilu, zadnji del angleške nanizanke
- 22.05 Chelmsford 123
- 22.30 W. A. Mozart
- 23.30 Video strani

KANAL A

- 10.00 Ponovitev večernega sporeda
- 20.00 Dober večer
- 20.15 Informativno dokumentarni program
- 20.30 Juda, vohljač in zvezdice, španska humoristična nanizanka
- 21.00 V vrtincu, oddaja o filmu
- 21.20 jezdec ob zori, ameriški film

TV KOPER

- 13.00 Športne oddaje
- 14.30 Čarobna svetilka, ponovitev
- 15.30 Rayanovi, ameriška nanizanka
- 16.00 Policijske novice
- 16.50 Poveljniški most
- 18.30 Risanke
- 18.45 Odrpta meja
- 19.00 TV dnevnik
- 19.30 Čarobna svetilka
- 20.30 Meridiani, aktualna tema
- 21.10 Juke box, oddaja v živo
- 22.10 TV dnevnik
- 22.20 Juke box, oddaja v živo
- 23.20 Rayanovi

TV AVSTRILJA 1

- 9.00 Jutranji program; Čas v sliki
- 9.05 Mačke in pes
- 9.30 Zemlja in ljudje
- 10.30 Argumenti, ponovitev
- 13.35 Speedy Gonzales
- 14.00 Dediščina Guldenburgovih
- 14.45 Goščavski otroci
- 14.55 Nekoč
- 15.00 Jaz in ti
- 15.05 Nekoč je bilo... življenje
- 15.30 Am, dam, des
- 15.55 Mini scena
- 16.05 Razburjenje v Krampanji, 1. del komedije
- 16.55 Michaelov zveneči adventni koledar
- 17.00 Mini čas v sliki
- 17.10 Wurlitzer
- 18.00 Čas v sliki
- 18.05 Mi
- 18.30 Trapper John
- 19.22 Znanje danes
- 19.30 Čas v sliki
- 19.53 Vreme
- 20.00 Šport
- 20.15 Show mix
- 21.20 Pogledi s strani
- 21.30 Seznam Adriana Messengerja, ameriški film

- 23.05 V čast Kirka Douglasa
- 01.0 Bellamy
- 0.55 Čas v sliki

TV AVSTRILJA 2

- 8.30 Vremenska panorama
- 17.05 Leksikon umetnikov
- 17.15 Sestanek z živaljo in človekom
- 18.00 Katts & Dog
- 18.30 Lokalni program
- 19.00 W. A. Mozart - Rekviem v D-molu
- 21.00 Lažne karte Constanze Mozart, kriminalna igra
- 22.00 Čas v sliki
- 22.30 Literarni kvartet
- 23.45 Kabaretistična tragedija
- 0.30 Čas v sliki

RADIO TRIGLAV JESENICE

- 11.45 - Pričetek, opoldanski telegraf, horoskop, Danes do 13. - Radio Slovenija, vedno zelene melodije, Domače novice I, tečaj angleškega jezika - BBC London, razgovor, Dogodki in odmi - Radio Slovenija, obvestila, Domače novice II, aktualna tema, čestitek, BBC London - večerna informativna oddaja, 19.00 - Zaključek

1. RADIO ŽIRI

- 16.00 - Napoved programa - EPP - 17.00 - Športne novice - 17.30 - Iz zgodovine naših krajev - 18.00 - Novice in dogodki - obvestila - mali oglasi - 19.00 - Odpoved programa -

RADIO ŽIRI: FREKVENCE:

- Koprivnik: 98, 2 Mhz
- Lubnik: 91, 2 Mhz
- Miklavž: 96, 4 Mhz

1. PROGRAM RADIO SLOVENIJA

- 4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Zabavna in narodnozabavna

SLOVENIJA 1 20.05

EVITA PERON

Perona zaprejo politični nasprotniki. Evita se pogaja z vodji sindikatov. Pred štirimi meseci so poklicali Perona na pomoč, zdaj je čas, da delavci rešijo njega. Pod pritiskom sindikatov ga res spustijo, peron postane predsednik in istega dne, ko priše, se poroči z Evito. Zdaj lahko Evita neomejeno vlada. Vrže v zapor dame dobredelnega društva, ker je te nočejo za predsednico svojega društva. Dnevi dobredelnosti so minili, prišel je čas za Evitino pravičnost.

glasba - 9.20 Dnevnikov odmev - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.45 Spot - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Studio ob 17.00 - 19.00 Radijski dnevnik - 19.45 Lahko noč, otroci - 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov - 21.05 Literarni večer - Iz Boccacciove bogate sklade - 21.45 Lepe melodije - 22.00 Zrcalo dneva - 22.20 Iz naših sporedov - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

PRO 7

6.00 Hiša na trgu Eaton 6.45 Rawhide 7.30 Risanke 8.20 Gospod Ed 8.45 Moj prijatelj Ben 9.15 Waltonovi 10.05 Rawhide 11.05 Res velik razred 11.30 Alice 11.55 Agentka s srcem 12.45 Čudoviti časi v Spessartu, nemška komedija, ponovitev 14.35 Risanke 15.35 Gospod Ed 16.05 Medvedje prihajajo 16.35 Res velik razred 17.10 Caufieldove vdove, nadaljevan-ka 18.00 Risanke 20.15 Nenavadni umori, ameriški film 22.30 Poseben odedelek, avstralska serija 23.30 Bonnie in Clyde, ameriški film: Warren Beatty, Faye Dunaway 1.25 Dnevnik 1.35 Spenser 2.20 Dnevnik 2.30 Tat trupel, ameriška grozljivka 3.45 Dnevnik 3.55 neverjetne zgodbe 4.20 primer za profesorja Chasea, ponovitev

GORENJSKI GLAS

KINO

5. decembra

CENTER amer. fant. pust. film GOSPODAR ZVERI II, ob 16. in 18. uri, film presenečenja ob 20. uri STORŽIČ franc. trda erot. ZAPELJEVANJE MLADOLETNIKOVI ob 18. in 20. uri ZELEZAR prem. hongkon. akcij. film LOV NA NINJE ob 18. in 20. uri DUPLICA hongkon. karate film ZODIAK AMERIKA III. - PEKLENSKI KARATEIST ob 20. uri RADOVLJICA amer. melodrama JOK V TEMI ob 20. uri BLEED amer. avant. film KROKODIL DANDY ob 20. uri BOHINJ amer. ljub. film LJUBEZEN PO ŠOLSKO ob 20. uri

nami
Š K O F J A L O K A

Velika izbira oblačil
za vso družino
V decembru

- dajemo 10 % popust
za gotovinsko plačilo
 - kredit na 3 obroke
- KDOR IŠČE, TA NAJDE -
V NAMI**

Kokra

Trgovsko podjetje p. o., 64000 Kranj, Poštna ul. 1

Trgovci - gostinci - poslovneži

**IZKORISTITE
UGODNO
PRILOŽNOST!**

KOKRA, trgovsko podjetje, KRANJ vam
nudi možnost nakupa prostora v trgovsko
gostinskem centru - TGC v Kranjski Gori
za:

- trgovski lokal
- gostinski lokal
- poslovni prostor
- skladiščni prostor.

Prednosti:

- ugodna lega
- parkirni prostori
- ugoden dostop.

Možni dogovori o:

- velikosti prostora (od 20 do 70 m²)
- številu prostorov
- namembnosti prostora
- pogodbenem odnosu.

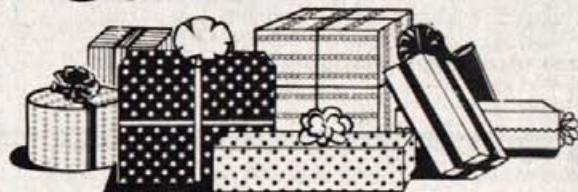
**ODLOČITE SE IN
POKLIČITE NAS!**

Pisne ponudbe bomo sprejemali do 15. 12.
1991 na gornji naslov. Informacije dobite
po telefonu na št. 064/213-070.

**TEDEN
MIKLAVŽEVIH
NAKUPOV**

od 2. do 7. decembra 1991

v *Eliti*

VSAK NAKUP 10 % CENEJE

v naših trgovinah Lastovka, Baby, Šport in Pepelka v
Kranju, na Bledu, Nogavica Kamnik in Čebelica Škofja
Loka!

VI Z NAMI - *Elita* Z VAMI - VI Z NAMI

TRGOVINA

Mada
JELOVČAN

Grenc 2, Škofja Loka, tel. 064/632-094

Velika izbira uvoženih igrac pred Miklavžem (plačljivo v dveh čekih)

Prehrambeni izdelki po ugodnih cenah!

Praznična ponudba:

Rum 1 l Alko	148 SLT
Sadjevec 1 l	125,50 SLT
Vino - Rebula - buteljka	67,50 SLT
Sladkor	od 41,50 do 43,50 SLT

**Za obisk se
priporočamo!**

Trgovina odprta vsak dan od 7.30 - 19. ure
ob sob. od 7. - 19. ure ob ned. od 9. - 12. ure

INTERNATIONAL

Replay
Style

LJUBLJANSKA 1
KRANJ
(ZA HOTELOM JELEN)
☎ 211-466

OBLAČILA ZA MLADE!

PESTRA PONUDBA
SVETOVNO ZNANIH
PROIZVAJALCEV:

REPLAY
AMERICANINO
DIESEL

REPLAY BLUE JEANS
INC
GENUINE FEELING

ODPRTA GALERIJA

INTERVIEW:
CVETO SEVER
LUTKAR

Več kot dekada nazaj se je paradno pojavil nov poklic z ne-avadnim imenom lutkar - animator; Cveto Sever, prvi uradno registrirani lutkar, tedaj ni bil neznano ime. Za seboj je imel nad petdeset premier na velikem dramskem odru in bogate izkušnje z lutkovnim medijem, s katerim se je srečeval od srednješolskih let. Velikemu bogastvu odrskih peripetij navkljub je bil za Severja prvi korak, korak lutkarja, stopinja v neznanu. Potrebno si je bilo poiskati občinstvo, izdelati repertoar predstav, organizirati mrežo gostovanja, igrati, vse v težji enega.

Negotovost porodnih korakov se je razblinila, ko se je uspel ustaliti prvi Severjev projekt - lutkovni četrtki, s katerimi je kranjskemu občinstvu približal svet lutke. Sledila so številna gostovanja po vsej Sloveniji in jugoslaviji, sodelovanja na domačih in tujih festivalih in krog občinstva se je naglo razširil. Danes se Cveto Sever lahko pohvali z več kot tisoči nastopi, 270 000 gledalci, ki so njegove predstave videli. Statistično gledano nam zadnji podatek pove, da je njegove predstave videl vsak osmi Slovenec. Dolgoletno znojenje po odru je, lahko bi rekli, obrodilo sadove, ki jih je požel z repertoarjem sedemdesetih lutkovnih predstav.

Vendar po dolgih letih "paše" po odru igralec Cveto dan danes ni, ki muzam ni prizanesel, ne ostaja križem rok; pete decembra bo oživil lutkovne četrtke, ki ga bodo popostrila odprtja razstav, tako da bodo naši najmlajši v času kulturne izjeme mimo vsega imeli možnost pogleda sveta čarobnih lutk. Cveto Sever za zdaj ostaja zvest svojemu poklicu, toda kako dolgo še.

1. Znano je, da ste bili prvi registrirani svobodni umetnik s področja lutkarstva. Kakšne so bile reakcije stanovskih kolegov ob vaši odločitvi?

To je stara reč, dvanajst let. Ampak res je, da sem v osemdesetih letih, ki so bili dovolj neugodni časi za kulturo, imel objektivne in subjektivne spore s kranjskim teatrom. Pri njih sem odigral še zadnje predstave, potem zanje nisem igral več. Vendar na dveh stolih se ni dalo sedeti; zato sem pustil službo in pri dveh majhnih otrocih odšel v poklic, ki je bil res neznan. Poklic lutkar solist je zares čuden; ko sem zaprosil za status samostojnega kulturnega delavca, so mi ponudili status dramskega umetnika, kakor tedaj, tako tudi danes, ko podaljšujem statusne zadeve, še nimajo urejenih pravilnikov okoli lutkarje. Zakaj tedaj nisem maral statusa dramskega umetnika in sem hotel pridobiti status lutkarja? Ker se mi zdi najbolj pravilna iztočnica; če hoče človek biti lutkar, mora biti najprej dober dramski igralec, nadgradnja je lutkar. Zato se mi ne zdi nič posmehljivega, če mi kdo reče: "Poglej ta je lutkar." Osebnost se mi zdi dobro, da sem uspel pridobiti status lutkarja. V odločbi tako tudi piše.

Reakcije? Bilo je dosti zanimivo; če bi se vsi strinjali, bi bilo narobe, če bi bili vsi proti prav tako. Bila so tako pozitivna kot negativna mnenja, kar me ni brigalo. Svoje delo sem opravljal naprej.

2. Kako tretirate programske smernice L(utkovnega) G(ledališča) L(jubljana) kot umetnik; vaša "igralna politika" za različne od institucionaliziranih hiš gradi na neposrednem in pristnem kontaktu z malčki ob pred-

postavki mobilnega odra, ki lahko prodre tudi v manjše kraje in prostore?

Kako tretirati smernice LGL, je zvito vprašanje. Kot lutkar sem vesel, da se je v Sloveniji posrečilo narediti dostojno, res kvalitetno - mislim kot stavbo - gledališče, ki je eno lepših lutkovnih gledališč za otroke v Evropi.

Zelo težko je dati mnenje o umetniških smernicah lutkovnega gledališča. Mislim, da bi pri tem vprašanju odgovor najlažje dala stroka: To je kritika. Silna napaka in škoda je, kot veste, za vse slovensko lutkarstvo, da nimamo dostojne lutkovne kritike, ki bi pisala tako kot za velika dramska gledališča. Na tem področju smo še vedno na balkanskih tleh, saj lutke podcenjujemo; v kritiki še vedno ni pristopa, ki se ponaša z razčlenbo predstave, ki pove, kaj je dobro, kaj ni dobro. Nekaj so o lutkarstvu pisa-

li Milan Dekleva, Stanka Godničeva, a to so bila bolj mnenja kot kritike, kajti omenjali so le, da se tam nekje nekaj dogaja in nič drugega...

Mislim pa, da so programske smernice LGL dokaj neposrečene - to je moje mnenje - ker preveč izključujejo tretjo stranico - gledališko, lutkovno gledališko; če človek - animator dela predstavo, ki pogreva zgodbe iz življenja, jo dela zopet za človeka, gledalca. Mislim, da slednja stranica ni dovolj zapolnjena in tu vidim tisti manko, tisto praznino.

Lutkarji mi večkrat očitajo, da zadnje čase pre malo raziskujem, da delam, kako bi rekel - kasa štiklece, ampak pomembno mi je, da so zadovoljni otroci in tudi jaz. Vsaka predstava ne more biti vrtnanje nafte. Toda od lutkarstva, od gledljivih predstav živim. Marsikdaj iz predstave pri vaji izključim kakšen zanimiv del. Reče si:

"Če bi bil gledalec, zakaj to sploh delam, kaj pa je to na odru. Poskušam se postaviti v gledalčevo vlogo, poskušam biti sam svoj režiser in "vržem" proč balastne stvari v predstavi. Šele premiera pa pokaže, koliko "vžgejo" prijemi, zato, čeprav je to velika škoda, na premieri pokažem polizdelek. Po več deset predstav pa vidim, kako predstava dozoreva. Gledam pa, da je predstava delana za male pikce. Uvodi, prologi in epilogi so v predstavi najpomembnejši, saj pomenijo vključitev in izključitev; če uspem nagovoriti, motivirati otroke, da se igrajo z mano, je predstava dobila smisel. Namreč, da se vsi skupaj igramo.

3. Vaš velik doprinos h kranjski kulturi so bili lutkovni četrtki; prosim, opišite to izkušnjo?

Takrat sem se boril za svoj obstoj. Zato sem odprl to lutkovno hišo. To je bil prvi motiv, ki me je sprovciral. "Četrtki" so tekli leta 1982 in so potekali do 1985-6 leta. Zaradi začetka adaptacije gradu Kiesselstein sem projekt ukinit. Ob zaprtju sem bil zelo vesel, kajti to delo je bilo utrujajoče; iskati dobre programe, skakati naokoli in si služiti denar za vsak dan, menjati predstave... vsako predstavo, ki so jo gostujoči lutkovni teatri odigrali v Kranju, sem jo moral povrniti. Vsak četrtek se me je polotila panika ali bodo igralci prišli ali ne. Toda če ugriznem v kontinuiteto predstav, jo moramo kljub višjim silam obdržati. Kadar gostujoče skupine ni bilo, sem namesto njih vskočil s svojo igrico.

Otrok je bilo vedno veliko. Igrali smo tudi po tri predstave dnevno; ob 16., 17. in 18. uri. Koliko dela je taka predstava zahtevala, je nemogoče opisati; zakuriti tedaj še obstoječo peč na drva in še tisoč drugih poslov.

Ampak; danes, ko je mesto Kranj zraslo, ko čas kulturi ni naklonjen, je čuti še večjo otroško kulturno lakoto. Lakota, ki bi jo komaj, komaj nasitila prava lutkovna hiša. Prostor ni, otroci pa ostajajo doma,

ne da bi vedeli, kam naj gredo. Kiesselstein s pisarnami ne more revitalizirati utrip mesta; revitalizacija pomeni, da ljudje hodijo v mesto po duševno hrano. Ne pa, da hodijo v službo. To so neumnosti.

4. Poletje preživite v Selcah pri Železnikih. Kaj črpate iz tega ambienta?

Dva poletna meseca si ne dovolim vzeti. V svojo kočjo pridem v dvajsetih minutah, v dvajsetih minutah sem na koncu sveta, v dvajsetih minutah sem v civilizaciji. Sicer sodelujem na poletnih festivalih, toda preveč nerad se poleti naprezam, čeprav bi bilo dela še več za lutkarje kot v sezoni.

Tako kot se otroci igrajo v peskovniku, se igram jaz na vrtičku. To je moja igrača, kjer čarjam. Zakaj to počnem? Gre za očiščenje; vsak kamen, vsaka korenina, vsaka kompozicija, karkoli, mi da idejo za predstavo. Ne vem, kako, ampak fino bi izgledalo napraviti predstavo iz korenin, kamnov, toplih materialov.

5. Ali boste ostali zavezani lutkovnemu gledališču kot igralec, ali pa se menite posvetiti temu čarobnemu mediju z drugo vlogo?

Gotovo ne. Računam, da bi naredil še tri, štiri lutkovne predstave. Zdi se mi, da ni ne vem kako gledljivo, če se nekje zelo star nastavljaš po odru. Tudi čas napravi svoje; skušam ga loviti za rep, se prilagajati mlademu občinstvu. Recimo, da, ko bom napolnil petdeset let, ko bom Abrahamovih let, sporočim občinstvu, da pripravljam retrospektivo svojih predstav. Te predstave se bo dalo videti trikrat: prvič, zadnjič in nikoli več. Ko bom lutke odložil, jih ne bom nikoli več prijel kot animator - igralec. Ze dolgo časa me zanima lutkovna režija. Pri tem bom zopet postavil vse na glavo. Ko me bodo poklicali, da bi igral predstavo, jim bom rekel, da igral ne bom, lahko pa pridem režirat. Kot igralec pa se prav star ne bi rad pasel po odru.

Tomaž KUKOVICA

FELJTON: Tomaz Kukovica
KRANJ, MESTO V MRZLICI ALTERNATIVE

Koneckoncept naslov pričujočega protesta proti plošči Pankrtov "To morate preslišati", kaže krakovitost in norost podobnih napadov, saj domala nihče Pankrtom ni mogel napraviti boljše propagande kot sam Rupel. Najbolj zanimivo, ki kriči iz vsebine Rupelovih namigovanj že apriori nakazuje smer, v katero se je kasneje oblast podala, da bi izkoreninila punk: nacistični simboli, trda stalinistična roka partijskega odpoka, ter odrekanje finančne podpore. Vse to se je kasneje uresničilo; izbruhnila je afera s kljukastimi križi, borci so popenili nad liberalno strujo znotraj ZKS, ki se je postavila na stran alternative, Pankrtom je Kulturna skupnost Slovenije odredila vsakršno pomoč v obliki bankovcev pri snemanju velike plošče "Dolgcajt". In še bi lahko naštevali. Ruplovi ignoranci nihče v polemikah ni ostal dolžan niti najmanjšega kančka resnice; še več. Ravno prvi dogodki v zvezi s punkom na Slovenskem - prvi koncert, prva časopisna objava, protesti in žolčne polemike so bile preizkusni kamen alternative, saj so bili kasnejši spori veliko bolj na "nož". Punk pa se je, meni nič, tebi nič, le še bolj širil. Resolucije vseh teh, pičlo opisanih dogodkov se je odvil v pičlih mesecih. Seveda v tem času zagreti punkerji niso mišlivali. Pankrti in Buldožerji so dobili vse več stanovskih kolegov. Punk bendi so rasli kot gobe po dežju in Ljubljana je kot center Slovenije dobila močno zaledje na periferiji. Kar samo se nekako z zlohotnim akcentom postavlja vprašanje, ali je metropola orala to grudo alternative z oblastjo kot periferija. Ko smo poskušali ilustrirati bralcu sliko o porodnih krčih punka v Ljubljani, o afezah, katerih domet natančneje razgrajuje Zbornik Punk pod Slovenijo, smo se dela lotili namerno površneje. Razloge si poiščimo v prej zastavljenem vprašanju, ali se je Ljubljana prva spopadla z javnim mnenjem ob vznikle popku punka, in če je bila bolj odprta za vibracije od zunaj, pa je kasneje periferija odigrala ključno vlogo. Kot prvič je zapolnila idejno vzdelano in punk pozerstvom, in drugič; poskrbela je za največje škandale, prave politične travme.

Vzrok, da so stvari stale, kot so stale, namreč da je Ljubljana posrkala najbolj bistre glave marginalnih slovenskih mest, je skatani v dejstvu, da je bil represivni in ideološki aparat tam najbolj neizprosni, krut itn. Pa tudi, če smo konkretni, je bilo v najhujšem mestu veliko lažje, že na videz drugačne mladeniče in mladenke večkrat zbrati in pretepati na policijskih "jaukah". Vendar prav tam, kjer je bila represija najkrutejša so rasle najbolj zdrave misli. Toda svoboda velikih mest je ustvarjalne vedno vlekla...

Recimo, da je Laibach, ki je znana trenutno kot Ljubljansko - trboveljska skupina in ki je bila najbolj črveno jabolko spora, na začetku trboveljsko-kranjska skupina. Recimo, da so bili v Kranju najboljši koncertni žuri Pankrtov, da so jih stalno spremljali pendreki policajev in odloki o prepovedi koncertiranja v metafizični stalinistični komunizem zagledani in iz višjih instanc direktirani rablji. Rekli bomo še marsikaj, kar se še ni zapisalo, kar je ostalo v spominu tega ali onega, ki je bil na koncertu, ki je igral, ki je bil inkriminiran kot grešni kozel. Zato po splošnih in dokaj znanih rečeh ter dogodkih nadaljujmo s Kranjem in njegovo alternativno, zakaj takoj po, do tega trenutka opisanih dogodkih v Ljubljani, stopa na sceno.

KLUB LJUBITELJEV GLASBE IN NJIHOVO GLASILO

Klub ljubiteljev glasbe ali krajše KLG je bil ustanovljen daljnega leta gospodovega 1976. Peščica mladih glasbenih entuziastov si je prostore glavnega štaba priborila in uredila v kleti odslužnega hotela Stara pošta. Prostorček ni bil kdove kaj velik, saj je lahko sprejel trideset ljudi, ki so se količkaj brez večje gneče prepuščali zvokom glasbe. Vendar omenjena kapaciteta prostora ni bila zakon ali skrajna možnost, kajti ob določenih priveditvah, kot je bil tematski večer neposredno po tragični smrti Johna Lenonna, je KLG vsrkal tudi do sedemdeset fanov...

Dejavnost KLG se je širila navzven, zakaj tesen prostor je bil le slaba varianta za organizacijo koncertov. Čeprav so se manjši koncerti zgodili, večjih, atraktivnejših prireditvev niso mogli strpati v klavstrofobično klet. Poudariti je treba, da je KLG deloval organizirano. Imeli so t.i. občne zbere, na katerih so izvolili izvršni odbor, ki je bil zadolžen za izvajanje zastavljenih programov. Izvršni odbor je deloval efektivno, kar pomeni, da mu je uspelo dejavnost KLG predstaviti širši javnosti. Koncept odpiranja publiki se je opiral na dve udarni aktivnosti; prvo je predstavljala sistematični prodor koncertnega repertoarja na večje odre kot Delavski dom in diskoteka Creina, drugo udarno jedro kluba pa je lansiralo glasilo KLG.

V začetku je KLG posvečal pozornost predstavitvi tuje underground rock glasbe sedemdesetih let, domačim novitetam in promocijam klasične glasbe. Program je bil prepuščeno možnostim, kar je razumljivo, saj so večino plošč, torej glasbene ponudbe prispevali člani KLG iz lastnih zbirk, nekaj materiala, bodisi glasbenega, bodisi knjižnega so glede na finančne potencialne kupili sami. Obiskovalci so si plošče lahko sposojali, seveda pod pogojem, da jih kasneje vrnejo. Ta način širjenja glasbenega arhiva je omogočil pestro ponudbo raznovrstne glasbe.

Tematske večere v KLG so posvečali skupinam kot Buldožer, Pink Floyd, Sex pistols, Clash, Tangerine dream, Emerson, Lake and Palmer... posameznikom kot Ericu Burdonu, Muddy Watersu, Ricku Wakemanu itd. Skratka bilo je pestro. Prag klu-

ba pa so z instrumenti prestopili tudi Marko Breclj, Ivo Volarič - Feo, Jože Žvokelj, Brane Smole...

Pestra dogajanja v Kranju so odmevala daleč naokoli, zato se je pojavila nuja po rednem in pristnem kontaktu s privrženci glasbe po vsej Sloveniji. Tak spoj z zunanostjo je najefektivnejše ilustrirala pisana beseda, zatorej so začeli z izdajo glasila KLG.

Glasilo KLG je prostorsko zapolnjevalo informacije o delu kluba in hkrati ljubitelje seznanjevalo z glasbenimi trendi. Preprosto rečeno; glasilo je bilo zmes fanzina in kulturnega informatorja. Prva tiskana številka je izšla leta 1980. Glavni in odgovorni urednik je bil Marko Jensterle, vrste uredniškega odbora pa so zapolnjevali Gojo Brenc, Marko Košnik, Sašo Novak in Vojko Renko.

Če pogledamo uredniško zasedbo, vidimo, da so ti nekdanji mladi danes kulturni standard, so vodilna imena slovenske omike. Zaradi tega dejstva zapišimo, da se je njihova ambicioznost in talent odsevala že v glasilu KLG. Seveda tedaj mnenja niso bila tako naklonjena tej publikaciji, ki je konstantno drezala v tabu teme. Po drugi strani je povsem razviden razvoj glasila iz fanovske podobe v spekter sodobne kulturno kritične revije, ki je sorazmeren z mentalnim napredkom urednikov in novinarjev.

Prva uredniška zasedba si je prvenstveno zastavila nalogo predstavitev koncertnih dejavnosti KLG skozi najave in preko kritik. Širino znanja bralcev so dopolnjevali s potankimi opisi glasbenih trendov, kot je bil npr. punk, z ilustriranjem karakternih potez frontmanov bluesa, rocka, novega vala, punka, pri tem pa niso pozabljali na kranjske in jugoslovanske skupine. Tudi kravo potrebnih informacij o izidih novih plošč in reportaž ni manjkalo. Avtorji so ob pisanju teh vrstic doživljali duhovno renesanso. Spoznavanje z novimi družbenimi gibanji onstran meja, ki so jih bralcem obelodanjali, je poglobljalo njihovo kritičnost. Glasba je imela v svoji (di)harmoničnosti le vlogo posrednika idej. Ideje so se odsevale v besedah, ti pa so bičali družbeno alienacijo in puritansko filistrstvo. To kar je lepo po zunanosti, še ni pravilo, ki avtomatično klavzura notranje dobro, pa naj gre za človeka ali njegove umske produkte, kot so družbeni sistemi. Država, ki se sramuje punka, torej mladih brezposelnih na pravljenih v cape svojih staršev, je organizacija, ki si je v represiji nad za njih estetsko grdim, poskuša ohraniti nataktno krin ko vsesplošnega reda in blaginje. Sistem, ki ga bolj skrbi za ličila za fasado in pri tem pozablja na vsebinske razsežnosti pojava, j zlagan, nagnusen, trul.

Uredniki poslej na glasbo niso gledali kot na zabavo, temve kot na zrcalo družbe. Družba, njeno stanje se lesketata v poeziji filmih, stripu, esejistični misli etc. Posledica uredniškega skoka na duhovno višjo stopničko je bil nov vsebinski program, ki ga j kot novi urednik glasila KLG Sašo Novak dal publiki v pokuši no. Zadnje številke glasila KLG so imele glasbo za skelet, jedrn del pa so predstavljali eseji M. Košnika, T. Hostnika, ter vsebinsko anarhoizno zaokroženi stripi Zorana Smiljanica.

Izključiti TV

"Nenazadnje lahko televizijo izključite, kadar koli hočete." (Tadej Zupančič, Pop TV)

Kaj nam pravzaprav sporoča zagotovilo, da lahko TV izključimo, kadar koli hočemo? Zdi se, da bi ga lahko prevedli takole:

"V vaši moči je, da lahko kadar koli pritisnete na gumb."

Kakor je slednji stavek samoumeven, pa - mar prav zato? - ni brez metafizične razsežnosti. Metafizika prebiva v frazi **pritisniti na gumb**. V polpreteklosti, ko so ideologije tehnološkega napredka bile hkrati še ideologije emancipacije, je predstava o tem, da bo treba "zgolj pritisniti na gumb", pa bo ta ali ona naprava takoj izpolnila to ali ono človekovo kaprico, pravzaprav bila predstava o tem, kako se svobodna volja v perspektivi izenači z vsemogočnostjo človeka v razmerju do predmetov.

Če pa je predstava, da bomo to zmogli kadar koli, vsebovana že v predstavi o pritisku na gumb, potem je zatrjevanje, da to je stvar naše svobodne volje, odveč. Katero vlogo tedaj igra v nagovarjanju subjekta svobodne volje?

Zupančičeva izjava je zapisana blizu začetka uvoda v vodič po dosedanji televizijski produkciji treh velikih TV mrež v ZDA: NBC, CBS in ABC. V kontekstu pojasnjevanja bralcu, kaj mu **Pop TV** ponuja, jo je treba razumeti kot zavarovanje, s katerim pisec - ljubitelj ameriške TV morebitnega bralca, ki ni ljubitelj (ameriške) TV, opozarja, da ni (pisec) kriv njegovega (bralčevega) morebitnega nezadovoljstva s TV programom. Vendar pa posebna uporaba naslovnega stavka v taki komunikacijski situaciji ne bi bila mogoča, če ne bi vnaprej domnevali, da lahko ta stavek v vsej svoji splošnosti učinkuje prav kot vljudnostna fraza, s katero se odgovornost za nezadovoljstvo s tem, kar je gledal na TV, prelaga na gledalca. Kot pri drugih vljudnostnih frazah mora torej tudi za zgornjo veljati, da jo je mogoče pojasniti iz načina, na katerega se jo "konvencionalno" uporablja.

Kaj bi to izjavo, če bi menili, da gre zgolj za ugotovitev stanja stvari, ločevalo od izjav:

- pravzaprav lahko knjigo odložite, kadar koli hočete;
- navsezadnje lahko iz kinodvorane odidete, kadar koli hočete?

Nehati brati knjigo in jo odložiti - to je zelo nedoločno in lahko ima za podmeno zelo različne "razplete" komunikacijske situacije branja. Knjigo lahko odložim sredi branja in se kasneje vrnem k prav temu mestu - odložim jo, da bi premislil ali podoživel, kar sem bil pravkar našel v njej. V tem primeru prav z gibom odložitve, s trenutkom prenehanja branja, pravzaprav šele stopim v dialog z njo. Lahko pa odložiti knjigo - po dveh straneh, na sredini ali na koncu; po prvem, drugem ali n-tem branju, je s tega gledišča zanemarljivo - pomeni tole: dovolj je imam, (to pot) je ne bom več vzel v roke. V tem primeru ni šlo za pretrganje drsenja pogleda po črkah, da bi se zamaknili v sporočilo, pač pa za odložitev knjige v pomenu **sklepa**: razumel sem, kar sem to pot v tej knjigi mogel in hotel razumeti, njeno branje je zame zdaj s tem sklenjeno.

Vsekakor pa velja, da knjigo, čokler fizično obstaja (pa čeprav kot ponatis, prevod, mikrofilm,...) lahko beremo vsakič znova, kakor da jo beremo prvič in njeno sporočilo celo čaka na nas. Ugotovitve, da lahko knjigo odložimo, kadar koli hočemo, se ne drži dvoumnost. Nobene potrebe ni, da bi jo uporabljali kot opravičilo, pa tudi nobene možnosti za to.

Iz kinodvorane lahko odideš šele **navsezadnje**: potem ko si plačal vstopnico, trpel zaradi nečesa na platnu, v dvorani ali v sebi, se odločal, ali naj še vztrajaš ali ne, potacal noge sosedom in jih zmotil v ugodju, se nekajkrat butnil v kak-

šen oster rob, preden si se pritipal do izhoda,... skratka, "kadar koli hočete" pomeni v kinu pred koncem, to pa ima svojo ceno. Pred koncem odideš, če to odtehta nevšečnosti, ki jih imaš s tem, da odideš pred koncem (vključno z vprašanjem, ali boš ta film lahko še kdaj videl ipd.)

Vendar pa obiskovalec kina, preden je kupil vstopnico, ve, da gre do posledice nakupa na njegov račun. Odiš pred koncem je zanj alternativa, za katero se bo odločil le v skrajnem primeru. Vendar pa je ta možnost s posledicami vred jasna in nedvoumna, njena uporaba pa temu ustrezno omejena.

Nasprotno pa bi bilo pogosto ponavljanje, da lahko TV izključite "kadar koli hočete", popolnoma nerazumljivo, če ne bi bilo neskladja med **možnostjo**, da "pritisnemo na gumb", in **prakticiranjem** te možnosti. Kateri gledalec še ni izkusil položaja, ko je vključil televizor "samo za hip", da "vidi, kaj je na sporedu", potem pa prestavljal s kanala na kanal, nikjer mu nič ni bilo všeč, jezil se je nase, da se pusti nategovati, pa vendar ni storil natančno tistega, kar bi lahko bil storil "kadar koli hočete"?

Na TV ima potemtakem izključitev iz komunikacije posebno razsežnost, ki je ni najti pri drugih "medijih". To razsežnost lahko zasluţimo že iz podrobnosti, da se izjava z začetka tega spisa ne bere preprosto in brezpogojno: "TV lahko izključite, kadar koli hočete", marveč jo vpeljuje "nenazadnje". Pri tem "nenazadnje" (ki je kalk za angleški **last but not least**, vendar **let it be**) stoji na mestu, kjer bi lahko prav tako stala "navsezadnje" ali "pravzaprav". Skratka, v stavek, ki bi bil brez nje brezpriziven, vpeljuje **dvom**, spričo katerega se prime stavka vsaj kanec samozanikovalnosti. To samozanikovalnost bi lahko tolmačil freudovsko kot **Verneinung** (jalovo zanikanje, ki budi sum, da gre v zanikanem videti "nezanikljivo" potrjeno) in hkrati videli v Zupančičevi izjavi zaklinjalni obrazec, v katerem besedica "nenazadnje" razkriva, da navsezadnje televizije ravno ne moremo izključiti kadar koli. Razvita oblika stavka z vključenim prikritim podpomenom bi se lahko brala nekako takole:

"Saj vendar lahko TV izključite kadar koli! (Zakaj je potem ne izključite, pač pa kar zijate vanjo?)"

Gre torej za **alibi** komunikacijskega razmerja TV do gledalca. Sama TV je tista, ki kratko malo s tem, da za slehernega gledalca obstaja kot toliko in toliko programov, ki jih je načeloma mogoče vključiti kadar koli, prav zaradi tega pa TV ni mogoče gledati neprestano, ponuja potencialnemu gledalcu vnaprejšnjo odvezo. Ne bi se mogel ("nenazadnje") iz TV komunikacije začasno izključiti, če ne bi bil vnaprej vračunan kot njen naslovljenec. Osnovna oblika sporočila, iz katerega izhaja izjava, s katero smo začeli, bi torej bila nekako taka:

"Nenazadnje lahko televizijo **vključite**, kadar koli hočete."

Prav zares namreč niti oglaševalci, ki jim TV prodaja svoje gledalce kot njihove potrošnike, ne zahtevajo, da poginete od nenehnega buljenja v domači zaslon. **Sploh ni treba, da gledate TV** - da je le iz vašega vzornega trošenja razvidno, da se obnašate prav tako kot tisti, ki jo gledajo. Berite sporočilo TV v obliki, razviti do zadnjega:

"Ko ne morete več gledati TV, jo mirno izključite. Nič hudega, če nas ne gledate ves čas, saj zadošča, če nas gledate dovolj pozorno, da ste tudi izključeni, kakor da bi bili vključeni. Le spočijte si, rekreirajte se, pokupite, kar je treba. Glavno je, da boste nazadnje spet vključeni."

Jože Vogrinc

IřENA PLANINC; ĀETRTI, PETI IN ŐESTI STIH

4.

Bodi moj suženj in jaz bom tvoja krvava nevesta do prebujajočega sonca Potopi me v dno ekstaze ki po prespanem snu vzdrami dih po begu in ta trenutek...

5.

V pepelnati noči rišejo luči sodomijo oči V pepelnati noči rišejo spektri mrzlih usedlin neke preživete melanholije brezvernega obupa obupa praznih občutij njegovih zob in mokrih ustnic Tako absurdno prazne so tvoje oči V pepelnati noči

6.

Daj mi amor iz svojih ustnic da ti jih izžgem

Razkrij mi ramena do nežnega brezumja v soju lastnih oči

AJA STELAN: KADAR SE SPOMNIM NATE

kadar se spomnim nate je moj dan tako čudno majav. nisem več tukaj in ni me več tam, nisem več v tvojih željah in dež, ki je bil najin, čigav je zdaj?

kadar se spomnim nate ne pišem več pesmi in ne grem več z žalostjo spat. si ti še ti, ko mene ni več? in ta glas, ki te kliče, čigav je zdaj?

kadar se spomnim nate vsakič ustavim korak, za trenutek počakam in mislim: danes je zadnjič.

Posvet kmetijske svetovalne službe o razvojnih in tržnih možnostih slovenskega kmetijstva

Kmetijstvo se je navadilo na družbeno podporo

Dr. Jože Osterc: Sedanje razmere niso naklonjene temu, da bi se polkmetije odpovedale zemlji. Dr. Marko Kranjec: Kmetijstvo zahteva več, kot lahko dobi. Davki so bistveno premajhni.

Bled, 26. novembra - "Naša kmetijska politika mora biti sinteza naravnih danosti in svetovnih, še posebej pa srednjeevropskih izkušenj," je na dvodnevem posvetu kmetijske svetovalne službe na Bledu dejal republikanski minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano dr. Jože Osterc in poudaril, da se je šele "ob domišljenih agrarnopolitičnih ciljih mogoče pogovarjati o strategiji razvoja kmetijstva v Sloveniji."

Ker kmetijstvo ni samo pridelava hrana, ima kmetijska politika sočasno gospodarske, socialne in okoljevarstvene cilje. Med gospodarskimi cilji je na prvem mestu pridelava zdrave hrane v zadovoljivih količinah in po dostopnih cenah. Slovenija mora pridelati toliko hrane, da je drugi ne bodo izsiljevali, je dejal dr. Osterc in še poudaril, da ni politične suverenosti, če si narod sam ne pridelava vsaj strateških količin hrane. To je tudi razlog, da so si tudi tako bogate države, kot je na primer, Švica postavile zelo jasen cilj: samooskrba s hrano mora biti vsaj 80-odstotna. Čeprav se v Sloveniji stopnja samooskrbe povečuje, pa je struktura izjemno neugodna. Velike presežke imamo pri perutninskem mesu, hmelju in deloma pri mleku in krompirju, hkrati pa ne pridelamo dovolj sadja, zelenjave in vina, za kar imamo sicer odlične naravne možnosti. Analize, ki so jih naredili strokovnjaki, so pokazale, da polovica izrazito vinogradniških leg in 20 do 30 odstotkov izrazito sadjarskih leg ni izkoriščenih.

Kako uravnovežiti presežke in primanjkljaje? To je po besedah dr. Osterca sicer mogoče doseči s preobrazbo in rajonizacijo kmetijstva, vendar je za spremembe velika ovira posebna in parcelna razdrobljenost. Kar tretjina kmetij v Sloveniji ima po podatkih iz 1981. leta (rezultatov zadnjega popisa še ni) manj kot en hektar zemlje, le šestina pa več kot deset hektarjev. Povprečna kmetijska ima skupno 6,6 hektarja zemlje, od tega 3 hektarje obdelovalne. Manj kot petina kmetij je "čistih", vse ostale so mešane, dopolnilne in ostarele. Čeprav se ni podatkov letošnjega popisa, je zanesljivo, da je število aktivnih kmečkih prebivalcev padlo pod sto tisoč in da mora vsak kmet povprečno

pridelati hrano še za vsaj dvajset prebivalcev Slovenije.

"Posestna in parcelna koncentracija je naš trajni cilj, ki pa ga ne bomo prav kmalu dosegli. Da bi koncentracijo pospešili, bo treba uvesti vrsto ugodnosti za tiste, ki bodo pripravili svojo zemljo prodati ali jo dati v dolgotrajen zakup," je dejal dr. Osterc in poudaril, da sedanje razmere z veliko brezposelnostjo, nizkimi plačami in skromnimi možnostmi dodatnega zaposlovanja ne dajejo dosti upanja za to, da bi se polkmetije v večjem obsegu odpovedale zemlji v korist čistih kmetij. Čeprav posestna razdrobljenost pomeni, da večina naših pridelkov ne bo poceni kot v nekaterih deželah zahodne Evrope, ki imajo boljše možnosti za kmetovanje,

Dr. Marko Kranjec, viceguverner Banke Slovenije, je dejal, da bi od načel, s katerimi se sicer strinja, morali čimprej preiti h kvantificiranim srednjeročnim in dolgoročnim opredelitvam. Kmetijstvo se po njegovem mnenju ne more pritoževati nad davki, saj so davki od katastrskega dohodka glede na ekonomsko moč kmetijstva bistveno premajhni. Čeprav bi bila večja obremenitev kmetijstva narodnogospodarsko upravičena, politika takšnega predloga ne bi sprejela in bi ga razumela kot napad na kmete, ki so bili že doslej štirideset let zapostavljeni. Kar zadeva intervencijsko politiko, so po besedah dr. Kranjca učinki večji pri vlaganjih v šolstvo in izobraževanje kot z regresiranjem na že ustaljenih področjih. Z ekonomskega stališča drži trditev, ki jo kmetje pri nas neradi slišijo - namreč da je kmetov preveč; res pa je tudi to, da so mešane kmetije manjši onesnaževalci kot velika posestva. Da bomo morali zaradi posestne razdrobljenosti še naprej jesti drago hrano, je zelo kratkoročni cilj, je dejal dr. Marko Kranjec in poudaril, da si zato, ker smo del Evrope, kljub vsem omejitvam ne bi smeli zadovoljiti s tem, da bi bili naši pridelovalni stroški višji od drugih. Kmetijstvo je dejavnost, ki jo je po njegovem mnenju treba pomagati, vendar je treba "intervencije dozirati z razumno mero." Doslej je ni bilo, bile so le zahteve koalicijskega partnerja, da je treba položaj kmetijstva izboljšati in popraviti stare krivice. Te zahteve pa niso bile nikdar podprte s temeljitimi analizami, ki bi pokazale, kakšne bodo posledice "izboljšanja položaja". "Osebnost ne bi rad vse življenje jedel kruha, ki bi bil spečen iz drage domače pšenice; prav rad se zadovoljim s cenejšim kruhom iz uvožene pšenice. Enako velja tudi za številne druge pridelke našega kmeta," je dejal dr. Marko Kranjec in poudaril, da je kmetom treba jasno povedati, da intervencije niso nekaj, do česar bi bilo avtomatično upravičeni, ampak da gre pri tem za zavestno odločitev družbe. To jim je treba povedati že zato, ker se je kmetijstvo očitno že razvadilo in navadilo na podporo države in ker se v zadnjem času pogosto pojavljajo nerazumne zahteve, kaj vse je kmetijstvu treba dati. Za sedanjo draginjo sta po mnenju dr. Kranjca glavna krivca predelava in trgovina, delno pa tudi kmetijstvo; država pa doslej še ni storila ničesar, da bi monopol razbila.

pa bo del polkmetij treba dolgoročno zadržati že zato, da bi ohranili sedanjo poseljenost Slovenije. Kar zadeva rajonizacijo, tudi ni vse tako preprosto, kot se nekaterim zdi. Nemogoče je, da bi, denimo, ravninsko kmetijo, ki ima deset hektarjev obdelovalne zemlje in se ukvarja s prirejo mleka, presmerili v pridelavo žit in v pitanje prašičev, ko pa vemo, da bi potem ustvarila manj dohodka. Rajonizacija pa je problem, ki ga bo treba reševati: zdaj se namreč dogaja, da pridelujemo krmo za govedo in žita tudi na številnih odličnih sadjarskih, vrtnarskih in vinogradniških površinah. Dosti mleka "namolzem" v ravnini, kjer bi lahko pridelovali krmo za prašiče, ki nam jih primanjkuje, in krušna žita, ki jih tudi uvažamo.

Ker na svetu ni dežele, ki ne bi tako ali drugače pomagala kmetijstvu (največ podpore daje Japonska, po nekaterih podatkih kar 90 odstotkov vrednosti celotne kmetijske pridelave), tudi slovenska država po besedah dr. Osterca ni bila in ne želi biti izjema. Država bo namenjala denar za nekatere kratkoročne cilje, dolgoročno pa predvsem za urejanje zemljišč, za rajonizacijo kmetijstva, za kmetijsko šolstvo, raziskovalno delo ter za delovanje svetovalne službe. Kar zadeva tržno cenovno politiko, bo načeloma ekonomske probleme kmetijstva reševalo prosto delovanje trga, sicer pa praksa večine držav kaže, da zaradi neelastičnega povpraševanja po kmetijskih pridelkih in vpliva vremena na pridelavo ne gre brez posredovanja države. "Če želimo ohraniti poseljeno in kultivirano deželo in zadostno količino hrane primerne kakovosti, moramo našim kmetom, kakršne pač imamo, zagotoviti za povprečno produktivnost primeren dohodek. To je mogoče predvsem z ustreznimi cenami. Posamezne evropske države in države EGS imajo zakonsko podlago za tržno cenovno politiko v kmetijskih tržnih ureditvah za posamezne pridelke. V EGS je posebno uveljavljen sistem ciljnih cen, ki so določeno za eno tržno leto vnaprej in so hkrati podlaga za določanje intervencijskih cen, vhodnih cen in za zmanjšanje trgovinske zaščite. Kmetje in porabniki imajo tako vnaprej izhodišče o pogojih, v katerih bodo delali in živeli," je dejal dr. Osterc in poudaril, da nameravajo slovensko pridelavo zaščititi s primerno visokimi uvoznimi dajatvami, tako zbrani denar pa nameniti za izvozna nadomestila in za spodbujanje pridelave hrane, ki nam jo manjka. ● C. Zaplotnik

Demografsko ogroženi

Kako zaustaviti odseljevanje?

Kmetijstvo je le ena od dejavnosti, ki daje možnosti za gospodarsko okrepitev demografsko ogroženih območij.

Radovljica, 26. novembra - V radovljiški občini so že pripravili razvojni program demografsko ogroženih naselij, med katero po republikanskem odloku sodijo Gorenjci, Gorjuše, Koprivnik, Kupljenik, Nemški Rovt, Radovna, Ravne, Slamniki, Stara Fužina in Studor. Za vsa ta naselja je značilno, da se je število prebivalcev zaradi odseljevanja mladih zmanjšalo in da so kraji demografsko vse bolj stari. Na Kupljeniku, na primer, je 1948. leta živelo 118 ljudi, 1961. leta 68, pred desetimi leti 43, zdaj pa jih samo še 32. Gorenjci je prazna vas, še tri leta po vojni je tod živelo 24 ljudi, ob letošnjem popisu niso "našli" niti enega. V Gorjušah se je število prebivalcev v 43 letih zmanjšalo od 263 na 158, v Radovni od 53 na 17...

V Zgornjih Slamnikih nad Bohinjsko Belo sta kmetiji, ki nimata vode in elektrike in do katerih je dostop mogoč le s traktorjem.

V radovljiški občini ugotavljajo, da razvoja demografsko ogroženih in višinskih naselij ni mogoče ločevati iz skupnega razvojnega programa za hribovska in višinska območja, saj naselja delijo skupno usodo; razlika je le v tem, da je statistika nekatera na podlagi določenih podatkov določila za bolj ogrožena od ostalih. Pri kmetijstvu, ki je ob gozdarstvu glavna dejavnost v ogroženih naseljih, je največji problem v tem, da je v hribovitih predelih pridelava hrane količinsko za 10 do 20 odstotkov manjša kot v ravnini, prihodek na hektar je manjši za domala polovico, produktivnost za četrtno, v višinskih predelih pa je razlika še večja. Čeprav je pospeševanje hribovskega in višinskega kmetijstva v načrtih že od 1976. leta dalje, pa do sedanja podpora ni bila tolikšna, da bi (skupaj z drugimi ukrepi) zaustavila odseljevanje. Dodatna težava je v tem, da je veliko kmetij v Triglavskem narodnem parku, kjer morajo spoštovati zakonska določila, zahteve in omejitve (uporaba tradicionalnih materialov, preprečevanje izravnavne grbinastih travnikov, omejitve pri uporabi umetnih gnojil), vendar pa za to ne dobivajo nobena denarna nadomestila ali spodbude. Kar zadeva govedorejo, ugotavljajo, da so z zamenjavo bohinjske cike s svetlolisasto in črno-belo pasmo pridobili na mlečnosti in prirastku, izgubili pa na dobri presnovi hrane, odpornosti in pašnosti. Zakon o gozdarstvu, ki je 1954. leta prepovedal rejo drobnice, je naredil veliko škodo; število ovc se je zmanjšalo s 1800 na 200. Ovcereja se je po 1981. letu sicer razmahnila, vendar število ovc ne dosega nekdanjega tropa. Pred drugo svetovno vojno je bila v Bohinju dobro razvita tudi kozjereja, sir grojter, ki je vseboval do 20 odstotkov kozjega mleka, pa znan bohinjski izdelek. Kmetijski strokovnjaki ocenjujejo, da bi v Bohinju z ustreznimi velikim tropom koz lahko preprečevali zaraščanje pašnikov, treba bi bilo le spodbuditi nabavo kozlov ter odkup mleka in kozličev, sprejeti normative za pašo in se "spopasti" s staro miselnostjo, ki kozjereji ni naklonjena. Konji so zaradi napredka izgubili nekdanjo vlogo, niso pa pridobili nove športno-turistične in rekreacijske. Prašičereja je v povojnem času nazadovala, s pretrganimi tržnimi potmi, ki so zaustavile prekupčevalce z juga, pa je postala spet bolj vabljiva.

Med dejavnostmi nalogami na področju kmetijstva in dopolnilnih dejavnosti sodijo ureditev tržnice v Stari Fužini za neposredno prodajo kmetijskih pridelkov ter izdelkov domače obrti, obnova sirarne na planini Laz, ureditev hudourniških pregrad in travnikov na planini Velo polje, na katere je voda nanesla prod, agromelioracije ter svetovanje in pomoč pri naložbah in pri uvajanju dopolnilnih dejavnosti.

Kako zaustaviti odseljevanje in območja gospodarsko okrepiti? Kmetijstvo je le ena od možnosti, program, ki so ga pripravili v radovljiški občini, obsega tudi druge dejavnosti - pašništvo, gozdarstvo, predelavo lesa in kmetijskih pridelkov, prodajo, domačo in umetno obrt, turizem - pa tudi ukrepe na področju gospodarske infrastrukture in družbenih dejavnosti. ● C. Zaplotnik

Kmečke žene in mladina

Na tečaje in predstave

Kranj, 26. novembra - Ko dreve v pozni jeseni odvrže listje, se umiri tudi življenje na kmetih. Neodložljiva dela je manj, večeri so daljši in več je tudi možnosti za izobraževanje in razvedrilo. Tudi kmečke žene rade vsaj ob redkih trenutkih prepustijo "tri hišne vogale" mozem in odidejo na predavanja, tečaje, predstave. Aktivni kmečkih žena so s pomočjo kmetijskogospodarskih svetovalk poskrbeli, da bo koristnih in prijetnih uric čimveč.

Aktiv kmečkih žena Trzič prireja danes, v petek, ob pol sedmih zvečer v prostorih kmetijske zadruge v Križah tečaj izdelovanja adventnih venčkov. Udeleženke naj prinesejo s sabo vejice ciprese, smrečja, bora, razne storžke, svečke, okrasne trakove, slamo, ki bo osnova za venček, in drugo. Izdelali bodo tudi nekaj ikeban. Enak tečaj je bil včeraj v Cerkljah, predvčerajšnjim pa v Naklem. Vsi trije aktivni kmečkih žena v kranjski občini bodo decembra organizirali tečaj o pripravi narezka. V Kranju bo 9. decembra, v Naklem 10. in v Cerkljah 11. decembra. Povsod bo v zadržnem domu in povsod se bo začel ob pol petih popoldne, vodila pa ga bo Zdenka Rekar. Aktiv Sloge vabi žene tudi na tečaj ta-

piserije, ki se bo začel 4. decembra ob pol štirih popoldne v združnem domu na Primskovem in ga bo vodila Darinka Zaplotnik. 12. decembra ob šestih zvečer pa v iste prostore še na izdelovanje voščilnic, aranžiranje daril in na družabno srečanje. Cerkljanski aktiv se je odločil tudi za šiviljski tečaj. Začel se bo 9.

Kmečka dekleta in fantje pravijo, da bodo obiskovali tečaj nemščine, ki ga v združnem domu na Primskovem prireja aktivna kmečka mladina Sloge in Cerklje. Tečaj se bo začel 5. decembra ob 19. uri, cena je 90 mark, znesek pa je mogoče poravnati v dveh obrokih.

januarja ob 16. uri v prostorih KZ Cerklje, trajal bo trinajst tednov (po štiri ure na teden), cena je sto mark, vodila pa ga bo Jožica Potočnik. Udeleženke bodo morale priskrbeti tudi šivalne stroje.

Povejmo še to, da si bodo kmečke žene iz vseh aktivov kranjske in tržiške občine (povabljeni pa so tudi možje in drugi družinski člani) decembra v Poljanah pri Škofji Loki ogledale gledališko predstavo Cvetje v jeseni. ● C. Zaplotnik

Kokra KRANJ

Nova trgovina

MINI METRO (Bivši DEKOR)

MAMLJIVO NOVOLETNO NAGRADNO ŽREBANJE!

z malo sreče bo vaša želja morda izpolnjena!

Udeležen bo vsak kupec!

ZADNJO SOBOTO V MESECU JE TRGOVINA ODPRTA VES DAN.

In kakšne so nagrade?

1. nagrada: glasbeni stolp
2. nagrada: kar trije radiokasetofoni
3. nagrada: avtomat za črno kavo - capucin z dvojnimi nastavkom
4. nagrada: garnitura kuhinjske posode
5. nagrada: poslovni kovček SAMSONITE

Žrebanje bo 30. 12. 1991 v naši trgovini. Rezultati bodo znani takoj in tudi objavljeni v časopisu Gorenjski glas.

Naši skakalci na prve tekme v Kanado Še z večjim veseljem na nastop pod SLO

Franci Petek - optimistično v novo sezono

Lesce, 26. novembra - V sredo ponoči je naša šestčlanska odprava odpovala na prizorišče prvih dveh tekem letošnjega svetovnega pokala v kanadski Tunder Bay. V njej sta poleg tekmovalcev Francija Petka, Janeza Debeljaka, Andraža Kopača in Sama Gostiše še trener mlade A reprezentance Luka Koprivšek in direktor nordijskih reprezentanc Lojze Gorjanc.

Naši najboljši tekmovalci so pred tem v ponedeljek opravili še zadnje trening skoke v Planici, naš največji up Franci Petek pa je pred odhodom v torko za Gorenjski glas povedal: "Po zadnjih skokih v Planici imam občutek, da sem s formo na visoki ravni. Vendar pa je sedaj težko reči, kaj to pomeni, saj preden se ne pomeriš z drugimi tekmeč, ne moreš točno vedeti, kako in kaj. Seveda pa upam na najbolje. Moram pa še reči, da mi je nastop pod imenom SLO, dejstvo, da lahko nastopam za Slovenijo, še dodatna motivacija." Franci je tudi povedal, da pričakuje v Kanadi velik interes tujih sredstev obveščanja za poročanje o Sloveniji in da se je pripravil tudi na to poslanstvo.

Sicer pa bo v soboto v Thunder Bayu tekma na 90-metrski skakalnici, v nedeljo pa se bodo najboljši skakalci sveta merili na 120-metrski napravi. ● V. Stanovnik

Slovenska nogometna liga

V Naklem Slovan - Mavrica

Naklo, 27. novembra - Do konca naporenega jesenskega dela prvenstva v prvi slovenski nogometni ligi sta ostali še dve koli, v predzadnjem pa v nedeljo ob 13. uri nogometaši ŽIVIL - NAKLA na svojem igrišču gostijo ekipo Slovana Mavrice iz Ljubljane. Gostje so bili v lanskem prvenstvu na drugem mestu v ligi, trenutno pa so na sredini lestvice. Vendar so letos mnogokrat na gostovanjih igrali še bolj kot doma in dokazali, da gre za odlično ekipo. Tako se v Naklem ponovno obeta zanimivo srečanje, domači igralci pa, kljub temu da ne bodo nastopili v popolni postavi, upajo, da jih bodo zvesti gledalci spet spodbujali. Z dobro igro in novima točkama bi se jim radi oddolžili za številni obisk v prvem delu prvenstva. ● Dane Jošt

Gorenjska kegljaška liga

V soboto, 30. novembra, je na sporedu peto kolo. Pari: Bled-Elan, Adergas-Lubnik, Sava-Jesenice, Kranjska Gora-Triglav in S.Jenko-Ljubelj. ● T. Bolka

Zmaga za las Koprčanom

Prizorišče letošnje II. Slovenske moštvene šahovske lige - zahod je bilo v ŠPORTU Hotelu na Pokljuki. Igralni pogoji so bili odlični, le sneg je nekoliko oviral prihod in odhod udeležencev. Sodelovalo je 12 ekip z Dolenskega, Notranjskega, Primorskega, Gorenjskega in iz Ljubljane. Ekipa so igrala 5 kol po švicarskem sistemu z igralnim časom 2 uri za 40 potez in z dodatkom 30 minut do konca partije. Sestava ekipe je bila naslednja: 4 moške deske, 1 ženska in 1 mladinec.

V prvem kolu so, razen Fronte iz Ljubljane, vse favorizirane ekipe, med katere je sodila tudi ekipa ŠS Tomo Zupan iz Kranja, zmagale. V drugem kolu pa sta se že sestala končna zmagovalca, ekipa ŠS ŠD Zusterina in ŠS Tomo Zupan. Dvojbo se je končal neodločeno 3 : 3. Do konca turnirja je potem potekal mrtvi tek teh dveh ekip, v katerem so zmagali Primorci. Obe ekipi sta zbrali po 9 točk. Zusterina pa je imela več šahovskih točk.

Vrstni red: 1. ŠS ŠD Zusterina 9/22, 2. ŠS ŠKPD Tomo Zupan Kranj 9/19,5, 3. ŠD Kodeljevo 6/18, 4. ŠK Višnja Gora 5/16, 5. ŠD Nova Gorica 5/16, 6. ŠD Fronta Ljubljana 5/15,5, 7. ŠK Kočevje 5/14,5, 8. ŠD Piran 5/14, 9. ŠD Tržič - Usnje Slatnar 5/12,5, 10. ŠK Postojna 4/15, 11. ŠK Ribnica 2/10,5 in 12. ŠK Borovnica 0/3,5. Aleš Drinovec

V derbiju prvega kola zmaga hokejistov Acroni Jesenice

Danes gorenjski obračun na Bledu

Minuli torek se je začelo prvo slovensko državno prvenstvo v hokeju na ledu. Uspešen štart štirih gorenjskih ekip.

Kranj, Jesenice, Ljubljana, 26. novembra - Prvo kolo v vsekakor zanimivem državnem prvenstvu v hokeju na ledu je minilo brez večjih presenečenj. Hokejisti Acroni Jesenic so na domačem ledu premagali konkurenta v boju za prvo slovensko hokejsko zvezdico Olimpijo Hertz, mlada ekipa Jesenic je gostovala pri mladi ekipi Olimpije v Ljubljani in prav tako zmagala, hokejisti Bleda Promolinee pa so gostovali v Kranju in zaslužno premagali sicer borbero ekipo domačega Triglava. Sicer pa je za letošnje državno prvenstvo značilno, da je vrsta najatraktivnejših obračunov že na začetku lige. Eden takih se že danes zvečer obeta v Športni dvorani na Bledu, kjer ob 19. uri slovenski in gorenjski derbi igra domača ekipa Bled Promolinee in Acroni Jesenice.

Torkovo tekmo v dvorani Podmežaklja je spremljalo štiri tisoč gledalcev, ki so gledali izredno živčno in ostro srečanje. Ljubljancani so ob pomoči katastrofalno slabega sodnika Pahorja (probleme ima celo z drsanjem!) igrali grobo, tako da je klubski zdravnik Acroni Jesenic moral še dolgo po tekmi šivati rane Borisovu in Povečrovskemu, poleg tega pa sta poškodovana še Kalan in Magazin. Vendar pa so požrtvovalni Jeseničani uspeli zmagati z rezultatom 4:3 (1:1, 1:2, 2:0). Da je bil rezultat tako tesen, ima veliko zaslug tudi ljubljanski vratar Simšič, ki je zelo dobro branil. Pri Jeseničanih pa so se tokrat izkazali zlasti Mlinarec in Razingar, ter Koptar, ki je dal kar tri gole. Četrtega je dal Mlinarec. Trener Krikunov pa je bil po tekmi zadovoljen z vso ekipo.

Pravi mali derbi pa je bil v Ljubljani, kjer sta se pomerili mladi ekipi Olimpije in Jesenic. V dopadljivi tekmi sta dokazali, da bosta trd zalogaj ostalim ekipam v ligi. Končni rezultat je bil 4:5 (2:2, 1:2, 1:1) za Jesenice, gole pa so dali: Rožič, Poljansek, S. Smolej, Mahkovic in Varl. Danes mlada ekipa Jesenic v dvorani Podmežaklja gosti Olimpijo Hertz.

Favorit v Kranju je bila gotovo gostujoča ekipa Bleda Promolinee, ki si je nabrala pomembne izkušnje v alpski ligi, vendar pa so tudi Triglavani dokazali, da so resen tekmeč za četrto mesto. Kljub končnem rezultatu 2:11 (0:2, 0:4, 2:5) za goste bodo ljubitelji hokeja še radi prihajali v ledeno dvorano kranjskega sejmišča. Takole pa

V Kranju je bila močnejša ekipa Bleda Promolinee, vendar pa so se z borbenostjo izkazali tudi Triglavani.

je po tekmi razmišljal domači vratar Marko Kolenko, ki je bil prav gotovo eden najboljših v ekipi Triglava: "Z današnjo tekmo in igro sem sicer še kar zadovoljen, vendar mislim, da bo na naslednjih tekmah še precej bolje. Malo se moramo še uigrati, saj smo ravno sedaj dobili okrepitve iz Češke." V blejski ekipi, ki se je v prestopnem roku malce spremenila, v njej pa je zaigral tudi nekaj mladih domačinov, so bili po tekmi seveda še bolj zadovoljni. "Mislim, da bi bili v alpski ligi lahko drugi ali tretji. Danes smo bili sicer še malo neuigrani, čeprav smo imeli dobre priprave. Dobro igro pa objubljam tudi v petek, ko gostujemo v Jeseničani in računamo na zmago - gotovo pa bo tekma izenačena." Pravi mladi blejski up Damjan Bertonec. ● V. Stanovnik, B.r., foto: G. Šink

Sezono vendarle začenjajo tudi smučarke

Lech namesto Piancavalla

Kranj, 28. novembra - Potem ko so konec prejšnjega tedna začeli s tekmovalni najboljši smučarji (drugi dve tekmi imajo to soboto in nedeljo v Breckendrigu v ZDA), so organizatorji prvih dveh slalomov, ki bi morala biti konec tega tedna v Piancavalli v torko sporečili, da jim je odjuga pobrala sneg in da tekem v Italiji ne bodo. Kot prireditelj je vskočil Lech na Arlbergu, kjer je že zapadel sneg, tako da se bo vendarle začel tudi svetovni pokal za ženske. ● V.S.

Vabila, prireditve

Večer loških sportnikov - Ob zaključku 11. delavskih sportnih iger občine Škofja Loka organizatorji, Športna zveza s SK Alpetour in odbojgarsko sekcijo Partizan, pripravljata to soboto, 30. novembra, svečan zaključek z razglasitvijo rezultatov, podelitvijo Bloudkovih značk in plakete sponzorju leta v občini. Slovesnost se bo začela ob 20. uri, nato pa se bo nadaljeval ples z družabnimi igrami in srečevalom. Igral bo ansambel Obvezna smer, povezovalce programa pa bo Borut Mencinger. Organizatorji so vstopnice podelili udeležencem DŠI, na prireditelje pa so vabljeni tudi ostali, ki jih lahko kupijo pri vhodu v dvorano.

Prvo državno prvenstvo v gorskih tekih - To soboto, 30. novembra, z začetkom ob 15. uri bo v Kobaridu prvo državno prvenstvo v gorskih tekih republike Slovenije in za pokal Drežnice. Na prvenstvu se bodo zbrali naši najboljši gorski tekači, trasa pa bo tokrat nekoliko spreminjena. Dolžina proge je 7 kilometrov s skupno višinsko razliko 350 do 400 metrov. Start bo pred tovarno Planika v Kobaridu.

Spominski pohod na Tisje - Planinsko društvo Kranj organizira v nedeljo, 8. decembra, spominski pohod na Tisje. Odhod vlaka bo ob 6.35 iz železniške postaje Kranj. Vsak kupi karto do Litije in nazaj sam. Skupne hoje je za 4 ure, potrebna pa je dobra planinska obutev in oprema. Vodnik bo Jože Šparovec. Povratek bo v popoldanskem času.

Odprti turnir pri Johanci - Minuli konec tedna je bil v Biljard klubu Johanca drugi izbirni rating turnir za evropsko prvenstvo. Zmagal je Murn (Boss) pred Kološo (Maribor) in Nemcem (KBL). V skupnem seštevku po dveh ratingih vodi Zebec (Boss) s 23 točkami, najboljši od Gorenjcev pa je Andrej Jenko (BK Johanca) s šestimi točkami. Naslednji rating turnir bo v Ljubljani 21. decembra. Pri Johanci pa bo 7. decembra odprti turnir z bogatimi denarnimi nagradami. Informacije lahko dobite v Biljard klubu Johanca (tel. 242-374).

Tečaj za mlade roketne sodnike - Zbor roketnih sodnikov Gorenjske organizira tečaj za mlade roketne sodnike. Prijave in informacije: Martin Dolanc, Šorlijeva 14, Kranj (tel. 215-941).

Tekmovanje za pokal pizzerije Orly - To soboto in nedeljo bo na zimskem kopalšču v Kranju tradicionalno tekmovalje v vaterpolu. Na njem bodo sodelovali: vaterpolisti Mladosti in Medveščaka iz Zagreba, Primorja iz Reke, Kopra iz Kopra in dveh ekip domačega Triglava. Pokrovitelj tekmovalja je pizzerija Orly.

LIGAŠKI SPORED

NOGOMET

Slovenska nogometna liga
Naklo: nedelja, 1. decembra, ob 13. uri: Živila Naklo - Slovan Mavrica

ROKOMET

Slovenska super liga - ženske
Kranj: sobota, 30. novembra, ob 20. uri: Kranj - Velenje

7 KOŠARKA

I. moška SKL - (zelena skupina)
Kranj: sobota, 30. novembra, ob 18. uri: Triglav - Maribor '87

I. ženska SKL
Škofja Loka: petek, 29. novembra, ob 20.30 uri: Odeja Marmor Kranj

II. SKL moški - zahod
Jesenice: sobota, 30. novembra, ob 18. uri: Jesenice - E. Borovnica

HOKEJ

Državno prvenstvo
Bled: petek, 29. novembra, ob 19. uri: Bled Promolinee - Acroni Jesenice
Jesenice: petek, 29. novembra, ob 18. uri: Jesenice Olimpija Hertz

Najboljši športniki Gorenjske

Franci Petek prepričljivo vodi

Generalni pokrovitelj: Živila - gostinstvo, turizem, trgovina

Kot kaže ima bralci Gorenjskega glasa zelo radi šport, saj vsak dan v uredništvo dobivamo kar zajeten kupček izpolnjenih kupončkov, s katerimi glasujete za Stotinkin izbor - za najboljšega športnika, športnico in športno ekipo na Gorenjskem. Glasov še nismo natančno prešteli, saj Stotinkin izbor, ki ga bodo spremljali tudi izbori na vseh gorenjskih lokalnih radijskih postajah - od Radia Kranj, Tržič, Jesenice in Žiri, še ni končan. Tokrat objavljamo predzadnje glasovnice, ki jo tako kot dosedanje pošiljajte na naslov: **Gorenjski glas, Moše Pijade 1, 64000 Kranj - za Stotinkin izbor.** (Seveda ne pozabite pripisati svojega naslova, kajti med glasovalci homo izžrebali lepe nagrade.) Zadnja glasovnica bo objavljena v decembrski Glasovi stotinki, takrat pa vam bomo o akciji in prireditvi, ki bo nepreklicno na srečni petek, 13. decembra, ob 19. uri v dvorani na Primskovem, napisali še kaj več. Že sedaj pa izdajamo, da bo ob podelitvah priznanih športnikom, ekipam, sponzorjem in športnem podvigu tudi zanimiv kulturni program. Pesne in glasbene točke in seveda gostja

Pri pripravi naše prireditve sodeluje tudi več sponzorjev, med katerimi naj omenimo vsaj nekatere: Alpetour - Potovalna agencija, podjetje Creina, kmetijska mehanizacija, Gorenjska predilnica, Lokatek, U sistem - Bojan Udovič iz Prebačevega, Tincex - gradbeni materiali, Zebra - trgovina na debelo, Jeans klub Petrič, Marmor Hotavlje, Mlekarna Kranj in Gorenjska banka.

večera Helena Blagne, obetajo prireditve, ki se je boste radi spominjali... In kar je tudi pomembno - na prireditve boste lahko prišli vsi, ki boste pravočasno v dvorani, saj smo se odločili, da vstopnine ne bo.

Za konec naj vam vendarle izdamo, kako glasujete. Kljub temu da glasov še nismo prešteli (rok za glasovanje je 11. december), lahko povemo, da še vedno prihaja največ glasovnic za pogumnega skakalca iz Lesca - simpatičnega Francija Petka. Niste pozabili tudi na padalce iz Lesca, med katerimi največ glasujete za svetovnega prvaka Romana Pogacarja. Tudi jadralni padalec iz Škofje Loke Domen Slana je zapisan na nekaj kupončkih, pa balinar Pavel Fende, nekaj glasov si je prislužil tudi smučar Jure Košir, pa tekača Robert Kerštajn in Joško Kavalar in seveda veslača Iztok Čop in Denis Zvegelj. Pri dekletih še vedno prihaja največ glasovnic za Natašo Bokal, mnogi glasujete za Barbaro Mulej, pa tudi Ireno Avbelj, Marijo Štremfelj... skratka pri dekletih še ni nič odločeno. Podobno je pri izboru najboljših ekip, kjer sta v ospredju ekipi hokejistov Acroni Jesenice in nogometašev Živila - Naklo, z dobro igro pa vse več glasov dobivajo tudi košarkarji Triglava in odbojkarice Bleda, pa vaterpolisti Triglava in košarkarice Odeje Marmorja.

STOTINKA — GORENJSKI GLAS — RADIO KRANJ

STOTINKIN IZBOR 91

ŠPORTNIK

ŠPORTNICA

EKIPA

IME, PRIIMEK, NASLOV

RADIO TRIGLAV — RADIO TRŽIČ RADIO ŽIRI — STOTINKA

DEMOKRATI

Z

IGORJEM BAVČARJEM

na Ustanovnem zboru
Demokratske stranke
občine Škofja Loka

Sreda, 4. decembra 1991

ob 17. uri

Hotel Transturist
v Škofji Loki

Vabljeni!

Zaradi čedalje večjega zanimanja bralcev za sodelovanje v rubriki Odmevi in Prejeli smo, priporočamo, da prispevki niso daljši od dveh tipkanih strani (60 vrstic). Le tako lahko zagotovimo pravočasno objavo čimveč pisem. Uredništvo si pridržuje pravico, da predolge prispevke ustrezno skrajša tako, da ni bistveno okrnjena vsebina sporočila oziroma, da zavrne objavo. Vsi prispevki morajo biti podpisani s polnim imenom in naslovom.

Uredništvo

Matij zverinsko pretepala hčerki,
Gorenjski glas, 26. 11. 1991

Ne vem, ali boste lahko objavili moj članek v kateri vaših rubrik. Upam pa, da boste našli prostor in ne bo to ostalo samo na papirju. Prepričana sem, da so še mnogi enakega ali podobnega mnenja kot jaz.

Človek se zgrozi ob branju teh vrstic. Ostala bom anonimna, kot je v članku brezvestna mati. Ne poznam te družine, poznam pa prijeto vas Paloviče, ki je nekoliko odmaknjena od mesta Tržič. Poznam tudi nekaj prijateljev ljudi, ki živijo tam. Ne morem razumeti, kje so bili sosedje ves ta čas, saj se to ni zgodilo včeraj, to je trajalo več let, da je ta resnica, v kakšnem peklu sta živeli dekleti, prišla na dan šele sedaj. Njuno življenje je bilo tako ogroženo, pa ni motilo tistih ljudi - sosedov, pri katerih sta iskali pomoč v hrani in umivanju. Ali so res lahko mirno gledali, ne da bi kaj ukrenili, kako se brezumna mati podi z vilami za svojim otrokom (če v tem primeru sploh lahko to rečemo). V tržiški občini je kar dosti brezposelnih (po svoji krivdi), pa se zanje najde topla kuhinja ali boni, takle primer pa lahko ostane ob strani, čeprav je marsikdo vedel zanj. Res je žalostno, kje sta pristali dekleti, kakšni bodo njeni spomini na odrasčajoča leta. Ne smemo reči, kar pa navadno najraje rečemo, da se ne bomo vtikali v probleme drugih. Toda, če ima človek le malo srca, bi v tem primeru lahko le pomagal nemočnim dekletoma, če bi se prej zganil in ukrepal, saj imamo zato primerne službe in ljudi, ki bi verjetno znali pristuhiti klicu na pomoč.

Lepo vas pozdravljam in želim med prebiranjem vašega lista čim manj takih člankov.

Vaša naročnica, redna bralka, saj sem zelo zadovoljna z Gorenjskim glasom in pa zgrožena mati dveh otrok nad tem članom.

26. novembra 1991
bralka iz tržiške okolice

Enoumje še ni preživeto

Špoštovani gospod profesor dr. Tine Hribar, v Slovencu ste 5. novembra 1991 imeli odmenen intervju in z nekaterimi Vašimi trditvami se ne morem strinjati. Seveda se strinjam z Vami, gospod profesor dr. Tine Hribar, da enoumje še ni preživeto. Razlikujeta se najini mnenji le v tem, kaj si pod enoumjem predstavljava. Enoumje najslabšega kova se dogaja prav sedaj, ko se zaradi spravaštva, kompromisarstva in infiltracije v nekaterih

Demosovih strankah sprejemajo slovenskim volilcem nerazumljive odločitve. Zaradi tega Demos razpada in gnije od znotraj, proces pa se je začel avgusta 1990 in sem sam v skupščini že septembra 1990 izjavil, da se dogaja druga »Dolomitska izjava«. Vendar se to ne dogaja tako, kot si to Vi predstavljate (Dolomitska izjava o zvestobi Demosa), temveč kot nekakšna zakulisna nenapisana (ali morda napisana?) pogodba med protagonistami bivšega režima (SDP?, nekateri iz SSS in LDS?) in nekaterimi veljaki iz Demosa. Po razpadu SDZ so se nekateri že nespretno razkrili, vprašanje pa je, koliko udeležencev »Druge Dolomitske izjave« je v vodstvih ostalih Demosovih strank. Prepričan sem le, da jih je najmanj ali nič večjetno le v Ljudski stranki in Liberalni stranki, ki sta vodili najbolj jasno in odkrito politiko. Torej se to enoumje dogaja predvsem v zakulisju pod taktirko bivših oblastnikov in njihovih podtakovancev in seveda z brezrezervno podporo skoraj vseh medijev, da o uredniškem sodnem, bančnem in deloma gospodarskem ter represivnem lobiju sploh ne govorim. To je torej enoumje, zaradi katerega je na volitvah propadel prejšnji režim in prav to enoumje se zaradi dobrovernosti in naivnosti Slovencev močno krepi. Takega (seveda nobenega) enoumja pa demokratičen svet ne trpi. Vsaj v svoji državi ne, ni pa s tem rečeno, da ga zaradi kakšnih sebičnih namenov mogoče ne bi dopustil svojim konkurenčnim deželam.

Najbolj seveda nasprotujem Vašemu razmišljanju, češ da smo skozi SDZ v okviru Demosa že dosegli oba glavna cilja: parlamentarno demokracijo in slovensko osamosvojitve. Kakor, da bi bile vse ostale stranke Demosa nekaj SDZ-jev privesek, po sklepanju iz odgovora na drugo vprašanje v intervjuju celo povsem neobogljene privesek Rupel-Bavčarjevega dela SDZ, ki je ustvaril Demokrasko stranko. Tako prilasčanje zaslug, zlasti pri osamosvojitvi Slovenije je neokusno, neresnično in nizkotno dejanje. Vsaka stranka je k tem ciljem doprinesla svoj delež, tudi opozicijske stranke. Tako je bila na primer 2. julija 1990 »Deklaracija o slovenski samostojnosti« sprejeta na pobudo in vztrajanje Liberalne stranke, ki je takoj po volitvah že maja 1990 Skupščini Slovenije predložila v obravnavo in sprejem Deklaracijo o samostojnosti Slovenije skupaj z Ustavnim zakonom. Na žalost pa moramo ugotoviti, da je prav »demokraski« del SDZ iz meni nerazumljivih razlogov pomagal opoziciji zodeniti naziv, vsebino in učinek omenjene Deklaracije.

Odgovoriti Vam moram tudi, da je Liberalna stranka vse svoje obveznosti vedno poravnala, tudi v primeru časopisa Demokracija. Zato prosim, da v prihodnje točno poveste, kdo Vam

(Novi reviji) denarja ni vrnil. Obenem se mi zdi potrebno povedati, da Liberalna stranka edina od države ni prejela predvolilnega denarja, čeprav bi ga po zakonskih kriterijih morala in tudi iz tujine je prejela in še sedaj ne prejema nobenih prispevkov, čeprav se je zadnje čase pojavilo nekaj člankov, kako izseljenci še vedno tudi gmotno podpirajo Demos. Časopis Demokracija je pač propadel, ker mu je naklada zaradi slabe vsebine zadnjih števil močno padla. Očitno so lastniki časopisa vsebinsko in finančno slabo vodili, a kljub temu iz proračuna (postavka »pluralizacija medijev«), prejeli denar za pokritje dolgov zasebnega časopisa, ko je že zdavnaj preminil. A ne pozabite, gospod Hribar, lastniki Demokracije so bili sedaj člani Demokratske stranke, celo ministri.

Zelo blizu mišljenju komunistov pa je Vaše razpravljanje o svaštvi »desničarjev« do Vas. Zelo podobno je namreč partijski sloksuli o revanšizmu. Lahko vam zatrdim, da Vas nihče iz Liberalne stranke ne sovraži, čeprav ste nas v svoji priložni listnici uvrstili med desničarje. S kom se bomo povezovali, bomo pa tako ali tako sami odločili, prav gotovo pa ne po Vaši ali kakšni podobni razvrstitvi.

Tudi razni Vaši »tajni« sestanki me ne zanimajo, tako tudi tisti z avtorji srbskega memorandumu ne. Takih »tajnih« sestankov je bilo za hrptom slovenskega naroda v vsej njegovi zgodovini in zlasti v zadnjem času vse preveč. In še zlasti je bilo preveč tistih, ki so mislili, da se na ta način morejo in smejo odločati v imenu vsega naroda in brez njegovih pooblastil in da

jim ni treba o teh pogovorih, dogovorih in celo domnevnih podpisanih pogodbah poročati nikomur. Pač v prepričanju, če bo dobro, bom že povedal in se pohvalil, če ne bo dobro, bom zamolčal.

Naj zaključim z Vašim razmišljanjem o šahu in filozofu, čeprav je še veliko odprtih in nedorečenih zadev. Šah je potrebno igrati od začetka do konca zbrano in zavzeto kot vse v življenju, da se pride do zaželenega uspeha. In če boste odslej nekaj časa v politiki, kot ste obljubili, upam, da boste kot dober in vztrajen šahist in ne kot filozof, kar ste po lastni izjavi postali, ko ste ugotovili, zakaj se niste v celoti posvetili šahu.

S spoštovanjem!
V Kranju, 26. novembra 1991
Vitomir Gros, dipl. inž.
Ljubljanska c. 4, Kranj

Strel v noči

V petek, 8. novembra, ob enajstih zvečer je v Planini pod Golico zagrmel strel. Ustreljen je bil naš pes Kal, sedemletni nemški ovčar, samo dvajset korakov od hiše, v kateri živimo. Storičla je vzela noč ali pa se je potuhnil v kateri od bližnjih hiš, vsekakor pa policija doslej še ni izsledila, čeprav bi obdukcija hitro pokazala, kako in iz kakšnega orožja je bil pes ubit. Ker sva se z ženo uprla, da bi psa odnesla in zagrebala, dokler se ne najde krivca, je pes več kot tri dni ležal ob cesti pri sosedovem plotu in šele, ko je že začel zaudarjati, so ga na prošnjo uslužbenke krajevnega urada odstranili lovci. En pes več ali manj, bo rekel kdo, ki se mu življenje, še zlasti pasje, ne zdi kakšna posebna vrednota. A Kalovo življenje je, dokler se ni na silo pretrgalo, pomagalo živeti tudi nekemu drugemu življenju. Kal je bil namreč štiri leta zvest in zanesljiv vodnik moji ženi in ji nadomeščal izgubljen vid. Bil je dragocen pes, še najmanj zato, ker je njegovo šolanje za vodnika slepih stalo veliko denarja. Dragocen je bil zaradi svoje lepote, pameti in zvestobe in zato, ker je v svojem kratkem pasjem življenju naredil več dobrega in koristnega kot naredi marsikateri človek. In nikoli ni nikogar ugriznil, na nikogar zamenjal in še lajal je samo, kadar je pritegoval zvonjenju iz bližnje krčke. In če je ženi, kadar je bila sama doma, včasih ušel na potep po vasi, se našel sosedovega gnoja, izkopal plitvo zakopano konjska čreva in jih razvlekel po travniku, naredil kupček pred cerkvijo ali na pokopališču (kar pa mu ni bilo nikoli dokazano!) - ali ga je bilo treba zato ubiti? Neznaneec je imel lahko delo, saj Kal še ni okrevljal po težki operaciji hrbtenice, ki jo je prestal pred meseci in zato ni mogel niti dovolj hitro bežati niti se braniti. Hudo mora biti s tabo, hudo, neznan strelec v noči, ki si nekoč morda sanjal, da stojiš iz oči v oči s tigrom v azijskem pragozdu, zdaj pa v domačih rovtah naskrivaj v temi meriš na vaške pse!

Jesenice, 15. 11. 1991
Edo Torkar
Planina pod Golico

Peter Colnar

DREVESNA V GOZDU

Ni mogoče opisati veselja otrok, ko so zagledali matere. Majhne ročice so se ovijale okoli vratov mater in težki jecljaji so se silili še dolgo, dolgo kot odmev prejšnjega trpljenja. Iz teh malih, razburjenih prsi, so prihajali težki vzdihni. Otroška pohlepna usta so se pripojila na materine prsi, a na otroške laske so padale solze mater, ki so samo molčale. To so bile matere - heroji. Ko je tudi zadnji dojenček, utrujen od žalosti, zaspal, so matere tiho zapustile svoje otroke in odšle v sosednjo barako... Vsaka se je na vratih še enkrat obrnila, se nam toplo zagledala v oči in zašepetala: »Pazite, pazite na naše otroke...«

Transport z okoli 550 otroki smo odpeljali v Zagreb in vse, kar smo lahko rekli v uteho materam, je bil neki naslov, kamor bi lahko prišle iskat otroke, ko jih bodo spustili... ko se bodo vrnile iz tujine...

Vse matere so še isto noč odpeljali v Nemčijo. Barake so se polnile z novimi in novimi otroki in materami. Ob 16.10 smo poslali v Zagreb transport s 566 otroki, ob 17.10 transport s 400 otroki, 26.10 s 350 otroki...

Zadnji transport 8. 1. 1943 je štel le deset otrok. Ustasi si namreč niso več upali pripeljati v Sisak skupine, da bi jih kasneje odposiljali v Nemčijo, ker jim mesto ni več odgovarjalo. V okolici Siska se je ljudstvo masovno upiralo in enote narodnoosvobodilne vojske so zasedale že tudi večje kraje v neposredni bližini mesta...

Reševanje

Taborišče v Sisku je bil razsut v devetih stavbah na različnih krajih v mestu. Zaradi tega je bilo le mogoče nekatere otroke rešiti. Takoj, ko so prišli transporti, je bilo okoli stavb vse polno ljudi, ki so bili pripravljeni in so zahtevali, naj jim predajo otroke na domove. Nekateri so vzeli tudi po pet otrok. Predvsem večje so dobivali kot »kolonizirane«, manjše pa so enostavno kradli iz transportov, ko so jih vodili iz kraja v kraj, na kopanje v Kolpo, na zdravniške preglede in podobno. Majhne otroke so dobivali ljudje tudi s pomočjo »kraje« s strani medicinskega osebja, zdravnikov in sester Rdečega križa.

Evidenca

V taborišču v Sisku je vodil učitelj Ante Dumbović nenavadno evidenco zapornikov. To je bila strašna evidenca: sedemsto petinpetdeset fotografij mrtvih otrok, največ dojenčkov in manjših otrok, ki so umrli v koncentracijskem taborišču v Sisku zaradi lakote, bolezni in žalosti. Samo do septembra 1942 je umrlo v Sisku okoli 1600 žrtev fašističnega terorja. Evidenca je pokazala še drugo stran. Pred fašisti so osvobodili ljudje v Sisku čez 2.000 otrok. Kolikor je bilo mogoče odkriti, je bilo leta 1942 v taborišču okoli 7.000 otrok. Okoli 4.000 so jih vzeli materam šele v Sisku, medtem ko so ostale pripeljali iz drugih taborišč s transporti 29. 7., ter 3. in 4. 8. 1942. »Evidenca« fotografij 755 mrtvih otrok je sedaj v arhivu Sekretariata za zdravje in socialno politiko SR Hrvaške. Po pojasnitvah Jane Koch se povrnimo k doživetjem t. j. srečanjem in delu Lojzeta Colnarja v Zagrebu.

MERKUR KRANJ
Trgovina na drobno

V Gradbinki v Kranju najcenejša opeka

V Merkurjevih prodajalnah Trgovine na drobno je vsak mesec nekaj novega. Vrstijo se različne prodajne akcije.

V Gradbinki na Primskovem pri Kranju pa imajo poleg prodajne akcije, ki poteka ta mesec, še eno, za graditelje ta hip prav gotovo zelo pomembno ugodnost. »V zalogi imamo omejeno količino modelarne opeke (modelarni blok BH-6) in sicer po ceni 21,30 tolarja za kos z vračunanim prometnim davkom. To je ta trenutek prav gotovo najnižja cena na tržišču. Razen tega pa imamo tudi veli-

ko in pestro izbiro vseh drugih izdelkov, med katerimi naj omenim prav tako zelo ugodno ceno za keramične ploščice,« pravi vodja Merkurjeve trgovine Gradbinka na Primskovem Janez Globočnik. Sicer je novembrska prodajna akcija znižanje cene za 10 do 20 odstotkov. Ta mesec lahko dobite ceneje izdelke Mariborske livarne (pipe, ventili), Rogova koleša, od izdelkov

oziroma proizvajalcev gradbenega materiala pa izolacijske materiale KRKE Novo mesto, siporeks plošče Siporex Zagorje, silikatno opeko Opekarne Brežice, tervol TERMO Skofja Loka, stropor Izolirke Ljubljana, kombi plošče Novolit Nova vas.

V Merkurju svetujejo, še posebej tokrat graditeljem: kupujte takrat, ko je najceneje.

Ministru je bilo nerodno...

27. julija 1942 so čakali na otroke iz Siska na glavnem kolodvoru v Zagrebu. Lojze je postopal kakih 20 do 30 korakov stran od deklet iz Rdečega križa, ko je zagledal nadvse slovesno delegacijo. Na kolodvor je prišel sprejet otroke minister brez listnice Žanič (nekako je bil zadolžen tudi za nadzor nad RK) z ženo (menda je bila Zidinja) in hčerko. Videl je, da pripravljajo nekakšen slavnostni sprejem s cvetjem, pomarančami in čokolado. Čez čas je na tretji tir le pripeljal vlak. Samo tovorni vagoni. Sestre in vsi na navzoči so zmedenno gledali, kajti vagoni so bili oviti v strahotno tišino. Nihče ni izstopil. Lojze se je pomešal med sestre in vprašal sprevodnika: »Kje so pa otroci?«

»Tu nekeje morajo biti...«

Šel je od vagona do vagona in odpiral vrata. Ko je tako odprl že okoli 10 vagonov, je nekdo pristopil, odprl vagon in dejal: »Tukaj morajo biti...«

V vagonu je bila smrtna tišina. Počasi se je približal minister Žanič s spremstvom. S strani vagona sta izstopili dve lepo oblečeni sestri RK. Ko je Lojze zagledal ti dve spremljevalki transporta, je najprej pomislil, da sta oblečeni po najnovejši modi švicarskega Rdečega križa. Sestri sta se pozdravili z Žaničem in spremstvom. V vagonu ni bilo čutiti nikakršnega življenja. Čez čas je Lojze opazil, da je Žanič s svojim spremstvom nekako neopazno izginil. Po nekaj trenutkih omahovanja, je stopil v prvi vagon. Z roko je začel tipati po smrdeči temi. Tako je odkril kup otrok. Obnemogli so ležali drug čez drugega. Skoraj nihče ni mogel stati.

Batagel & Co. Postojna vabi k sodelovanju **ZASEBNA PODJETJA, VODJE SKUPIN, ZASTOPNIKE**, izključno z območja Gorenjske prodajamo sesalnik za globinsko čiščenje tip: LAVA in CARPENETT. Če želite uspeti, zaslužiti, nas pokličite! Inf.: vsak dan od 7. - 16. ure, tel. 067/23-069

SILVA • SCHNEIDER • TV STAR
VRHUNSKA KVALITETA ZVOKA IN SLIKE

BTV STAR 51 cm za samo 29.900.- SLT
 BTV STAR 55 cm za samo 35.590.- SLT
 GL. STOLP SILVA za samo 17.650.- SLT
 GL. STOLP SILVA - CD za samo 24.300.- SLT
 RADIO KASETOFON CD - SILVA za samo 16.400.- SLT

NAKUP NA 2 OBROKA - ZA TAKOJŠNJE PLAČILO 3 % POPUSTA

VIDEO REKORDER SILVA SCHNEIDER za samo 31.790.- SLT
 BTV GOLDSTAR 51 cm za samo 22.600.- SLT

Import Export d.o.o. Trzin
 Koroska 26, 64290 Trzin
 tel: 064 50348
 fax: 064 52-079

Min. Marke
 Trg svobode 18, 64290 Trzin
 tel: 064 52-378

IŠČETE POT DO USPEHA?

Vaša ideja in naš poslovni prostor Vam omogočata uresničitev življenjskih sanj.

POSLOVNI CENTER V KRANJSKI GORI

Najboljšemu ponudniku oddamo 200 m² neopremljenega poslovnega prostora, primerne za različne nemembnosti.

Pisne ponudbe pošljite v 15 dneh pod oznako.

»POSLOVNOST NA SONČNI STRANI ALP«.

PROIZVODNO, TRGOVSKO IN GOSTINSKO PODJETJE ŠKOFJA LOKA p.o.

AKCIJSKA PRODAJA

Maloprodajna cena

VINO kak. TOKAJ 0,7 l, Goriška Brda	79,30 SLT
VINO PENEČA REBULA 1/1 Goriška Brda	136,80 SLT
VINO RIBIČ beli 1/1, Vino Koper	39,70 SLT
SADJEVEC 1/1 ALKO	127,00 SLT
BRANDY MINISTER GREGOR 1/1 ALKO	160,10 SLT
SIR EMENTALEC 1 kg	215,30 SLT
Bonboni ŠUMI MIX 450 g Žito-Šumi	67,90 SLT
BALI desert 100 g, Žiro Gorenjka	25,20 SLT
JOLY prašek 3/1, TKI Hrastnik	315,60 SLT

UGODEN NAKUP JE PRI NAKUP

IZBERITE IZBIRO

M MERCATOR - IZBIRA KLANJ

Trgovsko podjetje, d. o. o. KRANJ

PRESENEČENI BOSTE NAD PESTRO IZBIRO IN UGODNIMI CENAMI V DISKONTU MERCATOR IZBIRE PRI ŽELEZNIŠKI POSTAJI PRIDITE IN SE PREPRIČAJTE!

GORENJSKI GLAS

SAMSUNG **SAMSUNG** **CDA**

IZKORISTITE PRILOŽNOST NAKUPA NA DVA OBROKA

HI FI STOLP: CD gramofon, digitalni radio, ura, budilka, spomin, dvojni kasetofon, navadni gramofon, daljinsko upr. SAMO 22.990,00 SLT

televizorji, ekran 70, 51 cm, z ali brez TTX

za takojšnje gotovinsko plačilo 5 % POPUST

CENTER KRANJ C. Telcev 3
 tel.: 212-367

SLOVENSKE ŽELEZARNE ŽELEZARNA JESENICE

ugodno prodaja svoje izdelke v novi industrijski prodajalni na Jesenicah

- betonsko železo in pletene žične vrvi
- vlečeno jeklo
- vlečeno žico - črno, pocinkano in nerjavečo
- pločevino - navadno in nerjavečo
- hladno oblikovane profile
- vratne podboje
- dodatne materiale za varjenje - elektrode in varilne žice
- žeblje
- končne izdelke - diske za kmetijske stroje, kljuge za žlebove, snegobrane, žlebove, kotličke za bojlerje

Obratovalni čas vsak dan od 9. do 17. ure, ob sobotah od 8. do 12. ure.

obiščite nas - informacije po telefonu (064)81-441, int. 29-04 ob magistralni cesti (avtobusna postaja Železarne), kjer nudimo:

Zaposlim samostojnega AVTOKLEPARJA Šifra: KRANJ 22255
 Prodaj PRASIČA za zakol. Mrak, Hrasnje 198, Kranj 22261
 DZS nudi dobro plačano DELO, za prizadevne. Možnost napredovanja in zaposlitve. ☎ 74-584, med 9. in 12. uro. 22268

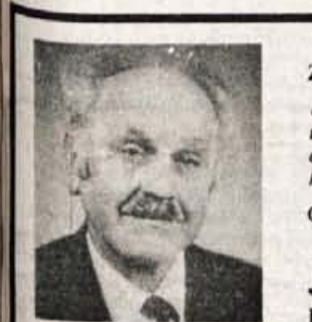
Prodaj dvajset mesecev staro ZREBICO ali zamenjam za brejo KRAVO in TELIČKO, staro tri mesece. Poljče 1. ☎ 73-784
 Prodaj 2 PRASIČA za zakol. ☎ 802-224 21939
 Prodaj 2 PRASIČA, težka po 150-160 kg, krma domača. Zalag 49, Cerklje 21948
 Prodaj PRASIČA za zakol, težkega 140 kg. ☎ 43-187 21959
 Mlado PSIČKO, mešanico, črne barve, oddam skrbnim ljudem. ☎ 45-088 21960
 Prodaj lisasto TELICO, 5 mesecev brejo. ☎ 64-111 21962
 Prodaj srebrno-sivo PUDLJICO z rodovnikom. ☎ 50-789 21968
 Prodaj KRAVO in TELICO za zakol. Glinje 8, Cerklje 21973
 Prodaj TELIČKO staro 3 mesece. Rant. ☎ 65-650 21997

Prodaj brejo TELICO, staro 13 mesecev. ☎ 68-535 22005
 Prodaj KRAVO s teletom, dobro mlekarico. ☎ 421-062 22012
 Prodaj 10 dni staro črno-belo TELIČKO. Jezerska 93, Kranj 22018
 Prodaj brejo TELICO simentalco po prvi telitvi. ☎ 802-000, po 14. uri 22044
 Prodaj 250 kg težkega PRASIČA, domača krma in 100 kg težko TELIČKO simentalco. ☎ 061/841-349 22046
 Prodaj PRASIČE za zakol, 140 kg, Zalag 43, Cerklje 22049
 Brejo TELICO ali KRAVO po izbiri, prodaj ali zamenjam za mladega bikca. ☎ 061/612-972 22057
 Prodaj 4 tedne starega BIKCA simentalca. ☎ 621-415 22061
 Prodaj brejo KRAVO, Ambroz po Kravcem 6, Cerklje 22070

Prodaj štiri tedne staro TELIČKO simentalco. Oblak, Zalag 11, Golnik 22072
 Prodaj MESO od bika, Kogovšek, Repnje 46, Vodice 22079
 Prodaj PRASIČA za zakol. Bašelj 9, Preddvor 22089
 Prodaj TELICO, črnobelo, 7 mesecev brejo. Pot na ozare 4, Voglje. ☎ 49-368
 Prodaj več črnobelih KRAV, a kontrola, Mrak, Delnice 6, Poljane 22107
 Prodaj 1 leto stare KOKOŠI nesnice. ☎ 57-365 22130
 Ugodno prodaj mladiče ŠARPLANINCE. ☎ 49-326 22134

Zamenjam brejo KRAVO ali telico za mlado goved za zakol. ☎ 421-598 22168
 Prodaj ali menjam jalovo KRAVO za PRASIČA ali meso. ☎ 65-698 22173
 Prodaj prašičje MESO in meso mladega goveda. 65-026 22191
 Prodaj srednje, črne PUDLE z rodovnikom. ☎ 328-801 22192
 Prodaj 150 kg težkega PRASIČA in breje KRAVE po izbiri. Visoko 5 22202
 Prodaj mlado KRAVO za zakol ali zamenjam za brejo. ☎ 061/613-056 22207
 Prodaj TELICO za zakol in menjam za brejo kravo ali telico. ☎ 65-005 22216

Prodaj ali menjam plemenskega OVNA, starega 8 mesecev. ☎ 57-802 22218
 Prodaj PRASIČA za zakol. Šy Duly 31, Škofja Loka 22219
 Prodaj BIKCA starega 5 tednov, Kripc, Zg. Brnik 37 22229
 Prodaj PRASIČE za zakol. Koriška pot 11, Kranj 22248
 Prodaj 14 dni starega BIKCA simentalca. Pogačnik, Zaloše 5, Podnart 22267
 Prodaj visoko brejo, črno-belo TELIČKO, Zg. Brnik 70, Cerklje 22271
 Prodaj 2 PRASIČA, težka po 140 kg, Žirovnica 57 22272

ZAHVALA
Utihnila: pesem in orgel mili glas, obmirovalo dleto, ko si za vedno šel od nas.
 Ob boleči izgubi skrbnega očeta, dragega dedka in strica
JOŽETA MAČKA
 Blejčevega ata
 izrekamo iskreno zahvalo sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam izrazili sožalje, darovali cvetje in ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala duhovniku za poslovilne besede, sosedom, cerkvenim pevcem in sodelavcem Živila Kranj, Inštituta Golnik, Save in Iskre. Hvala vsem in vsakemu posebej. Ostal bo z nami!
Žalujoči: otroci Francka, Minka, Verika, Jože, Janez in Cilka z družinami
 Adergas, Preddvor, Kranj, Šenčur

ZAHVALA
 V 68. letu nas je po hudi bolezni zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat
BLAŽ VIDMAR
 Iskreno se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju za dolgoletno zdravljenje. Pristrčna hvala tudi sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem Živil Kranj - gostinstvo Naklo, Iskra Commerce Kranj, Prevoznik gorenjske Naklo, in znancem, ki ste nam v teh težkih dneh izrekli sožalje, mu poklonili cvetje ter ga pospremili na njegovi zadnji poti. Lepa hvala tudi g. dekanu za opravljen pogrebni obred, vsem pevcem, vsem gasilcem ter obema govornikoma za poslovilne besede.
VSI NJEGOVI
 Šenčur, 22. novembra 1991

ZAHVALA
 Ob smrti dobrega moža
JANEZA BIČKA
 Bičkovega Janka - Šimnovega Janka
 se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in spremstvo na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo sosedom - Sovinčevim, za nesebično pomoč, gospodu župniku Tonetu Bohincu za lep pogrebni obred, pevcem pa za zapete pesmi. Vsem ter vsakemu posebej, ki ste pokojnika spremljali na njegovi zadnji poti, še enkrat iskrena hvala.
Žalujoča žena Milka in brat Tone

Vedno znova, ko jutro se rodi, v dan zazremo se s solznimi očmi. Srce v bolečini zaječi, je res, da Tebe več med nami ni? Mami, mami, kje si Ti, dom je prazen, ker Te ni, dom je prazen, dom je tih, ker za vedno, ljuba mami, Ti odšla si na oddih.
V SPOMIN
DANICI SITAR
 Danes mineva žalostno leto, odkar nas je za vedno zapustila naša draga žena, mamica, stara mama, sestra, teta in svakinja.
Med nami je grob, tišina prsti, le svečka ljubezni na grobu gori.
VSI NJENI
 Visoko, 29. novembra 1991

V spomin
Mama, dolga pot je tvoja bila in težko po njej si hodila, zdaj tiho si od nas se poslovila in boleč spomin nam zapustila.
ZAHVALA
 Ob boleči izgubi naše drage mame, babice in prababice
MARIJE UGRIN
 roj. 1900
 se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem, za izrečeno sožalje, sovaščanom Gorenje Save za cvetje ter vaščanom Rakovice za denar za maše. Posebna zahvala za nesebično pomoč družini Kavčič, hvala g. župniku za lep pogrebni obred in pevcem za lepo zapete pesmi. Hvala tudi dr. Primožičevi za lajšanje bolečin ter vsem ostalim, ki ste jo spremljali na njeni zadnji poti. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala.
Žalujoči: hčerka z možem, sin Anton z družino ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA
 Ob izgubi dragega očeta, brata, strica in svaka
MELIHORJA DACARJA
 učitelja v pokoju
 se iskreno zahvaljujemo znancem, prijateljem, sosedom in sorodnikom posebej pa še kolektivu OŠ Bratov Žvan iz Gorij pri Bledu za izrečene iskrene izraze sožalja. Zahvaljujemo se darovalcem cvetja. Iskrena hvala vsem, ki so mu bili ob boleznih v pomoč, kakor tudi zdravnikom in zdravstvenemu osebju z Bleda. Zahvaljujemo se društvu upokojencev za njihov zadnji pozdrav ob njegovem odprtem grobu. Posebna zahvala gospodu župniku dr. Joštu Martelancu za opravljen pogrebni obred in za njegove tople in tolažilne besede. Hvala vsem, ki ste ga imeli radi in spoštovali.
Žalujoči: hči Melanija, sin Mihael in brat Peter ter ostalo sorodstvo
 Bled, Ajdovščina, 20. novembra 1991

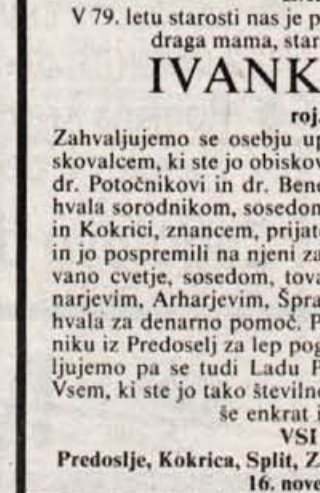
ZAHVALA
 Ob boleči izgubi naše drage mame
MARIJE ERŽEN
 se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo tako številno pospremili na njeni zadnji poti, darovali cvetje in nam stali ob strani v najtežjih trenutkih. Posebna hvala gospodu župniku in pevcem za opravljen poslovilni obred.
VSI NJENI
 Sv. Duh, 20. novembra 1991

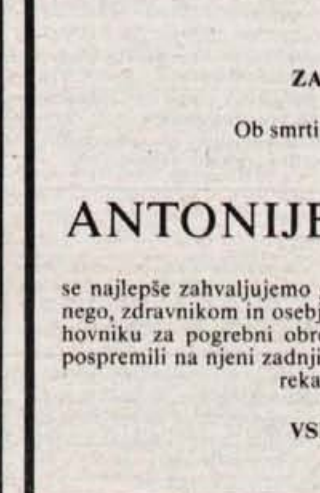
ZAHVALA
 Ob boleči izgubi našega dragega moža, brata, očeta, starega očeta
JAKOBA MALIJA
 po domače Frjančkovega ata iz Sp. Vetrna
 se najlepše zahvaljujemo vsem, ki ste nam na kakršenkoli način pomagali, nam izrekli sožalja, darovali cvetje, ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Vsem, prav vsem, še enkrat pristrčna hvala.
Žalujoči: Vsi njegovi

ZAHVALA
 Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame, sestre in tete
IVANKE JUSTIN
 se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in sodelavcem Iskre TEL-PPP za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, denarno pomoč ter številno spremstvo na njeni zadnji poti. Posebna hvala dr. Pegamovi za zdravljenje in obisk na domu ter osebju oddelka 600 Inštituta Golnik. Zahvaljujemo se tudi gospodu župniku za pogrebni obred in pevcem za zapete žalostinke. Vsem še enkrat iskrena hvala!
Žalujoči: hčerka Bojana, vnukinja Jelena ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA
 V 79. letu starosti nas je po hudi bolezni zapustila naša draga mama, stara mama in prababica
IVANKA VIDIC
 roj. Arhar
 Zahvaljujemo se osebju upokojencev za skrb, vsem obiskovalcem, ki ste jo obiskovali v domu in inštitutu Golnik, dr. Potočnikovi in dr. Benediku na oddelku 600. Iskrena hvala sorodnikom, sosedom v Predosljah, na Primskovem in Kokrici, znancem, prijateljem, ki so nam izrekli sožalje in jo pospremili na njeni zadnji poti. Hvala vsem za darovano cvetje, sosedom, tovarni Iskra oddelku TPP, Dolinarjevim, Arharjevim, Sprajcarjevim. Tovarni IBI in Savi hvala za denarno pomoč. Posebej se zahvaljujemo g. župniku iz Predoselj za lep pogrebni obred in pevcem, zahvaljujemo pa se tudi Ladu Pangercu za nesebično pomoč. Vsem, ki ste jo tako številno spremljali na njeni zadnji poti, še enkrat iskrena hvala.
VSI NJENI
 Predoslje, Kokrica, Split, Zasip pri Bledu in Ljubljana, 16. novembra 1991

ZAHVALA
 Ob smrti naše ljubljene
ANTONIJE ŠINKOVEC
 se najlepše zahvaljujemo gospe Tončki Zupan za skrbno nego, zdravnikom in osebju Travmatološke klinike, g. duhovniku za pogrebni obred in vsem, ki ste našo mamo pospremili na njeni zadnji poti, darovali cvetje in nam izrekli sožalje.
VSI NJENI

Slovenija in svet

Slovenija na jugoslovanskem stolu

Svet Evrope je "zaradi tragičnih dogodkov v tej državi" odvzel Jugoslaviji status posebnega gosta, dobljenega junija 1989, in ta položaj dodelil Republiki Sloveniji. Enak položaj imajo Albanija, Romunija, Sovjetska zveza in tri baltske države. Slovenski predstavniki, člani vladajočih in opozicijskih strank, bodo že januarja povabljeni v Strasbourg.

To dejanje za Slovenijo ni nepomembno za njeno mednarodno uveljavitev, čeprav je bilo v Svetu Evrope slišati, da to nima povezave z mednarodnim priznanjem. Vendarle: predsednik skupščine Sveta Evrope Anders Bjoerck je ob imenovanju Slovenije za posebnega gosta skupščine dejal, da bo to omogočilo hitrejšo doseganje širšega mednarodnega priznanja, poteza v prid Slovenije pa je prvi primer, da je ena država, ki je še del druge države, dobila tak položaj. Slovenska zunanja politika ocenjuje, da je to uresničevanje načela postopnega reševanja jugoslovanske krize, obenem pa uspeh enoinpolletne aktivne evropske politike skupščinske komisije za mednarodne odnose in ministrstva za zunanje zadeve. Slovenija bo morala izvoliti svojo, strankarsko sestavljeno delegacijo za parlamentarno skupščino. Kot je povedal namestnik slovenskega zunanjega ministra Zoran Thaler, je naslednji korak vključitev

Švicarje zanimata tolar in smučanje

Na velikem sejmu gostinske in hotelske opreme se je prvič samostojno predstavila Slovenija. Minister za turizem Ingo Paš je na novinarski konferenci predstavil Slovenijo, tako politično kot gospodarsko in turistično. Časnikarje je zanimalo predvsem smučanje, zlasti svetovni pokal v Kranjski Gori in Mariboru ter novi slovenski denar tolar.

Slovenije v heksagonalu. Jutri bo pomemben sestanek te skupnosti v Benetkah in na dnevnem redu bo izključitev Jugoslavije iz te skupnosti ter vključitev Slovenije in Hrvaške med opazovalke. Slovensko zunanje ministrstvo je članice heksagonale že opozorilo, da je Slovenija že doslej aktivno sodelovala in da je njena želja čimprej polnopravno članstvo.

Peterle po Evropi, Rupel v ZDA

Predsednik slovenske vlade Lojze Peterle je na osebno povabilo lorda Eltona odpotoval v London. Sesel se bo z nekaterimi pomembnimi britanskimi politikami. Včeraj in danes pa je v Švici, kjer se srečuje z gospodarstveniki in časnikarji, pogovarjal pa se je tudi s slovenskimi zdomci v Švici. Zunanji minister dr. Dimitrij Rupel pa potuje po Združenih državah Amerike in Kanadi. Z Ignacem Golobom, bivšim jugoslovanskim diplomatom, sta obiskala tudi sedež Organizacije združenih narodov, kjer ju je sprejel šef kabineta generalnega sekretarja in posebni odposlanec za Jugoslavijo Cyrus Vance. Slovenija mu je ponudila pomoč pri organizaciji bivanja sil OZN v Jugoslaviji.

Bo december odrešilen

Nemčija bo na vrhunskem sestanku Evropske skupnosti v Maastrichtu na Nizozemskem 10. decembra sprožila proces mednarodnega priznanja Slovenije in Hrvaške. Pred tem do priznanja ne more priti, ker še ni potekel dvomesečni rok za politično razrešitev jugoslovanske krize. Potem bi morala biti za priznanje teh dveh republik prosta pot. Slišati je, da se za tako rešitev ogrevajo tudi Avstrija, Danska, Madžarska, Bolgarija in še nekatere evrop-

Reaganov svetovalec v Ljubljani

Ljubljano je obiskal dr. Norman Bailey, posebni svetovalec bivšega ameriškega predsednika Ronalda Reagana za gospodarska vprašanja. Med drugim je predaval o možnosti gospodarske uveljavitve Slovenije v svetu in ugotovil, da ima Slovenija v geografski legi, znanju in pridnosti ljudi ter sedanjih stopnjah razvoja največje možnosti med vsemi nekdanjimi socialističnimi državami.

ske države. V Evropski skupnosti tudi resno razmišljajo, da bi po 2. decembru dodelili "ustvarjalnim jugoslovanskim republikam" Sloveniji, Hrvaški, Bosni in Hercegovini ter Makedoniji enake ugodnosti v trgovanju z Evropo, kot jih je imela doslej Jugoslavija. Nejasna je pozicija Grčije, ki bi imela od blokade Srbije in Crne Gore škodo, vendar zna prevladati obljuba Evropske skupnosti, da bi bila Grčiji morebitna škoda povrnjena. ● J. Košnjek

Vojaška stanovanja še niso za odkup

Ministrstvo za obrambo ponovno obvešča imetnike stanovanjske pravice v stanovanjih vojaškega sklada, da odkup teh stanovanj ne bo mogoč, dokler na republiko Slovenijo ne bo prenesena tudi pravica razpolaganja z njimi. Lastništvo bo preneseno na podlagi delitvene bilance, razen če ne bo prej sprejet ustrezen republiški predpis. Zato imetnike stanovanjske pravice prosijo, naj dotlej ne vlagajo prošnje za odkup vojaških stanovanj.

Stavka cestnih prevoznikov

Kranj, 29. novembra - Sindikat cestnega prometa Slovenije za ponedeljek, 2. decembra, od 5. ure zjutraj, napoveduje splošno stavko. Zahteve, izražene na opozorilni stavki, se namreč ne uresničujejo, problemi cestnih prevoznikov se še poglobljajo. Cene rastejo, gmotni položaj delavcev se poslabšuje, divje privatizacije ogrožajo premoženje, tudi kolektivna pogodba za dejavnost cestnega prevoza blaga še ni podpisana. Zahtevajo tudi čimprejšnji sprejem ustave, ki naj utemelji delovanje pravne države.

Vojaški zavarovanci

Ljubljana, 27. novembra - Na vest, da je v Sloveniji po osamosvojitvi 30 tisoč ljudi ostalo brez zdravstvenega, socialnega in pokojninskega zavarovanja, ministrstvo za zdravstvo, družino in socialno varstvo sporoča, da ni več tako. Vojaški upokojenci, ki imajo stalno bivališče v Sloveniji, imajo poleg izplačevanja pokojnin urejeno tudi zdravstveno varstvo. Gre za okoli 10 tisoč ljudi. Po odloku, ki ga je slovenska skupščina sprejela 14. novembra letos, je tem ljudem zagotovljeno zdravstveno varstvo v obsegu, kakršno velja za zavarovance republike Slovenije. Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja sprejema te skupine zavarovancev v zavarovanje, s tem pa jim je omogočena tudi takojšnja izdaja zdravstvenih izkaznic.

Avstrijci želijo še naprej ostati zimski paradiz številka ena

Turistični katalogi prvič tudi v slovenščini

Ljubljana, 27. novembra - Vrsta predstavnikov avstrijske turistične zveze, ki so se minulo sredo udeležili skrbno pripravljene tiskovne konference pred zimsko turistično sezono v Avstriji, dokazuje, da smo Slovenci eni tistih gostov, na katere tudi v prihodnjih letih na avstrijskih smučiščih še kako računajo. Sicer pa smo v lanskim zimam na Koroškem imeli (skupaj s Hrvati) šestodstotni delež nočitev.

Čeprav je v sosednji Avstriji močnejša turistična sezona poletna, saj je delež nočitev v zimski sezoni 40-odstoten, so samo lani pozimi s turizmom zaslužili okrog 74 milijard šilingov. Zato tudi ni čudno, da so se prek pletja odločili za vrsto investicij - vsem pa je skupni namen izboljšati in popestriti ponudbo. Tako so za nove pokrite teniške dvorane, za plavalne bazene, za boljše in udobnejše žičnice in vse ostalo, kar sodi k pestrejši ponudbi,

porabili 10 milijard šilingov. S to dodatno ponudbo pa so se cene povečale za 3 do 3,5 odstotka, kar ustreza investicijski stopnji.

Kot so poudarjali predstavniki avstrijskega turizma, z novimi investicijami Avstrija želi ostati zimski paradiz številka ena, ker je dežela pač majhna, pa mora biti ponudba kvalitetna. Zavedajo se namreč, da smučišče ne gre več širiti (pa tudi naravovarstveniki jim tega ne bi dovolili), zato so se odločili, da bodo na svojih

napravah ponudili varnost in udobje. Poleg tega pa so pripravili še bogatejšo spremljajočo animacijske programe - od zabav na snegu in ledu, do bogate kulturne ponudbe in spoznavanja tradicionalnih običajev. Tako bodo na primer gostje v Bad Kleinkirchheimu spoznavali, kako se kuha in pije žganje, v Malnitu pripravljajo šolo snowboarda, poleg tega pa še najrazličnejše božične in pustne prireditve. Kot je dejal predstavnik Koroške turistične zveze, se je lani število gostov iz Jugoslavije (oz. Slovenije in Hrvaške) močno povečalo, veliko zanimanje pa je tudi letos, saj sta smučišča že obratuje. Zato so letos pripravili atraktivne kataloge zimске turistične ponudbe v

Pahodnji teden, od 4. do 8. decembra, bo v Ljubljani tradicionalni SKI EXPO, na katerem bo s svojo bogato ponudbo sodelovala tudi Avstrija. Sicer pa se bodo na sejmu predstavila tudi naša smučišča, proizvajalci smučarske opreme, prav tako pa bo tradicionalna komisijska prodaja smučarske opreme. Vstopnine ne bo.

slovenščini. Se večje gospodarsko sodelovanje na vseh področjih pa si obetajo tudi zaradi odprtja novega predstavništva Avstrije v Ljubljani. ● V. Stanovnik

Ogled stavb v škofjeloški vojašnici

Vojska je pozabila na vzdrževanje

Škofja Loka, 26. novembra - Z odhodom enot armade iz Slovenije še niso rešeni vsi problemi, ki so povezani z njeno zapuščino. Tudi v loški občini se sprašujejo, kako bi najkoristneje uporabili nekdanjo vojašnico. Iskanju odgovora na to vprašanje je bil namenjen današnji ogled tamkajšnjih objektov, katerih notranjost je vse prej kot privlačna.

Presoja o uporabnosti objektov nekdanje loške vojašnice bo težka - Foto: Aleš Gorišek

Skupina gostov, med katerimi so bili poleg loškega župana in predsednika izvršnega sveta delavci občinskih upravnih organov in Zavoda za družbeni razvoj ter predstavniki mestnih krajevnih skupnosti, si je v spremstvu starešine območnega štaba TO v Škofji Loki ogledala stavbe za ograjo nekdanje vojašnice. Kot so obiskovalci lahko izvedeli že ob prihodu od teritorialcev, je armada zapustila objekte v zelo slabem stanju. Večina od njih namreč ni bila vzdrževana, nekaterih stavb pa že dalj časa niso niti uporabljali. Tako le redkokatera streha še drži dež, v kleti udarja vođa, kanalizacija povsod ne deluje in tudi druge instalacije so slabe.

Samo sprehod po stavbi, kjer so nekdanji vojniki, je zadostoval za potrditev opisane. Objekt resda nosi letnico 1928, a

dobri gospodarji so znali mnogo bolje ohraniti tudi veliko starejše hiše. Izgleda, da je vojska pozabila na osnovna popravila, saj sicer ne bi streha prepustila vode po

stenah in stopnišču v drugo etažo. In povsod, od vrha do tal, še vedno zaudarja vonj po nesnagi, zaradi česar je bil ogled notranjosti toliko manj privlačen. Edina lepa stvar, ki je prijetno presenetila obiskovalce, so bile velike slike s podobami zgodovinske Škofje Loke na stenah prostranih hodnikov.

»Povsem sem razočaran nad stanjem stavb,« je po ogledu izja-

vil predsednik loške občinske skupščine Peter Hawlina, ki je ocenil: »Noben od prostorov ni takoj uporaben. Presoja, ali so objekti še primerni za adaptacijo in čemu bi lahko služili, bomo preuštali Zavodu za družbeni razvoj. Šele potem se bomo lahko dogovarjali naprej.«

Zaenkrat je znana namembnost le za nekatere od stavb. Nekdanje pisarne si kot začasni sedež urejajo delavci območnega štaba TO. Razen tega za svoje potrebe uporabljajo tudi eno od skladišč. ● S. Saje

"G. G."

PA ŠE TO

LAHKA NAPOVED - V Kranju bodo priredili Miklavžev sejem, za katerega bo treba plačati 50 tolarjev vstopnine. Gorenjski sejem se je kot prireditelj odločil, da bo namesto vstopnice veljal tudi poseben kupon, izrezan iz časopisa. Ker so časopisi zdaj še cenejši od 50 tolarjev, ni težko napovedati, koliko Gorenjcev bo kupilo vstopnico, koliko pa jih bo prineslo kupon.

Tokrat smo si tekst za našo zbadljivo rubriko izposodili kar iz predvčerajšnjega Dela. K zapisanemu dodajamo: Gorenjski glas je (še) po 25 tolarjev oziroma je vrednost kupona za Miklavžev sejem in za Novoletni sejem v Kranju dvakrat višja od cene časopisa. Kuponi smo prvič objavili že v torek, tudi danes ga boste našli v časopisu.

MERKURJEVA PRAVLJIČNA
DEŽELA

Vse male in velike otroke vabiva, da naju obiščete od 30. novembra do 4. decembra v MERKURJEVI PRAVLJIČNI DEŽELI na Gorenjskem sejmu. Skupaj bomo gledali risanke, se sladkali, vsako popoldne pa nas bodo zabavali:

- Neca Falk in Mačja godba v soboto, 30. novembra, ob 17. uri,
- Spidi & Gogi (Čudežna polja) v nedeljo, 1. decembra, ob 15. uri in ob 17. uri,
- Romana Krajncan v ponedeljek, 2. decembra, ob 17. uri,
- Desa, Jos in Vlado Kreslin v torek, 3. decembra, ob 17. uri,
- Romana Krajncan v sredo, 4. decembra, ob 17. uri.

Zagotovo pridite! Janko in Metka

MERKUR

PRINC
SVEČANA
ŽENSKA
IN MOŠKA
OBLAČILA

Lumiscova 16, Kranj, tel: 064 311 684

Svetovni dan boja proti aidsu

Aids - naša skupna skrb

Ljubljana, 27. novembra - Pod geslom »Aids - naša skupna skrb« bo letos potekal svetovni dan boja zoper aids. Svetovna zdravstvena organizacija ocenjuje, da se je do srede leta 1991 z virusom HIV (virus človekove zmanjšane odpornosti) po vsem svetu okužilo od 8 do 10 milijonov ljudi, poldrugi milijon pa jih je obolelo za aidsom. Vsak dan se na svetu okuži približno pet tisoč ljudi.

V Sloveniji je doslej za aidsom zbolelo 19 ljudi, 12 jih je že umrlo, medtem ko je okuženih, vendar še ne obolelih 40 ljudi. ● D. Ž.